ההסתדרות תגיש תוכנית בת 12 סעיפים לצמיחה כלכלית

היקף התוכנית מיליארד דולר מתוכם יושגו 300 מיליון דולר על־ידי מיסוי על רווחי הון

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

הוועדה המרכזת של ההסתדרות תדון היום בתוכנית 12 הסעיפים לצמיחה כלכלית שתגיש למועצה החברתית־כלכלית בראשות ראש הממשלה, שתתכנס ביום ד' הקרוב.

היקף התוכנית, אשר גובשה על־ידי היחידה לתיכנון כלכלי וחברתי בוועד הפועל, הוא מיליארד דולר. וסכום זה אמור להיאסף במשך שנתיים־שלוש ממקורות בארץ ומחוצה לה. כ־300 מיליון דולר יושגו על־ידי הטלת מיסוי על רווחי הון. במרכז מציעה ההסתדרות להתיר לגופים להשיג כסף בחו"ל בתנאים נוחים ותובעת להמשיך את הפיקוח על המחירים ומתן הקלות במס על עובדי הייצור.

במועצה החברתית־כלכלית שותפים הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים. המועצה שהיא מעין ועדת מעקב עליונה על התוכנית הכלכלית, לא התכנסה כבר מספר חודשים והתכנסותה השבוע היא על־פי דרישת ההסתדרות. נוכח ההחמרה במצב התעסוקה במשק.

תובעים שינויים בתקציב

כנס ארצי של מזכירי מועצות פועלים שהתכנס אתמול בראשות יו"ר אגף האירגון ומועצות הפועלים, גדעון בן־ישראל, החליט לצאת בתביעה הדו־משמעית לשליחי תנועת העבודה בכנסת להביא לשינויים בהצעת תקציב המדינה לשנת 1986 טרם הבאתו לקריאה שנייה ושלישית בחודש הבא.

להצעה, שהועלתה ע"י גדעון בן־ישראל ואושרה ע"י כל מזכירי מועצות הפועלים, נאמר, שתקציב המדינה לשנת 1986־87 טומן בחובו סכנות אותן יש למנוע והן: החמרת האבטלה והיעדר תוכנית צמיחה, המשך ניוון עיירות־הפיתוח, התמוטטות הרפואה השוויונית, הרס ההתיישבות העובדת, התערערות השלטון המקומי, שחיקה נוספת בקצבאות הגימלאים והיטבות החלישות. התערערות משק העובדים והמשק הציבורי בכללו והוסר אפשרות לקיום סביר לזוגות הצעירים.

הכנס תבע להעלות את הנושא לדיון בישיבת מרכז מפלגת העבודה שתתקיים ביום חמישי הקרוב.

„מיתקפה" על סמינר יהודי־ערבי הסתיימה ב„התקפלות"

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

„מיתקפת נפל" של קבוצת חרדים בירושלים שאיימה להשבית מהלכו של סמינר יהודי־ערבי. שהתקיים בבית־הספר בויאר בשכונת בית וגן. הסתיימה בנסיגה מהירה. גורמי ההתקפלות היו אנשי המשטרה ומשמר הגבול שבאו בליל שבת למקום נחושים בדעתם להשליט בו סדר.

הסמינר, שהוא מפגש בין בני נוער תלמידי פנימיית „בויאר", השייכת לאגודה לקידום החינוך מיסודו של משרד־החינוך, לבין תלמידים מבית־הספר של הכפר הבפטיסטי ותלמידי בית־הספר סנט ג'וזף בנצרת. נערך בארגונו של המכון היהודי־ערבי בגבעת חביבה. מרכז הסדנאות הוא פנחס שבולי מקבוץ מזרע. הנערים ומוריהם התכנסו לסוף שבוע. בו התפלגו לקבוצות דיון ולמפגשים. כשזמן רב מוקצה לשיחות חפשיות.

כשנודע לארגון „יד לאחים" על המפגש היהודי־ערבי. נזהרו לקרוא לדגל את תושבי השכונה הדתית הסמוכה בית וגן.

תשובה לפנאטיות

„מפגשים מסוכנים אלו מהווים מוקד לטמיעה" – נאמר בכרוז המזעיק להפגנה. דתיים שהתגודדו סביב בית־הספר השליכו אבנים לעבר חלונות הבנין וניפצו שמשות. אולם משהגיעו אנשי המשטרה והזהירו אותם כי יפוזרו בכוח – העדיפו לשוב לבתיהם במקום לבלות בתא המעצר של משטרת ירושלים.

אמש הגיע למקום ראש עיריית ירושלים. טדי קולק. שנפגש לשיחות עם התלמידים ועם חבר המורים. טדי אמר לנערים. כי מפגשים מעין אלו מהווים תשובה הולמת נגד התפיסות הפנאטיות המנוגדות לעקרונות הדמוקרטיה. הוא הוסיף. כי הקיצוניות משני הצדדים מורכבת מיסודות לאומניים ויסודות דתיים ויש להיאבק נגדם. ראש עיריית ירושלים עודד את המארגנים להמשיך ולהרבות במפגשים פוריים כגון זה.

בנק ישראל הפסיד מאות מליוני דולרים בשל מדיניות שמרנית

„הבנק לא הקטין את החזקותיו בדולרים גם כשהתקבלו הידיעות על הכוונה להחליש את הדולר ■ לו היה מגדיל החזקת מטבעות אירופיים היה מרוויח מאות מליונים"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

רווחים של מאות מליוני דולר נמנעו מבנק־ישראל עקב מדיניות שמרנית של השקעת רזרבות מטבע חוץ שהוא מחזיק, כך אמרו לכתבנו מקורות בכירים במערכת הבנקאית.

לדברי המקורות בנק־ישראל היה יכול להרוויח מאות מליוני דולרים מאז ספטמבר אילו היה מקטין את ההחזקה שלו של דולרים ומגדיל את ההחזקה של מטבעות אירופאיים בתיק הרזרבות.

לדברי המקורות כבר בראשית הסתיו של 1985 היה ברור שהדולר עומד להחליש בצורה משמעותית לאחר ששרי האוצר של חמש המדינות העשירות הסכימו על מדיניות של החלשת הדולר. אך בנק־ישראל לא ניצל מידע זה והמשיך להחזיק את מרבית הרזרבות בדולרים.

פקידים אחרים במערכת הבנקאית אמרו לכתבנו שלמעשה בנק־ישראל לא יכול היה לנהוג בצורה אחרת שכן בנק מרכזי איננו יכול לבצע ספקולציות במטבע חוץ אלא צריך לשאוף לתיק בו יהיה קיים מינימום של סיכון. לדברי אותם מקורות אפילו שהיה סיכוי לרווחים גדולים הרי שבנק־ישראל נהג כשורה ועל פי עקרונות שנוסחו עוד לפני זמן רב.

יצויין שפקידים אלה הזהירו שבנק־ישראל עומד לפרסם נימים הקרובים את מאזנו תוך ציון של רווחים גדולים בתיק מטבע החוץ, כאשר ריווחים אלה לא היו קיימים כלל ועיקר.

לדברי אותם מקורות הבנק השתמש במונחים דולריים כדי למדוד את גודל ההחזקה של רזרבות ועל כן הוא יכול לטעון שהיו לו ריווחים במונחי דולר. דולר יהיו לבנק ישראל „ריווחים".

יצויין שאילו היה הבנק המרכזי מודד את גודל הרזרבות על־ידי שימוש בהגדרת סל המטבעות היה מתגלה הפסד ולא ריווח. הבנק נוהג להשתמש בסל המטבעות, שהוא נמוצע משוקלל של המטבעות העיקריים של ארה"ב ואירופה, כשהוא רוצה למדוד את הפיחות של השקל.

בנק־ישראל מחזיק את מרבית הרזרבות בדולרים ומיעוטן במטבעות אירופאיים אחרים. מכיוון שהמטבעות האירופיים עלו כלפי הדולר הרי שלפי ההגדרה במונחי

„עובדי ,סולל בונה' אינם צריכים להיות קורבן המיתון"

ריכוז מפ"ם קורא בהחלטתו לתת גט למדיניות המיתון, לסייע לסולל בונה ולפתוח בצעידה של צמיחה

ריכוז מפ"ם קורא לממשלה לתת גט למדיניות המיתון והאבטלה אשר הביאה להתמוטטות ענף הבנייה ולמשבר ב„סולל בונה". על הממשלה להצעיד את המשק במסלול של צמיחה, השקעות וייצוב.

הניהול הכושל של „סולל בונה" נושא גם הוא בחלק מהאחריות למשבר בחברה. על הנהגת ההסתדרות להפיק לקחים ולהסיק מסקנות מכך. העובדים אינם צריכים להיות קורבן של מדיניות המיתון של הממשלה ושל מחדלי ההנהלה. כל תוכנית הבראה צריכה להתבצע תוך שיתוף פעולה הדוק עם העובדים ומימוש העיקרון של הערבות ההדדית.

תוכנית ההבראה צריכה לכלול פרוייקטים של הכשרה וההסבה מקצועית, תעסוקה חילופית ושמירה על זכויותיהם של העובדים. על הממשלה להפעיל מייד תוכניות פיתוח לאומיות שיביאו להתאוששות ענף הבנייה ויסייעו לשיקום סולל בונה. על הממשלה לסייע לסולל בונה ביישום תוכנית האירגון מחדש של החברה, במימון ההכשרה והסבה המקצועית, להבטיח את זכויות העובדים ולהסדיר מקורות תעסוקה חילופיים.

ברמב"ם ביקשו לשחרר חולי סרטן בשל מחסור בתרופות

מחסור חמור בתרופות לטיפול בימותרפי בחולי סרטן קיים בימים האחרונים במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה. התרופות אדריאמיצין ווי.פי.16. חסרים בבית החולים זה כשבוע, והדבר מונע מתן טיפול ל־6 חולי סרטן המאושפזים במחלקה האונקולוגית.

הצוות הרפואי של בית החולים, שנואש מהשגת התרופה ביקש לשחרר את חולי הסרטן לבתיהם, לאחר שלא עלה בידיהם להשיג את התרופה. אך החולים ומשפחותיהם סירבו בתוקף.

המשפחות הביעו נאוני כתב עת"ם נכונות לרכוש את התרופות, שהן מתוצרת חוץ ועלותן יקרה. על חשבונם. אך רופאי המחלקה האונקולוגית מסרבים לתת בידיהם מירשמים רפואיים לרכישת התרופות בבתי מרקחת פרטיים. זאת על פי הוראת משרד הבריאות. האוסר לתת מירשם רפואי לחולה המאושפז בבית חולים.

מצוקת המחסור בתרופות הכימותרפיות מורגשת ברמב"ם זה זמן רב. אך תרופות אלה הגיעו עד כה למחלקה טיפין־טיפין. הפעם נתקלו החולים במחסור מוחלט המונע מהם את קבלת הטיפול.

לכתב עת"ם נודע, כי התרופה חסרה גם לחולי סרטן המקבלים טיפול בה באופן אמבולטורי בבתיהם במסגרת מרפאת יום, ומדי שבוע מגיעים לבית החולים 6 עד 10 חולים הזקוקים לתרופות אלה.

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי, הודיע אתמול כי ענין המחסור בתרופות לטיפול בחולי סרטן בבית החולים „רמב"ם" בחיפה. יבדק באופן מיידי. (עתי"ם)

מטען התפוצץ בירושלים

מטען חבלה קטן התפוצץ ביום ו' סמוך לשעה 08.45 בבוקר ליד הטרמפיאדה בצומת הגבעה הצרפתית והכביש החדש למעלה אדומים שבצפון ירושלים. איש לא נפגע ולא נגרם נזק.

זהו המטען השני שהתפוצץ באותו מקום בשבוע שעבר. הראשון היה ביום א' בבוקר. המקום שימש כבר כמה פעמים להנחת מטענים. מאחר שהטרמפיאדה נמצאת כפאתי העיר, סמוך לשכונות הערביות שמצפון לירושלים. (עתי"ם)

● ניסים זכי, מזכיר מועצת פועלי ראשל"צ, נבחר שלישום פה אחד כיו"ר הנהלת חבר מזכירי מועצות הפועלים.

● סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, הודה להבין תכנית להרחבת החינוך המדעי והטכנולוגי בבתי־הספר בארץ.

מזג־האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 4 עד 17, רמת־הגולן 3 עד 17, נהריה 10 עד 19, צפת 7 עד 15, נמל חיפה 10 עד 19, טבריה 10 עד 21, עפולה 11 עד 20, השומרון 10 עד 18, הקריה תל־אביב 11 עד 19, נתב"ג 9 עד 19, באר שבע 10 עד 18, אילת 11 עד 24. (עתי"ם)

חפציה האחרונים של אמא

אבא נפטר לפני חודשיים מספר ואמא ורות סגלו החליטה לעבור לבית־אבות. היא מנסה להלק את עיזבון החפצים שקנתה ואגרה משך עשרות שנים בין בנה ומכרם הורים, אשתו ואסתי קוסביצקיו, אחותו ועופרה וינגרטן ועוד דמויות שוליות — כל זה בתיאטרון חיפה בהצגה „חפצים".

עוד דיוקן של אמא יהודיה וזועתית, שלגביה החפצים בעלי משמעות וחיות יותר מהאנשים שבחייה. הסוכן הראשי היא הבימה המסתובבת, וברוב נטוראליזם היא עושה סיבוב שלם, רק כדי שהבן יוכל ללכת לבית־השימוש ולהשתין.

לשחקנים אמצעי ביטוי אחד בלבד: לצעוק. זו משפחה של צעקנים. אגואיסטים. ובסוף ההצגה אנחנו מכירים אותם ממש כמו בחנויות הפתיחה — כשכנים או מכרים שרואים אותם לפעמים ולא יודעים עליהם הרבה.

הבמאי, גדליה בסר, היה כל־כך עקבי בנטוראליזם המפתיע של המחבר א.ב. יהושע, שהכניס־לידראמה משפחתית הפכה לחיזיון ציני על חוסר רגישות. הכל נותר על פני השטח. „צריך ללמוד לזרוק דברים" — נאמר שוב ושוב במחזה. נכון, יש כאן מלל החוזר על עצמו פעמים רבות, כי המחזאי והבמאי לא האזינו לעצה הטובה של עצמם. גם האמא היהודיה לא לומדת כלום — כי לגביה זה כבר מאוחר. ודור הבנים כנראה ילך בעקבותיה אל אותו הישימון של הזיקנה הבודדת. כל זה אמור היה להיות עצוב. אבל אין זה אלא מכביד.

גיורא מנור

צפויה השבתת שירותים בעיירות הפיתוח

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס ונציגי האוצר והפנים, ייפגשו הבוקר לפני ישיבת הממשלה, עם ועדת החרום של ערי הפיתוח, כדי לדון עימם על הדרכים לחיסול גרעונותיהם וחובותיהם. הנובעים ברובם מכך שמשרדי הממשלה השונים לא העבירו אליהם את תקציביהם במועד.

אם תוצאות הפגישה לא ישביעו את רצונם של ראשי הערים, צפויה במהלך השבוע השבתת שירותים ב־30 עיירות־הפיתוח בארץ.

ראשי עיירות הפיתוח מסרו, שגרעונות עיירות־הפיתוח מגיעים לכ־35 מיליון דולר והם נובעים בחלקם הגדול מאי הזרמת חובות הממשלה לעיירות־הפיתוח במועד.

בוחני הרישוי בחיפה משיבים מלחמה

מאת יואב אביב, כתבנו בחיפה

בוחני הנהיגה באזור חיפה ישבתו הבוקר למשך שעתיים ולא יקיימו מבחני נהיגה מעשיים.

על צעד זה הוחלט ביום שישי על־ידי ועד עובדי משרד הרישוי באזור חיפה והצפון. ביום שישי התקיימה ישיבה של חברי הוועד, לאחר שביום ה' הוכה בוחן נהיגה על־ידי מורה לנהיגה, לאחר שנודע לו כי הבוחן הכשיל את אחת מתלמידותיו. הבוחן הגיש תלונה למשטרה נגד מורה הנהיגה.

בוחני נהיגה אמרו ביום שישי, כי האווירה במשרד הרישוי גרועה מאוד וכי תנאי העבודה בימים אלה קשים מנשוא.

הם אמרו, כי כיום מצויים 15 בוחנים המשרתים ציבור מחרדה עד מטולה ולחץ העבודה גדול. לדבריהם, בגלל הפרשיות האחרונות שנחשפו, טוענים רבים מהתלמידים כי נכשלו כיוון שלא שילמו שוחד לבוחנים. ובדרך זו אין באפשרותם להמשיך בעבודה.

במקביל נמשכת חקירת המשטרה בפרשיות השוחד וחלק מחומר החקירה כבר הועבר לפרקליטות מחוז חיפה להכנת כתבי־אישום.

„הטכנאים מצפצפים על כולם"

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

התקלות ב„מבט" של שבת הפכו כבר לשיגרה. גם אתמול הודיע קריין „מבט", כי כתבתו של כתב הטלוויזיה לענייני פלילים, אורי כהן־אהרונוב, על מעשה הרצח שביצע הנער בן ה־14 בשכונת עין־כרם בירושלים, לא צולמה בגלל הבעיות עם עובדי ההנדסה.

עורך „מבט" אלי ניסן סיפר, כי כהן־אהרונוב, נכח בזירת האירוע במשך כל ליל־שבת וביום השבת עצמו. אבל, כשביקש לצלם את הבית שבו אירע הרצח, ולראיין את השכנים ואת קציני המשטרה, לא איפשרו הטכנאים את הוצאתה של ניידת השידור למקום, והכתבה לא צולמה. „הם עושים מה שהם רוצים ומצפצפים על כולם" – אמר ניסן.

כזכור, טוענת הנהלת הטלוויזיה, כי האישור שניתן לה על־ידי הוועדה שליד משרד העבודה, מתיר את העסקתם בשבת של 42 טכנאים. ואילו הטכנאים, הוועדים על ההנהלה בגלל הבעייתיות של חזי קוקה, טוענים שמדובר ב־26 טכנאים בלבד.

„קורידה" נוסח בת־ים

מאת א. שילוני, כתבנו בבת־ים

פרה תועה שנתקפה בהלה בלב בת־ים נטבחה שעות לאחר שנפצעה מגדר ברזל – ומתה ביסורים.

הפרה נעלמה שלשום בלילה מבעליה בדרך לוד, חיא הגיעה ליפו, נכלאה ע"י המשטרה, נמלטה והגיעה אתמול בשעה 8 בבוקר לבת־ים והסתובבה ברחובות.

מתוך בהלה מתקהל הסקרן הרב שהצטופף סביבה, היא פרצה לחצר גן ילדים ברחוב פנקס וגרמה שם נזק, ולאחר מכן פרצה לחצר ברחוב בלפור. למקום הוזעקו פקחי העירייה וכן רפתן (מיל.). אלה הצליחו לאחר מאמצים רבים לקשור את הבהמה המבועתת לתמרור.

הפרה, קשורת ברגליה ובצווארה נטבחה במשך שעות על המדרכה, ולאחר שעות הובאה למקום משאית־מנוף של מחלקת התברואה – וכל הניסיונות להעלותה במנוף לא עלו יפה. היא נגררה אל מחסני העירייה רק לאחר שמתה.

לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ט"ו באדר א' תשמ"ו, 24 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12972 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

הממשלה נתנה רשיון למפעל בקריית־ארבע לייצר נשק

הממשלה נתנה אתמול רשיון למפעל לייצור אקדחים בקריית־ארבע — נודע לכתב „אי. פי." בירושלים.

הכתב מצטט מקור ממשלתי, שסיפר כי המפעל „סירקיס", מייצר ציוד ספורט וביקש רשיון לייצור נשק חם. רשיון זה ניתן לו אתמול. (אי.פי.)

שרון ולוי מנעו הסכמה בין הליכוד למערך בנושא הצמיחה

שמיר, ארנס, מודעי ושריר היו מוכנים ללכת לקראת המערך ולקבל ההצעות שהעלה ראש־הממשלה ● פרס הציע כי תתקבל החלטה עקרונית על צמיחה, כי תוקם קרן לצמיחה וועדת שרים לצמיחה בראשותו ● לוי ושרון טענו לעומת זאת כי הצעות המערך הן אולטימטום, ודחו אותן על הסף ● שר השיכון טען עוד כי המערך רוצה לשנות תנאי ההסכם הקואליציוני – דבר שאין לקבלו ● פרס ושמיר ייפגשו היום פעם נוספת לדיון בנושא

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר התעשייה אריאל שרון ושר הבינוי דוד לוי, מנעו אתמול הסכמה בין הליכוד והמערך במחלוקת סביב הצמיחה הכלכלית ומינוי ועדת השרים לצמיחה כלכלית בראשות ראש הממשלה שמעון פרס.

אמש הסתיימה ללא תוצאות פגישה בלשכת ראש הממשלה בהשתתפות שרים מטעם הליכוד והמערך ושנועדה לפתור את המשבר סביב תביעות המערך.

מקורות במערך אמרו אתמול שהיום צפויה פגישה בין פרס וממלא מקומו יצחק שמיר ובה ינסו שני האישים להגיע להסכם בנושאים שבמחלוקת.

שמיר גילה נכונות

המקורות הדגישו שבפגישה אתמול השתמש שמיר בטון פייסני והביע נכונות להתחשב בתביעות המערך, עד אשר שמע את השר שרון מתנגד לתביעות אלה. המקורות הוסיפו שגם שר־האוצר יצחק מודעי, השר בלי תיק משה ארנס, ושר התיירות אברהם שריר היו מוכנים לדון לגופו של עניין בתביעות המערך.

הצעת פרס

בפתח הישיבה אמר רה"מ שהוא

(סוף בעמוד 2)

זעם בהסתדרות על ייקור התחבורה הציבורית ב־25%

קיסר: זו עזות מצח שאפילו ממשלת בגין לא העזה לעשות ● המחירים לצרכן עלו בשבועיים הראשונים של פברואר ב־0.9%

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המחירים לצרכן עלו במחצית הראשונה של החודש בכ־0.9 אחוזים, כך עולה מאמדני מחירים של המדד הדו־שבועי שפירסמה אתמול על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לדברי מקורות במשרד האוצר, שיעור עליית המחירים בשבועיים הראשונים של פברואר מעיד על כך שהאינפלציה החודש תהיה אחוז, עד אחוז וחצי.

הלשכה אמדה שבשבועיים הראשונים של החודש עלו מחירי המזון ב־2.9 אחוזים, מחירי הפירות והירקות ב־0.8 אחוזים.

התייקרות התחבורה

הממשלה החליטה אתמול להעלות את מחירי התחבורה הציבורית והמוניות ב־25 אחוזים, החל מה־1 במארס. צעד זה נובע מקיצוץ הסובסידיה לתחבורה הציבורית בשיעור 25%, כפי שנקבע בתקציב המדינה לשנה הבאה. עד עתה התנגד שר־התחבורה חיים קורפו להעלאה זו, כל עוד לא הועלו מחירי המכוניות הפרטיות. אתמול הביא שר האוצר יצחק מודעי את הנושא למליאת הממשלה והיא החליטה, כאמור, להעלות את מחירי התחבורה הציבורית.

ההסתדרות: הוצפה

העלאת מחירי התחבורה הציבורית ב־25 אחוזים עוררה אמש תגובת זעם ונידת־רוח בהסתדרות. ההסתדרות רואה בהעלאת מחירי התחבורה הציבורית, ימים אחדים לאחר העלאת מחיר הלחם, פגיעה נוספת ישירה ומכאיבה בהמוני העם. שהם הזקוקים לתחבורה ציבורית כשרות יום יומי, בעיקר לצורכי נסיעות לעבודה ומהנה — אמרו חוגים בכירים בהסתדרות.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר שדיבר אמש בכנס בוועידת מפלגת העבודה של מחוז דן־צפון, הביע זעם רוח על התנהגות הממשלה הנוכחית „שעשתה מעשה של עזות מצח, שאפילו ממשלת בגין לא העזה לעשות. שהרי מאז ומתמיד ראתה הממשלה במחירי הלחם והתחבורה הציבורית מיצרכים חיוניים שאין גוזרים עליהם גזירות ומניפים עליהם את גרזן הקיצוץ הסיטוני" — אמר קיסר.

זרעית — שביתה בצל קטיושות ● עמוד 16

אלוף בר־כוכבא מחכה לשמיר ● עמוד 4

זמיר: חלה הידרדרות בשלטון החוק ● עמוד 4

סטיית ארה"ב כלפי אש"ף אפיזודה חולפת ● עמוד 2

נתונים מסולפים בכתבה על „סכנת ההתבוללות" ● עמוד 16

הלם בבתי־ספר בירושלים / 4 קברים זה בצד זה / הנער שרצח את הוריו ואחיותיו: אינני מצטער ● עמוד 3 / על היום: הטרגדיה הבלתי מפוענחת ● עמוד 5

קיצו של הרודן קרב

הרודן הפיליפיני פרדיננד מרכוס עודנו מנסה לקיים מערכה אבודה על המשך שלטונו המושחת, השנוא על רובו המכריע של העם. לאחר שמלאכת הזיוף של תוצאות הבחירות נתגלתה לעיני כל תחלה נטישת ספינתו הטובעת גם על ידי אנשי המימסד. שתמכו בו במשך שנים. שר־ההגנה וסגן הרמטכ"ל הכריזו על נכונותם להלחם במרכוס עד הסוף ואולי גם כדי להביע חרטה על חשיבות שהעניקו לרודן. אך מעל לכל משום שהם משוכנעים, כי השעות או הימים של מרכוס על כס השלטון ספורים.

סופה של העריצות בפיליפינים נגזר סופית. והרודן יכול לבחור בין הסתלקות מן הנשיאות והימלטות לחו"ל לבין נסיון לערוך מרחץ דמים לנתינגדיו. שיוסיף פשע על חטא שלטונו הרודני הממושך. גם אם ינסה להטביע את ההתנגדות בים של דם – ידו תהיה על התחתונה. שכן עליו לגבור לא על המרד שהכריזו שר ההגנה והרמטכ"ל בפועל. אלא למעשה על העם כולו. המוני הפיליפינים נוהגים על פי עצתה הנבונה של קורסון אקינו. הנשיאה הנבחרת האמיתית ומנהיגת העם. שהוכיחה את עצמה בימי המשבר הקשים. האזרחים הפיליפינים לרבות ילדים ונשים הקינו חומות אדם. והרתיעו את חייליו של מרכוס מלהסתער על מטהו של שר ההגנה. בלי נשק, עם פרחים ביד – לחלוקה בין החיילים – מהווה ההמון הזה כוח חזק פי כמה מפלוגות הירי ששוגרו על ידי הרודן. המנסה עדיין להפעיל מתוך ארמונו את הצבא נגד עצמו.

כמו כל רודן מנסה מרכוס להפחיד בדחליל של הסכנה הקומוניסטית. אם אקינו תעלה לשלטון. אך בין „הגורמים הקומוניסטיים" הלוחצים לסילוקו של מרכוס נמצאת הכנסיה הקאתולית בפיליפינים ושרי ממשלתו. שהחלו לנטוש את ספינתו השוקעת. ומעל לכל. ארצות־הברית. אשר פועלת עתה כמעט בגלוי לסילוקו של מרכוס. מיודענו פיליפ חביב סיים את שליחותו בפיליפינים בלא להצליח להביא ל„פיוס" בין מרכוס לבין אקינו. נסיון נפל אמריקני להקים מעין „ממשלת אחדות לאומית" בפיליפינים. בוודאי דיווח גם על זיופיו של מרכוס בבחירות (דבר שהממשל האמריקני לא היה זקוק לקבל עליו אישור ביודעו את טיבו של הרודן). אך במיוחד על הצורך לסלק את מרכוס. מהר ככל האפשר מבחינת האינטרס האמריקני. ארצות־הברית. אשר העניקה גיבוי במשך שנים לשלטונו של מרכוס מבקשת אף היא להסתלק מהר ככל האפשר ממעגל התומכים בשלטון שהביא את העם הפיליפיני לשואי חעוני, הביזוי וחזיון.

השעות הקרובות יהיו גורליות לעם הפיליפיני. אך הם יביאו בסופו של דבר את בשורת הנצחון של חירות מול עריצות. בשורה שיש לה מסר מעבר לגבולות האיים הפיליפיניים. „מגיפת" החירות עשוייה להתפשט לעבר אותן ארצות שבהן מרכוסים לגיניהם מוסיפים לעשוק את עמם. ולרדות בו תוך רמיסת זכויות אזרח אלמנטריות.

חוסיין: על הפלשתינים לבחור עתה בין אש"ף למנהיגות אחרת

אומר בראיון ל„ניו־יורק טיימס" כי ירדן תכבד כל החלטה שלהם, אך אינו מסתיר דעתו כי היה מרוצה אילו מצאו תחליף לערפאת ● ראש אש"ף יוצא לדיונים במוסקבה

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון — המלך חוסיין, בקריאת תיגר פומבית ראשונה על מנהיגותו של יאסר ערפאת, אומר כי על הפלשתינים להחליט מי ינהיג אותם.

בראיון ל„ניו־יורק־טיימס" אומר המלך, שהוא יכבד החלטה של הפלשתינים לשמור על אש"ף כנציג לגיטימי יחיד שלהם. אך ירדן, לדבריו, תקדם בברכה גם גורם אחר שיבטא את שאיפותיהם.

חייבים להחליט

„הפלשתינים חייבים עתה להחליט", אומר חוסיין. „אם הם מרוצים מסיפוח אדמתם על־ידי ישראל, ומאפשרות הגלייתם מפ־לשתינה, או, אם אינם מרוצים. מה הם מתכוונים לעשות בעניין זה".

חוסיין לא עירער ישירות על מנהיגותו של ערפאת, אך היה ביקורתי כלפיו. אם כי הכחיש שנאומו בשבוע שעבר הכשיר את הקרקע למו"מ עם ישראל בלי אש"ף.

חוסיין הותיר אפשרות פתוחה

(סוף בעמוד 2)

חומת אדם חוסמת הטנקים של מרכוס

חומת־אדם עוצרת את טנקי הצבא, בנסיונם לחדור למעוזם של המורדים במרכוס. בסרבדי מאנילה, ידיעות בעמוד 3 (צילום אי.פי.)

בירושלים סבורים: מהלכי ארה"ב כלפי אש"ף — אפיזודה חולפת

זאת בעקבות הבהרת מחלקת המדינה כי לא חל שינוי בסיסי בעמדת וושינגטון

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ארה"ב הודיעה לישראל, כי לא חל שינוי בסיסי בעמדתה בקשר לשיתוף אש"ף במו"מ וכי היא מוסיפה לגרוס, שמו"מ ישיר הוא הדרך היחידה לפתרון הסכסוך במזרח־התיכון. הודעה מעין זו עומד לפרסם בשעות הקרובות דובר מחלקת המדינה בוושינגטון.

בירושלים מציינים, כי בעקבות ההבהרות האמריקניות האחרונות וההודעה הצפויה של דובר מחלקת המדינה, אפשר לראות את מהליכה של ארה"ב בחודש ינואר כלפי המלך חוסיין ואש"ף כאפיזודה חולפת. זאת מאחר שארה"ב נקטה, במגעיה בחודש ינואר עמדה אד־הוק, שבטלה ועברה מן העולם כשהתברר, שאש"ף אינו מוכן להכיר בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

לא ידוע על חריגה

שר־התעשיה והמסחר אריאל שרון שאל אתמול בישיבת הממשלה, האם ארה"ב עשתה צעדים בכל הנוגע לשיתוף אש"ף במו"מ, בניגוד להסכם 1975 (מיזכר ההבנה שצורף להסכם הביניים עם מצרים מ־1.9.75) ולהסכם קמפ דייויד — מבלי שדווח על כך לישראל.

ראש הממשלה שמעון פרס השיב, כי „לנו לא ידוע על שום דיווח החורג מהסכמים אלה". פרס הוסיף, כי עתה מתנהלים בירורים עם ארה"ב בנושא זה.

כתבתנו מעירה, כי הבירורים עם ארה"ב נפתחו בעקבות הפיסקה בדברי המלך חוסיין, בנאומו בשבוע שעבר, שבה מסר, כי ב־25.1.86 קיבל מן המימשל האמריקני התחייבות בכתב לגבי שיתוף אש"ף בוועידה בין־לאומית. בהתחייבות האמריקנית נאמר, שארה"ב תסכים שאש"ף יוזמן להשתתף בוועידה בין־לאומית, אם יודיע בפומבי שהוא מקבל את החלטות 242 ו־338, מוכן לשאת ולתת עם ישראל על שלום ומגנה את הטרור. במקרה כזה, אמר חוסיין, תפתח ארה"ב במגעים עם ברה"מ, כדי להשתתף עמה ועם יתר החברות הקבועות במועצת הבטחון בוועידה הבין־לאומית, שתכונס על־פי הזמנת מזכ"ל האו"ם.

אין סטייה

במשרד החוץ טוענים, כי לא היה ידוע אצלם על התחייבות אמריקנית כזו כלפי חוסיין וכי לא התקבל שום דיווח על כך. במחלקת המדינה בוושינגטון טוענים, לעומת זאת, כי המימשל לא הסתיר מישראל את עמדתו וכי אין בעמדה זו סטייה מתנאיה המוצהרים של ארה"ב להידברות עם אש"ף.

ניתן להסיק מדברי הדוברים האמריקניים, כי לפחות ראש הממ־שלה שמעון פרס קיבל, כנראה, דיווח מארה"ב על הודעתה לחוסיין, אך הוא לא ראה מקום להגיב על כך, מאחר שלא מצא בהודעה זו סטייה מן המדיניות האמריקנית הידועה. יצויין, כי בין ישראל וארה"ב אין ולא היתה מעולם הסכמה לגבי ההכרה באש"ף.

רבין הודה כי נוצרה סתירה בין „החיפושים" לבטחון הגליל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר הבטחון יצחק רבין, אשר דיווח אתמול בישיבת הממשלה על הפסקת הסריקות בדרום לבנון לחיפוש שני החיילים הנעדרים, אמר, כי המטרה העיקרית והכוללת של צה"ל היתה וממשיכה להיות מתן בטחון לישובי הצפון והבטחת גבול הצפון. פעולת חיפוש החיילים, אמר רבין, נעשתה לאור צרכים אלה.

בראיון ב„קול ישראל" אמר שר הבטחון, כי אין לפי שעה כל מידע על מקום הימצאם של שני החיילים.

„כשיהיה מידע כזה נחליט על דרך הפעולה ועל היקפה".

סכנת הקצנה

רבין אמר, כי נוצרה סתירה בין המטרה הכוללת של בטחון הגליל לבין הצורך המוסרי־ערכי של צה"ל לבצע חיפוש אחרי חייליו. „עשינו את המתחייב מאחריותנו לחיילים, ביודענו שיש פה סיכון מסויים לבטחון הגליל. אני אינני זוכר בהיסטוריה של צה"ל היקף כה של חיפוש אחרי חטופים, נעדרים, בשטח שלא היה בשליטתנו".

שר הבטחון אישר, כי בעקבות הסריקות המסורתות שערך צה"ל, קיימות עתה סכנות של הקצנה בקרב האוכלוסיה השיעית בדרום לבנון. הוא הביע, עם זאת, את אמונו, כי האוכלוסיה הבינה, והיום בוודאי ברור לה, שצה"ל לא בא לדרום־לבנון כדי להתיישב שם שוב וכי כדאי לחיות ולתת לחיות משני הצדדים.

סקירת שר־הבטחון בממשלה היתה בישיבתה כוועדת שרים לענייני בטחון. ראש הממשלה שמעון פרס שלח ברכה לצה"ל על מבצע חיפוש החיילים. הוא אמר, כי מבצע זה, שבו התגלתה שליטה מירבית בשטח, מייצג את דמותה של ישראל בדאגתה לחייו ולשלומו של כל חייל. פרס שלח ברכה לישובי הצפון על עמידתם האיתנה בימים אלה.

נוער מפ"ם קם * 220 בני נוער, מקרית־גת שבדרום ועד חיפה ובית־ג'אן שבגליל העליון, התכנסו בגבעת־חביבה והקימו גוף פוליטי בשם „נוער מפ"ם". הנערים שהתכנסו החליטו שבמסגרת המטרות המרכזיות של הגוף הפוליטי יעסקו במאבק למען זכויותיו של הנוער במדינה; בבתי־ספר יחיה המאבק למען דמוקרטיזציה ולמען שינוי שיטות הלימוד המיושנות; בתחום הכלכלי ייאבקו למען מדיניות שתדאג למקורות תעסוקה לצעירים. כן ייאבקו למען שלום. נגד הגזענות ובעד דו־קיום בין יהודים וערבים. בתמונה: מזכ"ל מפ"ם גרנות נואם לפני באי הכנס (צילום: ברוטמאן)

שרון ולוי מנעו

(המשך מעמוד ראשון)

מציע לפורום שהתכנס בלשכתו, להסכים עקרונית על מדיניות של צמיחה כלכלית, להקים קרן לצמיחה כלכלית, להקים ועדת שרים לצמיחה בראשות רה"מ, ולמצוא פתרון לבעיית הדירק־טוריונים בחברות ממשלתיות.

ללא שינויים מבניים

במהלך הישיבה הסתמנה נכונות מצד שמיר ארנס מודעי ושריד ללכת לקראת המערך. שמיר אמר שגם לו חשובים „סולל־בונה" ו„קופת־חולים". ממלא מקום ראש הממשלה אמר שהממשלה עובדת באמצעות ועדות שרים. אך אין מקום להפקיע סמכויות משרים ואין צורך בשינויים מבניים בממשלה.

שרון געד בשרים

לדברי כמה מהמקורות היה זה שרון, אשר אמר בשלב מאוחר של הדיון שבכלל הנראה כמה מהנוכחים שינו את דעתם במהלך הישיבה. כוונת שר־התעשיה היתה שיתר שרי הליכוד היו מוכנים להגיע לפשרה עם המערך. על־פי הפשרה שהלכה והסתמנה היה אמור פרס לעמוד בראש ועדת שרים לענייני צמיחה ללא סמכויות של שר האוצר, וללא סמכויות לשינוי בתקציב, אך עם סמכות להקצות סכומים מתוך קרן צמיחה שתוקם בהסכמת שני הגושים. פרס חזר ואמר שהוא לא יישב בממשלה שתיתן לחקלאות ולהתיישבות העובדת להתמוטט. „עסקתי בצמיחה מאז שאני רה"מ, ואני מודאג לעתידם של מפעלים בארץ".

הרצאה עניינית

שר האוצר מודעי נתן לשרים הרצאה שהוגדרה עניינית על מקורות הצמיחה במשק והרצה בפניהם במשך שעה על הגורמים הכלכליים הפועלים כיום. מודעי הביע התנגדות להפקעת סמכויותיו ע"י רה"מ. אך ציין שפרס היה שותף עד היום וימשיך להיות שותף בעתיד.

בנושא המינויים של מנהלים ותברות ממשלתיות הסכים שר־האוצר למעשה לתביעות המערך ואמר שתוך שבועיים הוא יפעל לפתרון הבעיות. יצויין שהמערך מתלונן מזה זמן רב על קפוח נציגיו במינויים בחברות ממשלתיות.

לוי תוקף המערך

שר־השיכון דוד לוי היה היחיד בין שרי הליכוד שתמך בשרון ומנע יחד אתו השגת פשרה. לוי תקף בחריפות את שרי המערך ואמר שהם מתפרקים מאחריות. לדברי שר השיכון השרים שתמכו בתוכנית הכלכלית מנסים עתה להגיד שלא הם האשמים במחיר החברתי ששולם. לדבריו הליכוד דוחה על הסף את תביעות המערך אותן כינה „אולטימטום", אך הוא חזר והדגיש שהליכוד לא יהיה זה שיביא לפירוק הממשלה. „מה אתם מקווים שנשבור את כל הכלים? אני מודיע לכם. לא נשבור את הכלים. התנהגותכם מעוררת חשד שאתם רוצים לשנות את ההסכם הקואליציוני על סף הרוטציה" אמר לוי.

אסיר נרצח בכלא ג'נין

אסיר בכלא ג'נין נרצח אמש בתאו, על־ידי חבריו, 10 במספר. הנרצח הוא ואליד גריפת, בן 25, תושב מחנה הפליטים נור אש שכנפת שומרון. הוא הוכה על ידי שוכני התא ונרצח בחניקה על־ידי אחד מהם.

נודע, שהאסירים בכלא ג'נין טענו נגד הנרצח שהוא משתף פעולה עם שלטונות בית הכלא.

צלצול מהיר

שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, ושר האוצר לשעבר, יורם ארידור

כל זה לא יעזור — שעון הרוטאציה מתקדם

האם אפשר לחלק את הפונקציות הכלכליות כמו שמבקש המערך לעשות?

גד יעקבי: הפונקציות מחולקות גם היום. וגם היום קיימת ועדת שרים שמקבלת החלטות כלכליות. ולכן, אפשר בהחלט להחליט על הקמתה של ועדת שרים מיוחדת, שתקבל החלטות בנושא הצמיחה והשיקום.

יורם ארידור: חלוקה מסוגים שונים של תפקידים כלכליים בממשלה אפשרית. אבל, מרגע שקמה ממשלת האחדות על סמך הסכם קואליציוני חובתם של שני הצדדים לכבדו. דרישת המערך לשנות את חלוקת התפקידים כמוה כהפרת ההסכם.

בשר־האוצר — האם היית מסכים לקיצוץ בסמכויותיך?

יעקבי: אני אינני שר־האוצר. וחבל שהמערך לא היה דורש מלכתחילה לעובדה שרוב התפקידים הכלכליים נמסרו לליכוד. למרות שזוהי הבעיה המרכזית על סדר יומנו כיום. גם אינני בטוח, שאם הייתי שר־האוצר היתה השאלה אקטואלית. כל שר ודרכי העבודה והניהול שלו. והישיבה הערב תדון גם בנושא הזה.

ארידור: אינני חושב, שהייתי מסכים לכך שאותם תפקידים, הכוללים פיקוח על משאבים והוצאתם, יוצאו מרשות שר־האוצר. שהרי אל מי יבואו בטענות במקרה של חריגות? אגב, מדוע אין רה"מ דורש משר האוצר את תפקיד הממונה על גביית המיסים? זוהי סלקטיביות מעניינת. אגב, דבריו של פרס, „שלא יהיה טפש העיירה, שרק לוקח כששרי הליכוד נותנים" מעידים על כך, שהבעיה המרכזית המטרידה אותו היא כיצד תיטיב חלוקת התפקידים עם מר פרס.

הוויכוח על הצמיחה עשוי להתפרש כעילה האחרונה לפירוק הממשלה ערב הרוטאציה...

יעקבי: הנושא איננו מפלגתי ולא רוטאציוני. העליתי את תוכניתי על הצמיחה על סדר היום של הממשלה לפני חודשיים, אלא שלצערי נתלו בה תילי תילים של פרשנות, כשכמה מחברי סייעו לכך בהתבטאויות לא מדויקות. אני אינני רואה את התוכנית בהקשר זה. ומקווה שההחלטה שתתקבל לא תהיה פוליטית או רוטאציונית.

ארידור: אין לי שום ספק, שהמערך מנסה מפעם לפעם מיילות קסם לסיכול הרוטאציה. ו„הצמיחה" היא נסיון נוסף אחרי טאבה, חוסיין והוועידה הבינלאומית. אבל, כל זה לא יעזור — שעון הרוטאציה מתקדם.

אתי רונאל

חוסיין: על הפלשתינים

(המשך מעמוד ראשון)

לדיונים עם הפלשתינים בוועידה בינלאומית, בתנאי שהם עצמם יגדירו את מטרתם ויצרו אמצעי שדרכו יוכלו להביע את עצמם.

חוסיין נמנע מלקרוא למנהיגי מדינות ערב, לשקול מחדש את המנדט שניתן לאש"ף ב־1974 כנציג היחיד של הפלשתינים.

התמוטטות המאמצים המשותפים של ירדן ואש"ף לפתוח בשיחות עם ארה"ב, העניקה לסוריה הזדמנות למלא את החלל הריק, וקרוב לוודאי תחזק את מעמדה כמעצמה ערבית מרכזית — מסרו משקיפים מדיניים לכתב רויטר בדמשק.

דיפלומטים מערביים אומרים, כי לסוריה, שהתנגדה בתוקף להסכם שנחתם לפני שנה בין ירדן לאש"ף, מספר אופציות שהיא יכולה עתה לבחור ביניהן.

משקיפים מערביים וערבים אומרים, כי אפשרות אחת היא שסוריה תגביר את קצב ההתקרבות אל ירדן ותכפיל את מאמציה לבודד את ערפאת.

אחד המשקיפים אמר: „לא אהיה מופתע אם אסד יבקר בשבועות הקרובים, ואולי אפילו בימים הקרובים ברבת־עמון".

ערפאת למוסקבה

כתבנו לענייני המזרח התיכון מוסר:

יאסר ערפאת אמור לצאת היום למוסקבה בראש משלחת גדולה של אש"ף, כדי להשתתף בוועידה הי"ז של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. ערפאת ינצל את ביקורו בברית המועצות, כדי לדון עם הסובייטים ביוזמתם לאחות את הקרע הפנימי באש"ף.

יצויין, שמזה כמה ימים שוהה בבריה"מ אבו ג'יהאד, עוזרו הבכיר של ערפאת.

בתוך כך נמסר, כי נציגי ארגון פת"ח מנהלים בימים אלה שיחות בצ'כיה עם נציגי השמאל הפלשתינאים, בנסיון לפשר בין ארגוני השמאל לערפאת — בעקבות כשלון היוזמה האמריקנית.

אנו משתתפים בצערם של
פרוג'ה עבדול מגיד קאסם ומשפחתו
במותו של הבן
מוחמד ז"ל
קיבוץ געש

אנו מודיעים בצער רב
על מות חברנו היקר
יחזקאל שביט
ההלוויה תתקיים ביום ב' 24.2.86
בשעה 15.00 בעין־השופט
המשפחה
ובית עין־השופט

ביום ג' 25.2.86 בשעה 15.30
יום השנה לפטירתה של חברתנו היקרה
רוזיקה כהנא (אייזנפרט)
נעלה אל קברה להתייחד עם זכרה
המשפחה
וקיבוץ שמיר

„המשמר" עתון יומי
على همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגסר הדרים 102־121, טל' 6־224125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

„אינני מצטער" — אמר הנער לאחר שרצח אביו אמו ו־2 אחיותיו

בן ה־14 וחצי, שנשלח אתמול לעשרה ימי מעצר בבי"ח לחולי־נפש לצורך הסתכלות, ביקש שיתירו לחבריו לבקרו ולהביא לו שעורים ● לפני הרצח לא הצליח להרדם

„אם אפשר, שיביאו לי שעורים בהיותי בהסתכ־לות", — אמר אתמול הנער החשוד ברצח הוריו ואחיו־תיו, כאשר בית־המשפט דן בהארכת מעצרו.

שופט הנוער, אברהם בן־הדור, האריך את מעצרו בעשרה ימים והורה לאשפזו בעת המעצר בבית־חולים לחולי־נפש לצורך אבחנת מצבו הנפשי. השופט הגיע לבית־המעצר במגרש הרוסים, סמוך לשעה 12 וחצי בצהריים ואז החל הדיון. בבקשת המשטרה נאמר, כי הנער הודה ברצח הוריו — נסים ולאה כהן, וברצח אחיותיו — ענת ושירה — ברובה M־16 שהחזיק האב בעת שירות המילואים שלו.

במהלך הדיון היה הנער ערני ואמר לשופט כי כל מה שנרשם בעדותו „זה נכון". בשעות הבוקר כבר הספיק לעיין בכותרות העיתונים וביקש מן השופט לרשום בפרוטוקול כי אין הוא רוצה שיפורסמו השערות כלפיו. עוד ביקש, שקרוביו ידאגו לו כמה שפחות ושחבריו לכיתה יביאו לו לבית החולים את השיעורים וכי יאפשרו להם לבקרו.

בדיון, שהתנהל בדלתיים סגורות, הורשו להשתתף שני קרובי משפחה של הנער, אשר גם שוחחו עימו.

במהלך חקירתו הראשונה, שעות ספורות לאחר הרצח, נשאל הנער מספר פעמים על־ידי החוקרים האם אינו מצטער על המעשה, והוא השיב: „אני לא מצטער".

בחקירה שיחזרו עימו החוקרים את מעשיו במשך יום שישי. נודע, כי הנער היה חולה בשפעת מאמצע השבוע שעבר ושהה בבית. ביום שישי אחרי הצהריים יצא לחבר, ובשעות הערב התכנסה כל משפחת כהן לארוחת ליל־שבת. הוא צפה בסרט הטלויזיה „פרשת נתנזון", ביחד עם אחותו, ולאחר מכן הלכו כל בני המשפחה לישון.

הנער לא הצליח להירדם, ואז, באותן דקות גורליות, ירד לפתע [illegible] נטל את הנשק של אביו ירה בו, באמו ואחר־כך בשתי אחיותיו שישנו למעלה. (עתים)

4 קברים טריים ניכרו אתמול זה ליד זה בבית הקברות בגבעת שאול בירושלים — קבריהם של ניסים, לאה, ענת ושירה כהן, שנרצחו לפי חשד על־ידי הבן הצעיר של המשפחה (צילום: יצחק הררי)

הצעה דחופה לדון בכנסת בהתאבדויות

בעקבות ריבוי מקרי ההתאבדויות של צעירים בזמן האחרון, הגיש ח"כ יצחק ארצי (ל"ע) הצעה דחופה לסדר היום לדון בנושא במליאת הכנסת. ארצי טוען שיש לבדוק דרכים חינוכיות, הסברתיות ופסי־כולוגיות כדי להתמודד עם תופעה חמורה זו. (עש"ת)

ער"ן: 200 פניות בחודש

כ־200 פניות טלפוניות מדי חודש מגיעות מבני־נוער אל ער"ן (עזרה ראשונה נפשית) מסרה אתמול מנהלת סניף תל־אביב של ער"ן, אתי ינאי. לדבריה, לא היו באחרונה פניות רבות מבני־נוער בכל הנוגע לעניינים הקשורים במהות החיים, מוות או התאבדויות, בקרב בני־נוער.

זה פשוט לא ייאמן, הוא היה כזה שקט ונחמד — אומרים תלמידים בבי"ס זיו

באווירה של עצב פתחו אתמול המחנכים יום הלימודים בשיחות עם התלמידים

מאת יצחק שור ובצלאל עמיקם

בבית־הספר התיכון זיו בירושלים, שם לומד הנער החשוד ברצח המזעזע נפתח אתמול יום הלימודים בשי־חות שקיימו המחנכים עם תלמידיהם. מנהל מחוז ירושלים, ד"ר יוסף ינאי, הינחה את המורים לאפשר לתלמידיהם לשאול ולהביע כל אשר בליבם.

אווירה של עצב, תיסכול והלם שררה בבית־הספר. תגובותיהם של התלמידים היו מעורבות: „זה פשוט לא ייאמן" אמר תלמיד כיתה י"א. „אני לא יודע איך הנער הזה יוכל להמשיך הלאה". „לנלמדתי איתו שלוש שנים — הוסיפה בת גילו של החשוד, — הוא היה כזה שקט ונחמד. מי יודע מה עבר אצלו בראש באותם רגעים מהרהרים".

תומכי המורדים עצרו בגופם התקדמות הטנקים של מרכוס

„העם עומד מאחורינו, אין לנו כל כוונה להיכנע" — הצהירו הרמטכ"ל ושר ההגנה נוכח ההמון הרב שהקיפו, ויתר גדוד בן מאות חיילים על ההתקדמות, נסוג לשדה סמוך והסתלק

מרד בעיניים, „עוזי" ביד

שר ההגנה הפיליפיני חואן אנרילה (במרכז) חמוש ב„עוזי" בעת סיור עם עוזריו מחוץ למחנה בו התבצר, עם הכרזתו על המרד במרכוס (צילום: אי־פי)

מנילה. — המוני תומכים של מנהיגת האופוזיציה קורסון אקינו, מנעו אתמול את התקד־מותם של כוחות נאמנים לנשיא מרכוס לעבר הבסיס בו מת־בצרים המורדים בראשות שר ההגנה — כאשר מנעו במו ידיהם את התקדמות הטנקים.

גדוד של 800 עד 1000 חיילי נחתים בסיוע 8 טנקים, נטש את נסיונו להתקדם לעבר המורדים, מחמת ההמונים שהתאספו מסביב לבסיס.

בעוד ילדות קטנות הציעו להם פרחים, נסוגו הכוחות התומכים במרכוס לשדה סמוך, ולאחר מכן הסתלקו לבסיסם. בעוד אלפי תומ־כים של „קורי" אקינו השמיעו לעברם קריאות בוז.

המורדים דחו את קריאותיו של הנשיא מרכוס להכנע, ובמקום זה רכזו את כוחותיהם כדי להדוף כל התקפה.

גנרל פידל ראמוס, הרמטכ"ל בפועל ומנהיג המורדים יחד עם שר ההגנה חואן פונסה אנרילה, אמר לכתבים: „אין לנו כוונה להיכנע, שכן העם עומד מאחורינו".

הנשיא מרכוס הכריז אמש בטלוויזיה האמריקנית, כי לא יתפטר — והבטיח להביא את המרד בהנהגת שניים מעוזריו הצבאיים הבכירים.

„אינני מתכוון להתפטר", אמר בתוכנית „פגוש את העיתונות" של רשת הטלוויזיה אנ.בי.סי. „כמובן שלא, בוודאי שלא", אמר כאשר נשאל אם יתפטר כדי לשמור על השלום בארצו.

הוא הזהיר, כי יפעיל את הצבא „כדי להרחיק בשקט" את אלפי האזרחים המקיפים את מישרד ההגנה, ואחר כך לתקוף בכוח — אם לא יצליח לסלק את המפגינים בצורה אחרת.

„ברגע שנהלום בהם, הם יהיו מחוסלים" אמר.

מרכוס אמר, כי אנרילה וראמוס, שהכריזו על תמיכתם במועמדת האופוזיציה קורסון אקינו, התכוונו ליטול את השלטון לעצמם, בראש מועצה שבה תהיה הגב' אקינו הבובה.

אנרילה וראמוס, שרואיינו באותה תוכנית של הטלוויזיה האמריקנית, הודו כי אין להם העוצמה הצבאית הדרושה כדי לעצור כוח מרכוס, אם יפעיל את כוחותיו הצבאיים. אך הוסיפו כי הם מוכנים לפתרון של שלום. (ע"ר, ע"ס)

„אפליית כהנא ברשות השידור — אינה פסולה"

„רשות השידור שבחנה בין ח"כ כהנא לחברי־כנסת אחרים, [illegible] מאפשרים לאנשי ציבור וחברי־כנסת להשמיע את דבריהם ונושאים ואת ח"כ מאיר כהנא. אין זו אפליה פסולה, אלא מניעת שידורם של דברים הנוגדים את רוח חוק רשות השידור".

דברים אלה אמר אתמול באיבוה המדינה, עו"ד [illegible], בבית המשפט הגבוה לצדק, בדיון שנערך בעתירתו של ח"כ מאיר כהנא נגד רשות השידור. ח"כ כהנא טען כי רשות השידור מחרימה אותו ואת סיעתו ואין היא משדרת את תגובותיו ואירועים הקשורים בו. בתום הדיון בעתירה נדחה [illegible] למועד מאוחר יותר.

באיכותו של כהנא, עו"ד אהרן פאפו, טען בפני שופטי בית־המשפט הגבוה לצדק, השופטים אהרן ברק, גבריאל בך ושושנה נתניהו, כי רשות השידור מבקשת לשלול הופעה בשטחי יחבות לפלוגים [illegible] ומסיעה פרלמנטרית. (עתים)

קרונקייט — בין המוחים לפרס על הגליית עיתונאי מהגדה

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — עיתונאים אמריקניים ידועים כתבו איגרת לראש הממשלה, שמעון פרס, במחאה על הגלייתו של עיתונאי מהגדה.

[illegible]

גוף משותף ייאבק למען יהודי בריה"מ

מאת יוסף גליה, כתב „על המשמר"

ראשי המשמרות הצעירות במפלגות הציוניות בישראל החליטו על הקמת גוף משותף [illegible] שייאבק למען יהודי בריה"מ [illegible] המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

[illegible]

● ראשי המשמרות הצעירות יפנו למזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית מיכאיל גורבצ'וב להתיר ליהודי בריה"מ לעלות לישראל.

● תוגבר הפעילות בקרב המשמרות הצעירות למאבק הציבורי בישראל ובמערב למען יהודי רוסיה באמצעות פורום קבוע של ראשי המשמרות ליד המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

● [illegible]

● מזכירי המשמרות הצעירות יפנו לראשי מפלגותיהם להעלות את נושא יהודי בריה"מ לסדר היום של הוועידות הקרובות של מפלגות העבודה, המפד"ל והליכוד.

● ייערך שבוע הזדהות של רבבות מתנדבים מישראל עם אחיהם בברית־המועצות ועם עמיתיהם הנמצאים בארץ.

● המשמרות הצעירות יפעלו בקרב הארגונים הבינלאומיים אליהם הן משתייכות, כדי לרתום את ראשיהם למאבק למען מימוש זכויות היהודים [illegible].

אמוראי משבח את התוכנית הכלכלית

מאת אבי נשרי

שלושה שרי אוצר לשעבר וסגן השר בהווה, הופיעו אמש בערב עיון לזכר יהושע רבינוביץ, שנערך באוניברסיטת תל־אביב והתייחסו לשעות העכשוויות על סדר היום הכלכלי. ראשון הדוברים, סגן שר האוצר, עדי אמוראי, מנה את הישגי התוכנית הכלכלית: בלימת האינפלציה, דרך טיפול בשלושת מרכיביה: צימצום הגרעון הממשלתי, ההקפאה הנומינלית של כל העלויות ופיקוח על המחירים שהוריד את הציפיות האינפלציוניות. שיעורי המיסים הגיעו ביום לשיעורים שהומלצו על־ידי ועדת בן־שחר, הושג שיפור משמעותי במאזן התשלומים. אי־התפרצויות מחירים היא הוכחה לכך שהאינפלציה אינה אינפלציה כבושה.

אשר לחידוש הצמיחה, אמר סגן השר, יש לטפל בייצוב ענפי משק מסויימים. ייצוב שיביא הגברת האמון וחידוש ההשקעות. הייצוב יבוא בעיקר על־ידי הפרת המיתון לזמן קצר בענפים אלה לפריסת חובות לזמן בינוני וארוך. שימומן על־ידי מעבר מהיסכון לזמן הקצר להיסכון לזמן בינוני וארוך. מעבר שיחייב הגדלת התשואות של איגרות החוב שישמשו למימון האשראי.

השר לשעבר, יגאל הורוביץ, אמר שכדי לחדש את הצמיחה יש להוריד את שערי הריבית לגדלים שמפעלים יוכלו לעמוד בהם. אמנם יש בהורדה זאת משום סיכון של חידוש תהליך עליית המחירים ואיתם האינפלציה וירידת היתרות, אך עלינו לקחת את הסיכון על עצמנו ולהוריד את הריבית למפקידים כדי לאפשר את חידוש הצמיחה. השר לשעבר יגאל כהן־אורגד מיקד את השאלה — איזה סוג צמיחה יכול המשק הישראלי להרשות לעצמו מבחינת מגבלת המקורות שלו. צמיחה דרך הגדלת היצוא היא אחת מהדרכים, אמר.

רב־מכר ענק ייפתח היום בצומת גלילות

רב־מכר, מרכז קניות חדש של היפרשוק „תנובה" בצומת גלילות, ייפתח היום אחר־הצהרים, בהשתתפות שר החקלאות ואחרים. בנייתו החלה בנובמבר 1984 בהשקעה של 6 מיליון דולר. לרשות באי הרב־מכר עומד מגרש חניה חינם ובו מקום ל־1500 מכוניות. מרכז הקניות כולל חנות „היפר־שוק" של תנובה, על שטח של 5000 מ"ר, ו־20 חנויות נוספות על שטח של 3000 מ"ר. (עתים)

זמיר: חלה הידרדרות איומה בהשלטת החוק; המצב מבהיל

שופטי בית־המשפט העליון החרימו אתמול את יום העיון בנושא „שלטון החוק במדינת ישראל" ● נשיא לשכת עוה"ד קרא לפיקוח אזרחי על מעצרי המשטרה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„לאחרונה, במכוון ואולי לא במכוון, נעשו ניסיונות רבים על־ידי פוליטיקאים לערער את האמינות של מוסד היועץ המשפטי לממשלה ושלי אישית. למען הדמוקרטיה בישראל, למען חרויות האזרח, אני מתריע וקורא לפוליטיקאים אל תפגעו במוסד היועץ המשפטי לממשלה. הניחו לו לפעול, כפי שפעל מאז הוקם, באופן עצמאי ומקצועי". — קריאה זו השמיע אתמול במשכן נשיאי ישראל, היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, עם פרישתו מהתפקיד.

הדברים נאמרו בשיאו של יום עיון שערכו הכנסת, משרד המשפטים ולשכת עורכי הדין בנושא „שלטון החוק במדינת ישראל".

נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, שהיה אמור לנאום בכנס, וכל שופטי בית־המשפט העליון — החרימו את האירוע. רשמית נמסר, כי השופט שמגר חש אתמול שלא בטוב. יו"ר ועדת החוקה־חוק־ומשפט של הכנסת, אלי קולס, רמז כי בית־המשפט העליון העדיף לא להשתתף באירוע, בו נוטלים חלק גם פוליטיקאים.

הכנס אתמול הפגיש את נשיא המדינה, מבקר המדינה, שרים וח"כים, עם שופטי בית־המשפט העליון לשעבר, שופטים, ראשי המערכת המשפטית בצה"ל ובמשטרה, בכירי משרד המשפטים, לשכת היועץ המשפטי לממשלה ופרקליטות המדינה.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, שפתח את האירוע, אמר כי ישראל היא מדינת חוק מהמתוקנות בעולם. כיבוד החוק בארץ בעניינים של בין אדם לחברו הוא נורמה מובנת ומקובלת היטב בציבור. שונה המצב בעניינים שבין האזרח והציבור. כאן החברה מעניקה לעיתים תימוכין לעבריינים. מי שמצליח להערים על שלטונות המס או להבריח חפץ יקר במסלול הירוק בשדה התעופה נחשב לחבר'מן. הנשיא הביע זעם על שהתקפותיו הבוטות של מאיר כהנא, על קבוצות מוגדרות בציבור, כמו הקיבוצים, ועל מוסד הנשיאות אינן זוכות לתגובה הולמת של מערכת המשפט. שלטון החוק הוא תנאי ליכולתנו לחיות בצוותא, למרות כל הניגודים, הקיטובים והמחלוקות.

פרופ' זמיר, באחת מהופעותיו האחרונות כיועץ המשפטי לממשלה, טען כי יש תחושה בציבור כי אנחנו חיים בתקופה של דמדומים, בכל הקשור לאכיפת החוק. חלה הידרדרות איומה מאז קום המדינה במצב הפשיעה. המציאות היום מבהילה. בשנות השבעים התגברה הפשיעה הפלילית ב־40 אחוז. המצב לא השתנה גם בשנים האחרונות. מכל עשרה תושבים נפתח מדי שנה תיק פלילי לאזרח אחד. כמחצית מבתי האב בארץ נפגעים מדי שנה על ידי העבריינות הפלילית. חלה גם החמרה באופי העבריינות. היא אלימה יותר. לפושעים יש פחות מעצורים, והם גם משתמשים יותר בנשק.

זמיר תיאר בצבעים קודרים את מצב אכיפת החוק בארץ. „תמונת המצב שלילית. חלה נסיגה מתמדת וקבועה בהשלטת החוק. הביטחון האישי ואיכות החיים הידרדרו בצורה קשה. חובה עלינו לחשוב איך משפרים את המצב". לדבריו, יש לארגן מחדש את המשטרה, ולחשוב גם על שינוי במדיניות. אולם הפתרון היסודי אחר — שינוי סולם הערכים של הממשלה. יש להורים יותר משאבים כספיים למערכת אכיפת החוק.

פרופ' זמיר הביע חשש מפני השתלטות העבריינות הפוליטית על חיינו. „קבוצות ובודדים, בימין ובשמאל, דתיים ואחרים, עוברים על החוק למען השקפה פוליטית, אידיאולוגיה או אמונה. המשטרה צריכה להחמיר עם עבריינים אלה, כיוון שהם מסוכנים יותר מעמיתיהם הפליליים", אמר.

האלוף החדש של פיקוד הדרום, אורי שגיא (מימין) והאלוף היוצא, משה בר־כוכבא, לוחצים ידיים בטכס החילופים אתמול. בתווך – ראש עיריית באר־שבע, אליהו נאווי (צילום: הרצל כונסארי)

בר־כוכבא מחכה לשמיר

זקן אלופי מטכ"ל (56) סיים את תפקיד אלוף פיקוד הדרום, אך אינו פורש בינתיים מצה"ל, בתקווה ללחוץ על שמיר, בבוא הרוטאציה, למנותו לתפקיד בכיר – טוענים מקורות יודעי־דבר ● ח"כ יוסי שריד בשאילתא לשר הביטחון: האם אין היום בצה"ל תחליף לכישוריו המיוחדים?

מאת אבי בניהו, מוטי בסוק ושלי יחימוביץ', כתבי „על המשמר"

בטכס צבאי ובהשקת כוסיות קיבל אתמול לידיו האלוף אורי שגיא את פיקוד הדרום של צה"ל. המפקד היוצא, אלוף משה בר־כוכבא, בקר משמר כבוד ונפרד מחיילי הפיקוד וקציניו.

האלוף משה בר־כוכבא (בריל) ותיק אלופי המטכ"ל (56), לא יעזוב את צה"ל כפי שתוכנן תחילה, אלא יקבל לידיו את הטיפול בתחומים בלישכת סגן־הרמטכ"ל.

מקורות יודעי־דבר טוענים, כי האלוף בר־כוכבא מבקש, למעשה, „למשוך את הזמן" עד מועד החלת הרוטאציה בראשות הממשלה, בתקווה כי אז יוכל ללחוץ על יצחק שמיר למנותו לתפקיד בכיר, כמו סגן הרמטכ"ל, על סמך קירבתו לליכוד. ברוך מידע שהוציאה בעבר מועצת יש"ע, בו פירטה את „אנשי שלומה" של תנועת „גוש אמונים", הופיע האלוף בר־כוכבא ראשון בעמודת „אנשינו בצה"ל".

בפקודת היום שלו כתב האלוף בר־כוכבא, בין השאר: „אני מברך על אחוות הלוחמים של היהודים, הדרוזים והבדואים, המשרתים יחדיו בעוצבות הפיקוד. „ביחד נאמנות וכישרון, במיוחד עלי לציין את טיפוח הקשרים של הפיקוד עם עיריית באר־שבע — בירת הנגב, ערי הדרום, המועצות האזוריות שבמרחב, העדה הדרוזית, שבטי הבדואים וראשי הערים של מרחב עזה".

האלוף שגיא אמר עם כניסתו לתפקיד: „הפעילות מחייבת אותנו להתכוננות למלחמה, שאני מקווה בכל מאודי שלא תהיה. למשה, מעמודי התווך של הצבא, עתיר הניסיון והכישורים — אני מאחל הצלחה בכל אשר יפנה".

שריד: אין תחליף?

„האם בצה"ל של היום אין תחליף לכישוריו המיוחדים של האלוף משה בר־כוכבא, עד שהצבא מחזיק בנ"ל למרות שהוא עבר את גיל הפרישה המקובל — שאל אתמול ח"כ יוסי שריד (רצ) את שר הביטחון, יצחק רבין.

השאילתא הונחה על שולחן הכנסת ביום בו סיים בר־כוכבא את תפקידו כאלוף פיקוד הדרום.

בשאילתא שואל שריד את שר הביטחון מדוע דווקא בתקופתו התנפח המטכ"ל של צה"ל למספר שיא של 24 אלופים. הוא מציין כי בסבוב האחרון של מינויים נכנסו לתפקידם חמישה אלופים חדשים, ומאידך, שום אלוף שסיים את תפקידו לא פרש מהצבא. עוד שואל שריד, במה יעסוק עתה האלוף בר־כוכבא, והאם השתנתה מדיניות הפרישה מצה"ל, במיוחד בשים לב לגילו המתקדם של האחרון.

ישראל „פועלת בשקט" כדי להמתיק עונש המוות של טחן

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

ראש עיריית אשדוד, אריה אזולאי, קיבל בימים אלה תשובות משרי החוץ והמשפטים על מברקים ששלח בראשית החודש ובהם בקשה להתערב אצל שלטונות מצרים להצלת חייו של יוסף טחן, תושב העיר, שנגדו הוצא גזר דין מוות במצרים על עבירות סמים.

שר המשפטים, משה נסים, פנה לשר החוץ והביע את דעתו, כי מבחינת יחסים משפטיים בין שתי המדינות אין משרד המשפטים יכול להתערב בהליך השיפוטי או לתבוע הסגרתו של טחן לישראל, אך לדעתו, ראוי לפעול בדרך מדינית כדי להמתיק את עונשו של האיש. „אין צורך לומר כי ביצוע גזר דין מוות עלול לעורר בארץ הד שלילי ביותר, וכי הדבר עומד בסתירה מוחלטת לתפישה המשפטית שלנו", כותב השר נסים.

עוזרו של שמיר, יוסי אחימאיר, כתב לאזולאי כי עניינו של יוסף טחן נמצא בטיפול משרד החוץ והוא מקווה שיבוא לסיומו החיובי. „אך לשם כך יש לפעול בשקט ולא ברעש".

אגוד ערים לתברואה „השרון הצפוני"
מכרז מס' 86/2
הדברת יתושים והדברת עשביה

איגוד לתברואה „השרון הצפוני" מכריז בזה על קבלת הצעות כדלקמן:
א. הדברת יתושים לאורך 43 ק"מ, ו־300 דונם אגני חימצון בערך.
ב. הדברת עשביה במקומות הנ"ל, בהתאם לצורך.
את המכרז יש להגיש לפי מחיר לדונם, לשנה אחת או לשלוש שנים.
המכרז כפוף לתנאים במפרט הטכני.
תיאור העבודה ופירוט המקומות המיועדים לריסוס ולהדברת עשביה, אפשר לקבל בלשכת הבריאות נפת השרון נתניה, רח' הרצל 38, חדרים 5–6 אצל מר משה דרורי, המפקח הנפתי, או מזכירתו בימי א', ג', ה', בין השעות 08.00–10.00.
הבהרות בנדון: — רק בימי שישי בשעות 08.00–10.00 אצל מפקח האיגוד מר שלמה בנק.
הצעות ב־2 העתקים, בצירוף ערבות בנקאית על 5%. מהיקף העבודה, יש להגיש במעטפות סגורות הנושאות את מספר המכרז ושם האיגוד הנ"ל, ולשלוח בדואר רשום, לפי הכתובת: מזכירות עיריית נתניה רח' הרצל 15. המכרז צריך להגיע לכתובת הנ"ל עד יום שני כ"ט אדר א' (10.3.86) בשעה 12 בצהריים.
אין האיגוד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
א. סגלוביץ
יו"ר האיגוד לתברואה „השרון הצפוני"
24.2.86

לדליה ויצחק יצחקי
ברכות לבביות להולדת
הבן
בית „על המשמר"

אנשים ואירועים

הרבי מלובביץ' הוסר לטובת פורטרט פרס

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

שר המשטרה, חיים בר־לב, נשאל בסוף השבוע אם יש משמעות לעובדה, שבמשרדו של מפקד משטרת אילת תלויות שתי תמונות בלבד: של נשיא המדינה ושל הרבי מלובביץ', ללא תמונתו של ראש הממשלה.

בר־לב, שהופתע מן השאלה, הורה מיד להוריד את תמונתו של הרבי מלובביץ' ולתלות במקומה את תמונתו של שמעון פרס. „במשרדי ממשלה יהיו תלויות על הקיר רק שתי תמונות בלבד — של נשיא המדינה ושל רה"מ", אמר השר.

ואולם, מפקד משטרת אילת, רב־פקד ירוחם דיין — הוסיף בר־לב ספק בצחוק ספק ברצינות — „תתאר לך שמחר יבוא לבקר אצלך יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, ח"כ אברהם שפירא, הוא כידוע מחסידי גור, ויראה את תמונתו של הרבי מלובביץ'. הוא בוודאי ירצה מיד שתתלה על הקיר גם את תמונתו של הרבי מגור. מה יהיה אז?"

נסו אתם לצייר את פרס

ראש הממשלה, שמעון פרס, מקבל לידיו את הדיוקנים שלו עצמו, מילדי בית־הספר לאמנויות בתל־אביב (צילום: י.פ.פ.א.)

לקראת הכנס הגדול במוסקבה: יהודים — החוצה

בידיעות שהגיעו אתמול מלנינגראד נמסר, כי כמה פעילי עלייה שהיו בדרכם למוסקבה הורדו מהרכבות וסולקו חזרה לבתיהם. הם הוזהרו לבל ייכנסו לעיר עד שיסתיים כינוס ועידת המפלגה הקומוניסטית. הכינוס אמור להיפתח מחר.

רעייתו של אסיר ציון, ולאדימיר ליפשיץ, הממתין למשפטו באשמת „תעמולה אנטי־סובייטית", הורדה מרכב שעמדה להביאה למוסקבה כדי לטפל במשפטו של בעלה. נאמר לה כי אסור לה לשהות בעיר עד סוף ועידת המפלגה.

בידיעות נוספות שמגיעות ממוסקבה נמסר, כי ולאדימיר ליפשיץ הוכה קשות על־ידי פושעים פליליים בעת שהותו בתא המאסר. אניה ליפשיץ שלחה מיברק לראש הק.ג.ב ובו מחאה על הפעולה. גם רעייתו של אסיר ציון, זכר זונשיין, גורשה ממוסקבה עם הגיעה שם. (עתים)

לוחם האינפלציה בא לישראל

נגיד ה„בונדסבנק" — הבנק המרכזי של מערב־גרמניה — יבקר בישראל מ־25 בפברואר עד 7 במארס.

האורח, קאלט אוטו פוהל, יקבל תואר דוקטור־כבוד מטעם אוניברסיטת תל־אביב וייפגש עם ראש הממשלה, שמעון פרס, ועם נגיד בנק ישראל, ד"ר משה מנדלבאום.

בניצוחו של פוהל הקדיש ה„בונדסבנק" עדיפות עליונה למלחמה באינפלציה, ומייחסים לה חשיבות גדולה אף מאשר למלחמה באבטלה. לפוהל יש חלק ניכר בהצלחות הכלכלה הגרמנית בשנים האחרונות. הוא מילא תפקידים חשובים בקרן המטבע הבינלאומית ובמוסדות פיננסיים בינלאומיים אחרים. (עתים)

הצילו, מתבוללים!

מאות רבנים מכל רחבי הארץ חתמו עד כה על עצומה הקוראת לשר החינוך לבטל את גזירת המיפגשים בין בני־נוער יהודי ובני נוער ערבי, המובילים להתבוללות. היוזמה לעצומה באה מאנשי היחידה למניעת טמיעה בארגון הפעילים „יד לאחים".

„יד לאחים" עומד להפיץ את העצומה באלפי עותקים, בעיקר בישובים שתלמידי בתי־הספר בהם כבר יצאו למיפגשים. את העצומה המקורית מבקשים אנשי הארגון להעביר אישית לידי שר החינוך. (עתים)

העובדים הסוציאליים מציעים: רכב השרים — לעזרת קשישים ונכים

ארגון העובדים הסוציאליים מציע לשר האוצר, יצחק מודעי, וליו"ר הסוכנות היהודית, אריה דולצ'ין שימוש נוסף למכוניות השרים, המנכ"לים ובכירי אחרים במשרדי הממשלה והסוכנות.

במכתב ששיגרו אל השניים מציינים העובדים הסוציאליים: „אנו מציעים שרכב ממשלתי, שהינו רכוש המדינה העומד שעות רבות ללא שימוש, יותר לציבור העובדים הסוציאליים במסגרות העבודה השונות להשתמש ברכב זה. ציבור העובדים הסוציאליים מתמודד עם קשיים רבים של תקציב להסעות קשישים, נכים וילדים. בנוסף לכך ניתן להשתמש ברכב ציבורי זה ולהעמידו לרשות נכים חולים הזקוקים להסעות לטיפולים שונים. זע"י כך ניתן להגיע לניצול מירבי של כלי הרכב ולתת על־ידי כך מענה לחלק מן הבעיות".

הטראגדיה הבלתי־מפוענחת

למה???

תושבי עין־כרם המומים, מחפשים תשובות. האם נזקק הנער לעזרה והתבייש לפנות? האם זה חלק מה־ליבראליזם, שהתא המשפחתי מתמודד עימו בשנים אלה? ■ כך או כך, על הנשק שמביאים ממילואים צריך לשמור במקום הראוי. פה אין סימני שאלה

מאת בצלאל עמיקם

רישומו של הרצח המחריד בשכונת עין־כרם, בו קיפדו חייהם זוג הורים ושתי בנותיהם בידי בנם, הטביע חותמו על יומו הראשון של השבוע החדש בבתי־הספר בבירה. רק באחרונה אירעו שני מעשי התאבדות, בהם שלחו שני נערים יד בנפשם, והמועקה המצטברת בקרב בני הנוער גדולה. רבים תהו על המניעים למעשה הנורא, ולמרות דברי הביקורת הנחרצת, מנסרות באוויר תמיהות ושאלות ללא מענה.

בעין־כרם, שכונה קסומה שעצי השקדים העוטרים אותה עומדים במלוא פריחתם, סבבו התושבים כסהרוריים. היו כאלה שלא יכלו להתעשת ולצאת לעבודת יומם. ילדים מררו בלילה בבכי וסירבו להרדם. בבית־הספר בו לומד הנער בן הארבע־עשרה וחצי לא הסתירו התלמידים והמורים את סערת רוחם. שיחות ודיונים קויימו כדי להפיג מעט את המתח המצטבר, אך ההרגשה היתה קשה ואיש לא שם לב לספרי הלימוד. בשירות הפסיכולוגי של עיריית ירושלים, המפעיל יועצים בבתי־הספר בעיר, עסקו אתמול רבות בפרשה המזעזעת, כדי ליצור מסגרת תומכת לילדים הנבוכים. סילביה זילברמן, מנהלת היחידה, מסבירה כי הנער איבד את השליטה על עצמו ולכן אין הוא מבין מה קרה לו. זה מקרה חריג, יוצא־דופן – היא אומרת – וכשתחדור אליו תחושת המעשה, יהיה לו קשה מאוד לחיות עימה.

מה עמדתך לגבי התגובה של הסובבים, ציבור התלמידים והמורים?

התגובה של הלם וטראומה אופיינית למקרים של אסון בסביבה הקרובה. בלבול, חוסר ריכוז, פחדים – כל אלה מובנים על רקע המעשה. המדיניות שלנו היא לקיים דיון ולא להתעלם מהאסון. אנו משתדלים שהמחנך והמנהל, הקרובים ביותר לילד בבית־הספר, וכן ההורים בבית, ישוחחו עם הילד ויביאו להרגעת המצוקה הקשה בה הוא נתון. כל טיפול בתגובות הקשורות לאבל אינן דורשות בעל מקצוע, זו לא מחלה, אלא התמודדות עם מצב. פה ושם מתגלים מצבים חריפים יותר – ושם יש מקום לייעוץ פסיכולוגי.

מה אפשר להסביר במקרה כזה?

הקטנים, כמו הגדולים, יודעים שיש דברים שאין להם תשובה. דווקא הניסיון לתאר עולם מסודר ומאורגן שהכל בו ברור וכל דבר במקומו, מקשה על ההתמודדות עם אסונות כאלה. יש כאן בעיה עם אובדן, שקשה לעכל אותה. לאט־לאט קושרים קשר עם המשאבים שיש לכל אחד מאיתנו ומשלימים עם המציאות. יש חוקרים הסבורים כי שרשרת של התאבדויות גוררת נוספות, ככל שהכותרות גדולות יותר. חושפות פרטים רבים יותר – נפתחים המחסומים. עם זאת, חשוב להדגיש שלכל מקרה יש היסטוריה משלו והוא מעוגן במציאות משלו.

איך ניתן לחזק את המסגרת התומכת ולהקטין את עוצמת הזעזוע?

גם בתי־הספר וגם המשפחות נתונות בעיצומו של שינוי ערכי כללי, שעדיין לא למדו כיצד להסתדר עימו. התהליך – כך מסתבר – יותר הרסני מאשר בונה. אנחנו מצויים במין דיאלוג פנימי – איך להכניס יותר ליבראליזם לחיינו ובאותה עת לא לאבד את הצפון. גם המצב הכלכלי מכניס יסוד של חוסר וראות והיעדר יציבות. ההורים לא כל־כך בטוחים אם רצוי לאכוף את רצונם על ילדיהם וגם הללו מתקשים לקבל מרות. הבעיה היא, שהילד אינו יודע תמיד היכן לחפש עזרה. בגילאי ההתבגרות, חיפושי הסיוע קשים ומסובכים. הנערים רואים בבקשת עזרה סימן של חולשה. יחד עם זאת, צריך לגלות כלפיהם פתיחות ורצון להידברות כדי לסייע להם לפרוק את המועקה.

מנהלת השירות הפסיכולוגי בעיריית ירושלים, סילביה זילברמן, מבקשת להדגיש נקודה חמורה: התופעות בשימוש בנשק. „היות שכולנו חיילי מילואים וקשורים לנשק בכל מיני צורות – איכשהו אבדה לנו המשמעת הקפדנית בכל הכרוך באחזקת כלי יריה. יש נגישות יתרה לכלי־נשק, ומחובתנו ללמד את ההורים כיצד לשמור על נשקם ולהבטיח את שלום בני־משפחותיהם. זה חשוב לא פחות מכל לימוד אחר".

מראה מנופצת. כרית ספוגת דם ויד מבצבצת מתחת לשמיכה – זמן קצר לאחר הרצח הנורא בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מוות מחמת הספק

אנומיה, מצב חברתי של היעדר נורמות או קיומן של נורמות סותרות, מאפשרת לנטיות חבויות לפרוץ החוצה. מצבים אישיים של דיס־אוריאנטציה ערכית אופייניים למצב של ריבוי אוריאנטציות – אחת הבעיות של ישראל כיום

מאת גדי יציב

גם לאחר עשרות שנות מחקר ומאות אלפי חיבורים מדעיים, ההתאבדות עדיין בחזקת תופעה בלתי־מפוענחת. אפילו הפסיכיאטרים והפסיכולוגים מתקשים בכך מאוד, ולמעשה ברובם אינם יכולים לגבש הבנה כלשהי בתחום זה, שתהיה בעלת־משמעות.

על אחת כמה וכמה הסוציולוגים — שתחום עיסוקם נוגע לתהליכים חברתיים ולא למעשה כל־כך אישי כמו התאבדות. אף־על־פי־כן, סוציולוגים רבים עסקו מאוד בנושא. ראשון לכולם היה הסוציולוג הצרפתי־יהודי אמיל דירקהיים (1858–1917), שבחיבורו „התאבדות", ניסה לטעון, שכל מעשה אישי ניתן להסבר על־ידי הרקע החברתי שלו, אפילו מעשה ההתאבדות. בכלליה, דירקהיים טען שההתאבדות קשורה, בכמה מינים שונים, לבעיית האינטגרציה החברתית או הסולידריות החברתית:

● ההתאבדות האלטרואיסטית מאפיינת חברות שבהן מפנימים אנשים את הנורמות החברתיות ומקדשים אותן עד לדרגה של למעלה מן החיים, (למשל, המתאבדים השיעיים בימינו).

מתאבדת שיעית אלטרואיזם מול אנומית

● ההתאבדות האגואיסטית שכיחה יותר בחברות שבהן כל כובד האחריות להוויית האדם מוטל על כתפיו, ולעולם אין הוא יכול להיוושע על־ידי סעד חברתי, דתי, רעיוני, נפשי או אחר. ומסיבה זו, הוא טוען, גדולה שכיחותה של התאבדות זו בקרב הפרוטסטנטים מאשר בקרב הקאתולים.

● ההתאבדות הפטאליסטית מאפיינת, בדרך־כלל, קבוצות חברתיות שמידת הפיקוח החברתי עליהן מפחית בעיניהן את חשיבות החיים, כמו למשל, בקבוצות עבדים.

● ההתאבדות הפטאליסטית מאפיינת, בדרך־כלל, קבוצות חברתיות שמידת הפיקוח החברתי עליהן מפחית בעיניהן את חשיבות החיים, כמו למשל, בקבוצות עבדים.

● ההתאבדות האנומית היא המעניינת ביותר, בהקשר החברתי שלנו. „אנומיה" היא מצב חברתי של היעדר נורמות, או של קיום נורמות סותרות ונוגדות. שיעורי ההתאבדות גדלים במיוחד — טוען דירקהיים — כאשר גדלה האנומיה. לדעתו: תקופות של תנועות גדולות בבורסה, למעלה ולמטה, מאופיינות על־ידי שיעור גדול של התאבדות, לא רק בקרב המפסידים אלא גם בקרב המרוויחים. תנודות אלה שוברות את מסגרת הציפיות, את כללי היחס בין אמצעים למטרות, ובין ראוי לבזוי. דוגמה בולטת יותר נוגעת למעבר של בני־אדם, המורגלים לחברה מסורתית, אל חברות מודרניות. גם כאן נשברת מערכת ציפיות, המטילה את נפש האנשים למצב של תוהו־ובוהו נורמטיבי. ניתן, אפוא, לאמר על הרקע החברתי, כי במצבים מסויימים הוא עשוי לטפח ולעודד נטיות אישיות, אשר במצבים אחרים לא היו יוצאות מן הכוח אל הפועל.

לגבי החברה הישראלית, כמעט אין ספק שלא ידענו כאן אי־פעם מידה כזו של אנומיה, ומעולם לא היתה תהייה גדולה כל־כך על עיקרי יסוד, ומעולם לא היו ספקות כבדים כל־כך לגבי הנורמות הראויות להדריך את חיינו. לקונסנזוס הלאומי אצלנו נודע אופי טכני בלבד או אפילו אינסטרומנטלי, והוא בעיקרו סוג של הסכם אופרטיבי על צורות התנהגות, אשר מאפשרות לנו להמשיך ולחיות ביחד, ולהתפקד כחברה.

לעומת זה, אנחנו חלוקים לגבי עיקרים יסודיים: לגבי דמותה של החברה, לגבי הזיקה שבין האדם לטריטוריה, לגבי תוכנו של שם התואר „יהודי", לעומת שם התואר „אדם", לגבי מובנן וטיבן של זכויות הפרט, לגבי טעם המלחמה וערך השלום. כל אחת מן המחלוקות הללו מתייחסת לאוריאנטציה שונה כלפי עצם החיים — וריבוי האוריאנטציות ושונותן עשויים לגרום למצבים אישיים של דיס־אוריאנטציה ערכית.

למציאות זו יש כיום ביטויים בולטים בתחום החברתי, הכלכלי והפוליטי. בהחלט יתכן, שנודעת לכך השפעה גם על מצבם של בני־אדם רגישים במיוחד ובעלי נטיות חבויות, אשר לעולם לא נוכל לשער אותן מראש. ואף פעם לא נהיה מסוגלים לקבוע בבטחה כיצד יבואו לידי ביטוי.

חולשה, לא מחלה

ההתאבדות אינה מחלת נפש – סבור ד"ר עמוס ניר מהשירות הפסיכולוגי החינוכי בתל־אביב – זה ניסיון לברוח ממצב של מצוקה, באין כתובת לפנות אליה

מאת יוסף שמי

בימים אלה התרבו ההתאבדויות בקרב בני־נוער. שאלנו את ד"ר עמוס ניר, מנהל השירות הפסיכולוגי־חינוכי בת"א, האם יש לכך סיבה מיוחדת?

ד"ר עמוס ניר: אינני רואה סיבה מיוחדת שאפשר לקשור אותה בריבוי ההתאבדויות. אין להוציא מן החשבון הכללי את גורם החיקוי. לעצם העניין ניתן לומר, כי צעירים רבים נכנסים למצב של מצוקה ומשבר ומנסים לברוח. הם אינם חושבים ברגעים כאלה מה הם מעוללים לסביבתם. כאשר הם זקוקים לעזרה ברגע קריטי, הם אינם מוצאים כתובת. הציבור יודע על התאבדויות שהתרחשו, אך לא על אלה שנמנעו הודות לעזרה שקטה של אנשי מקצוע.

האם ניתן לומר שהתאבדות היא איפיון של מחלת־נפש, פגם נפשי?

— זו חולשה של האישיות, אך לא מחלה.

אפשר להטיל את האשמה על קצב החיים שלנו? על המתח?

— אינני חושב כך. ידוע לנו כי במצבי מתח וחרדה קיצוניים, במחנות הריכוז למשל, היו מקרי התאבדויות מעטים יחסית.

יש הטוענים כי התאבדות היא תוצאה של פגם תורשתי, חינוך לקוי בבית.

— הגורם הוא אישיותו של הפרט ולא התורשה. האישיות היא למעשה האינטראקציה של הפרט עם הסובב: החברה, המשפחה והנורמות המקובלות והשונות ברחוב ובבית.

בכל זאת, יש נטייה לכרוך את מצבי המתח הקשים במדינה עם משברים נפשיים.

בשוודיה יש יותר מקרי התאבדות מאשר אצלנו והרי אין להם בעיות בטחוניות או כלכליות כשלנו. העוני והעושר משחקים רק תפקיד משני במיעוט או ריבוי מקרי ההתאבדות. ערעור נורמות חברתיות הוא אחד מגורמי המשבר הנפשי. נורמות בבית השונות מאלה שברחוב, סתירה חריפה בין מסורת שהובאה מארץ המוצא לבין הנורמות החדשות והמתירנות (ולאו דווקא מינית) המקובלות בחברה שלנו — הן אלה המולידות התאבדות ונסיונות התאבדות.

ניתן למצוא הבדלים בין העדות?

— כאשר הדבר קשור בשמירת הנורמות מארץ המוצא, יש לעדה תפקיד. אך לא מעבר לזה. הוא הדין לגבי רקע דתי מבית אבא. אינני חושב שיש הבדל בין דתיים לחילוניים בנוגע לשכיחות ההתאבדויות. אצל הדתיים נפוץ יותר הניסיון לטשטש עובדות. מקרי התאבדות בירושלים, אם אינני טועה, התרחשו בקרב דתיים דווקא.

מה תפקידו של שירות פסיכולוגי חינוכי?

— תפקידנו להגיש סיוע לנוער ולמורים במקרה של התאבדות. יש צורך בעזרה למורים הנבוכים, שאינם יודעים לא פעם כיצד „אוכלים" את זה. כמו כן יש צורך בהפגת המתח שנוצר בכיתה לאחר מקרה של התאבדות. בנוסף לייעוץ למורים ולתלמידים אנו מצווים לבוא לביתו של המתאבד ולעזור למשפחה השרויה בהלם. לפעמים אנו מצליחים לפעול בשיטת טיפול מנע. במקרה כזה אין „ניוז" והדבר לא מוצא את דרכו אל התקשורת. הצוות די מצומצם ואפשר לבקר בבית־ספר פעם אחת בשבוע.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של ענייני הפנים: עמית אנטר

מכתבים לידיד

פגע וברח מאחריות

נפתלי היקר.

באחד מלילות השבוע שעבר התעוררתי לפתע לקול „פיצוץ". לא ידעתי אם זה חלום או אירוע אמיתי, כעבור דקות אחדות התבררה התמונה: לא פיצוץ אלא תאונה. גבר היה שרוע על הכביש. תמונה רגילה: ניידות המשטרה הגיעו במהירות ומייד אחריהן האמבולנס. מפאת השעה, בין לילה לבוקר, הבחנתי בכמה צלליות שהסתובבו סביב מקום התאונה. אנשי מגן־דוד־אדום העלו את האיש על האלונקה ונעלמו חיש מהר. למחרת היום ראיתי ברחוב מודעות־אבל עם שמו של קרבן התאונה. רק המכונית שפגעה באיש חסרה לתמונה. וגם הנהג שלה. מסתבר כי היתה זו עוד תאונת פגע וברח. לא נדע בוודאי מי אשם בתאונה זו — האמנם אותו קשיש שחצה את הכביש לא בזהירות בטרם בוקר, או הנהג שדהר אולי במהירות מסחררת בכביש הריק.

מכל מקום, הוא לא רק פגע בו, אלא גם גרר את האיש במכוניתו מטרים אחדים. אך הוא לא עצר. הוא בחר להימלט מן האחריות וגם מן הנסיון להגיש עזרה ראשונה לאיש, שאולי אפשר היה עדיין להצילו. הוא נמלט בחשיכה ויתכן שהוא יימצא. ייתכן כי יישן בלילות בלי שינקוף בו מצפונו ואולי יגיד לעצמו — מה לי ולטמטומו של אותו קשיש, שבחר ללכת בכביש השייך לי, הנהג?

השיטה הזאת של „פגע וברח" הפכה לנורמה לא רק בכבישים. לא רק בהיתקלות בין אדם לרכב, אלא גם בין אדם לאדם, ולעיתים קרובות יותר בין אדם למוסד, בין אדם לביורוקרטיה. עדיין לא מכנים זאת „פגע וברח", אלא כחוסר־אונים של האזרח מול פקידים המתמרנים בסעיפי חוק שונים, כדי „לדפוק" את הרפוק ממילא. איני בא להכליל, אלא לספר כמה פכים קטנים, סיפורים אנושיים „שאינם ראויים" להתפרסם באמצעי התקשורת, משום שאין בהם מספיק צבע או דם כדי לספק כותרות שמנות.

לפני זמן מה צילצל בביתי הטלפון. מעברו השני של הקו נשמע קול של אשה ששמה לא אמר לי דבר. הבנתי על פי פנייתה שהכרנו אי־פעם, ולכן העמדתי פנים כאילו אכן זכורה לי ההיכרות. מהמשך השיחה התברר כי מדובר במורה של בתי, שראיתיה לאחרונה לפני 15 שנה או יותר. היא ביקשה להיפגש, שכן העניין „איננו לשיחה טלפונית". נדברנו להפגש באחד מבתי הקפה, ורק כבואי למקום הבנתי שזו פגישה בלתי אפשרית. אני הרי איני זוכר כלל את קלסתר פניה. מה עוד שחלפו שנים כה רבות. החלטתי להקדים מעט כדי שהיא תזהה אותי... חלפו יותר מעשרים דקות, והאשה לא באה, עד שהחלטתי לוותר ולהסתובב בפינות בית הקפה, ולנסות לגשת לאשה כלשהי היושבת לבד. לא נעים, לא מקובל, אך לא נותרה ברירה אחרת.

ואמנם, באחת הפינות ישבה אשה ששערותיה שיבה... משהתקרבתי בתנועה של ספק לעבר שולחנה, היא קמה נשענת על קביים, וגם על פניה ספק חיוך של אי־וודאות — אתה... כן, השיבותי, תוך שאני מבליג על תדהמתי למראה נכותה. ליד כוס קפה החלה רחל לספר על עצמה. סיפור עצוב שכמוהו בוודאי רבים בכל מקום. היא דיברה בשקט, ואפילו באיזו שלוות, בתוספת של מעין חיוך שלא מש מפניה במשך כל השיחה. רק מאוחר יותר הבנתי משמעותו של החיוך המוזר הזה. נדמה שזה היה מקור כוחה לעמוד בכל התלאות שעליהן סיפרה.

אכן, לפני עשר שנים קרתה לה תאונה, „מטופשת", כפי שאמרה, סתם נפלה על המדרכה ליד ביתה. אך הנפילה היתה אומללה והרת תוצאות — היא שברה את שתי רגליה ושתי ידיה ונפגעה בגולגלתה. עברה טיפולים וניתוחים אין סוף עד שיצאה „לחיים חדשים" בעגלת נכים. גם בעלה נפטר באופן פתאומי והותירה עם ילדה בת 14. כעת התחילו בעיות קיומיות פרוזאיות מאוד. היה עליה לחפש דירה חדשה בקומת קרקע כדי שתוכל להכנס ולצאת בעגלתה. היא אספה את כל מקורותיה הכספיים עד שהצליחה למצוא דירה מתאימה דווקא בבני־ברק. היא שילמה 70 אלף דולר. החוזה וכל הסידורים האחרים נעשו באמצעותה של עורכת־דין, שניתנה לה בשל מצבה על ידי „ויצו". וכאן נפלה בפח. התברר שהעורכת־דין לא שמה־לב לסעיפים מסוימים בחוזה או לתחכום של המוכרים. מכל מקום, עם היכנסה של האשה לדירה התברר לה, כי בעל המגרש תובע ממנה „תוספת קטנה" של 10 אלפים דולר, אחרת לא ירשום את הדירה על שמה בטאבו.

סיפור כמעט משעמם לעומת הפרשיות של מרומי „קלארין" — אך האשה הנכה הזאת חשה שמנסים לסחוט ממנה כסף שאינו מגיע ממנה. בצר לה פנתה לאותה עורכת־דין מ„ויצו", וביקשה לדעת כיצד עליה לנהוג. תשובתה הדהימה אותה: אמנם את צודקת והיתה איזו תקלה מצידי ברישום החוזה, אך אני מייעצת לך לתת לו את הכסף. אין לך כוח להתמודד עם האיש הזה במשפטים, מה עוד, שהאיש ידוע כבעל קשרים מעולים... — זו התמצית של הסיפור. האשה שוב מחייכת וטוענת — אני נכה, אך הרי הצדק אינו חייב לעמוד דווקא לצד החזקים.

בינתיים היא מוסיפה עוד סיפור, המבליט את אפסותו של הפרט מול המנגנון. פעמיים הוכרה כנכה בשיעור של 100 אחוזים, אך כאשר באה לוועדה הרפואית מטעם הביטוח הלאומי נקבעו לה 74 אחוזים. תחילה לא הבינה למה 74 ולא 76 או 72 אחוזים. אך אז הוסבר לה כי כל הזכויות החשובות המוענקות לנכים מתחילות מנכות של 75 אחוזים כשחזרה וביקשה מן הוועדה לבדוק אותה שוב שמעה מפי רופא גלויילב — גברתי, אני מצטער מאוד. שום בדיקה לא תועיל לך, יש לנו הוראה מפורשת לא להעניק יותר מ־74 אחוזים. האוצר רוצה לחסוך כספים...

שוב השיטה של פגע וברח, הכל בורחים מן האחריות לגורלה, למרות שאשה זו אינה תובעת שום חסד, אלא את המגיע לה. היא נאבקת על קיומה בכבוד, ממשיכה בהוראה על־ידי מתן שיעורים פרטיים בביתה. אך אינה מסוגלת להשלים עם תמונה זו של המכוך הביורוקרטי הרומס זכויות הפרט.

אלה הם סיפורים קטנים, שרק בודדים מהם מגיעים פה ושם אל אמצעי התקשורת. אחד מהם נחשף לפני זמן מה בטלוויזיה במסגרת תכנית „כלבוטק". סיפורו של בחור צעיר. מדריך ב„נוער העובד", אשר בעקבות תאונה נפגע קשה ונזקק לסידרה שלמה וארוכה של ניתוחים מסובכים ויקרים. עדיין ארוכה בפניו הדרך לשיקומו הפיזי. הוריו בצרה גדולה, לא רק בגלל האסון, אלא משום שהם מתקשים לשאת בהוצאות של הריפוי. אולי בעוד שנה־שנתיים יתקיים המשפט וחברת הביטוח תשלם פיצויים בגובה זה או אחר. אבל בינתיים? היה נדמה כי באופן טבעי תבוא העזרה מ„הנוער העובד", והנה שמענו את מזכיר התנועה, שמשיב ומסביר באופן הפורמליסטי ביותר ש„אנחנו מילאנו את חובתנו על ידי כך שכל חניכינו מבוטחים, אין לנו תקציבים, כי עלינו לשלם שכר למדריכים" — ועוד הסברים — כולם בנימה יבשה של ביורוקראט המסתמך על סעיפים ותת־סעיפים של החוק.

אני מניח שמבחינה חוקית כל אשר נאמר על ידיו היה ללא רבב. אבל תנועת־נוער, כך נדמה לי, אינה „מוסד" ולא „משרד", אלא תנועה חינוכית בעלת אידיאלים. שאולי אחד מהם הוא העזרה ההדדית. ציפיתי לשמוע מאותו מזכיר שיגיד למשל: המדריך שנפגע הוא אחד משלנו וכולנו נתגייס לעזרתו ולעזרת משפחתו. אולי נציב בפני החניכים שלנו את האתגר לגייס אמצעים לריפויו, נקיים מגבית בתנועה. נלך לעבודה שכל הכנסתה קודש למטרה זו. לו שמעתי הודעה כזאת הייתי מבין מה הטעם בקיום תנועת־נוער בימינו.

פעולה כזאת לא היתה מסייעת לחבר הנפגע בלבד, אלא קודם כל לאלפי חניכי התנועה, שהיו לומדים הגשמת עקרונות ההלכה למעשה. אולי היה נפגע הדיווח על פעולות מתוכננות של התנועה ואולי הסטטיסטיקה של „הנוער העובד" היתה „נפגעת" ברוחות הרשמיים. אך אני בטוח שהפסד היה מתאזן ברווח החינוכי וההומניסטי, שהוא התכלית לקיומה של תנועת נוער.

מארק גפן

חמש מחשבות על צמיחה (4)

לשכוח מל'צמוח?

מאת פ. סבר

מי אמר בראיון רדיו בסוף השבוע שעבר:

● שבעשור האחרון „נעשו בארץ השקעות ענק";

● שאין קשר מוכח בין השקעות לצמיחה, ולראיה ב־1984 גדלה ההשקעה, אבל המשק לא צמח;

● שבתום העשור ההשקעתי האדיר הנ"ל חבויים במעמקי הכלכלה מאגרים מופלאים של הון יצרני „לא מנוצל". מהם ניתן למצוץ מיץ־צמיחה בלי יגיעה, על־ידי הקטנתה של „אבטלה סמויה"?

מי אמר דברים אלו כתרומתו המובהקת לוויכוח על הצמיחה? סמן את התשובה הנכונה, לפני שאתה קופץ למשפט הבא: א. יורם אריזור; ב. יגאל כהן־אורגד; ג. יצחק מודעי.

פיספסת, קורא יקר, את ההצהרות מסר לשידור הנציג הבכיר של מפלגת העבודה במשרד האוצר, סגן השר עדי אמוראי. אפילו היו הדברים שאמר קרובים לעובדות; עדיין הם היו רחוקים מתבונה פוליטית — למה זה צריך פוליטיקאי של מפלגת העבודה להשתכח בפומבי בערב שבת, בהישגי פיתוח של הפוליטיקאים של הליכוד ששלטו בעשור שחלף? עדי אמוראי יתגונן בוודאי ויאמר: אני, בשבתי באוצר, איני פוליטיקאי. מקצוען כלכלי הינני, ידען, מדען, לא אפראטצ'יק. טוב, נניח לחטטנות, נניח למפלגתיות. אבל לעובדות לא נניח. להפך: ננער אותן חזק חזק, עד שיגידו „מודה אני".

העובדה הראשונה מתייחסת לסוגיית „השקעות הענק", אליבא דאמוראי. בין השנים 1975 עד 1985 ירדה ההשקעה הנקייה הריאלית בענפיו השונים של המשק הישראלי בקצב ממוצע של עשרה אחוזים לשנה. כן, ירדה, לא גדלה, לא התנפחה. בחומש הראשון בתוך העשור, בשנים 1976 עד 1980, ירדו ההשקעות בקצב של יותר מ־14% לשנה, ובחומש השני הואטה הנפילה ל־5.5% לשנה. אבל היה זה גלגול נוסף למלה. מרמה מאוד נמוכה. מספר המועסקים במשק גדל באותו העשור בקצב שנתי של שני אחוזים לערך, ומכאן שההשקעה הנקיה למועסק בענפי המשק ירדה בכ־12% לשנה. להרויה זאת לא הייתי קורא בשם „השקעות ענק" אלא על דרך האירוניה.

המאמץ ההשקעתי של העשור שחלף לא תבע ויתורים מרחיקי־לכת: יותר נכון יהיה להגדירו כמאמצון, בהתעייפות קלה. התוצר המקומי הנקי שנוצר בענפים העיסקיים של המשק הישראלי בשנים 1976 עד 1985 הסתכם ב־118.5 מיליארד דולר ובדולרים קבועים של שנת 1980; ההשקעה הנקייה בענפים אלו הצטברה לסך כל של 10.5 מיליארד דולר, רק כ־8.6% מן התוצר. בחומש הראשון עוד נשא המשק ב„מאמץ ההשקעתי" נטו בהיקף של קרוב לעשרה אחוזים מן התוצר. בחומש השני נחלש זה לכדי 7.5% מן התוצר. לשם השוואה: בשנות השישים נשא המשק הישראלי היותר־צעיר והיותר־ירוק על גבו מעמסת השקעות יחסית כפולה, מכופלת ולעתים משולשת. זו הייתה באמת תקופה של מבצעי השקעה ענקיים, לא כולם מחושבים ויעילים. אחרים מתאפיינים בתנופה יתרה ובתרומה חסרה. אבל לכולם שריר כלכלי חזק. העשור שחלף הצטיין, לעומת זאת, בחולשת פיתוח מתמשכת, המופרעת רק מדי חומש בשנה אחת או אחת וחצי יוצאת־דופן של השקעה חריגה.

השערה מעניינת נוספת, שהועלתה בסמוי בדברי סגן השר, היא שאין קשר בין צמיחה להשקעה. זהו טיעון מאוד לא־רציני, שכנראה רק נפלט מפיו של הסגן. בשנה בודדת ומיקרית אחת אכן יכול לקרות, שהשקעות גדולות במיוחד יחייבו יבוא גדול במיוחד, ולכן תרומתן לתוצר תהיה — באותה שנה יחידה — מצומצמת. אך לאורך זמן ההשקעות. כלומר התוספת למלאי ההון היצרני, הן מקור הצמיחה וגורם הצמיחה ודוחף הצמיחה הכמעט יחידי כל [illegible] וישנם הבדלים הגדרתיים וסטאטיסטיים בין גידול במלאי ההון [illegible] לבין השקעה נקייה, כך שמלאי ההון יכול להמשיך לגדול גם [illegible] ההשקעות מצטמקות. אולם בטווח של שנים אחדות מתכנסים [illegible] התהליכים לתוואי האטה מובהק אחד, לפי נוסחה מתחומי [illegible] מתימאטית). שיפורים טכנולוגיים שאינם מגולמים בגידול [illegible] ההון היצרני ושיפור במיומנות עובדים מסייעים לצמיחה. אך אין [illegible] באים במקום ההשקעה. הם תוספת ושארית, לא הבסיס.

האם אין קשר בין השקעות לצמיחה?

שיעורי גידול שנתיים ממוצעים, ריאליים

	„החומש הראשון": בין 1976 ל־1980	„החומש השני": בין 1980 ל־1985	העשור בין 1975 ל־1985
תוצר מקומי נקי של המגזר העיסקי	2.4%	1.5%	2.0%
מלאי הון נקי במגזר העיסקי	2.8%	2.0%־2.3%	2.3%־2.5%
מועסקים במגזר העיסקי	2.2%	1.8%	2.0%
מלאי הון נקי למועסק	0.6%	0.2%־0.5%	0.3%־0.5%
תוצר למועסק	0.2%	—0.3%	0.0%

מקורות: עיבודים מנתוני בנק ישראל ולמ"ס.

הערה: שיעורי הגידול של מלאי ההון מוצגים [illegible] שתי הנחות על אורך חיי המכונות והציוד. אין ספק כי לאחרונה התקצרו מאוד החיים הכלכליים הפוריים של ציוד יצרני.

הקשר בין מלאי ההון שבו מצויד כל מועסק, לבין התפוקה [illegible] מייצר, זועק מכל מספר סטאטיסטי בלוח. בחומש הראשון [illegible] עדיין ההשקעות להגדיל את מלאי ההון היצרני לכל מועסק [illegible] עשיריות האחוז לשנה, ולכן גם התוצר שמייצר כל מועסק [illegible] בכשתי עשיריות האחוז לשנה. בחומש השני כבר אבד להשקעות [illegible] הקיטור, כך שלמעשה לא גדל מלאי ההון למועסק אלא בסדר [illegible] של טעות סטאטיסטית וזניחה. וגם התוצר למועסק לא גדל [illegible] אפילו יורד.

כדי לא להשרות על עצמי ועל הקוראים מצברות [illegible] במיוחד, אמנע מהשוואות עם השנים 1965 עד 1975. אז לא [illegible] בסטאטיסטיקות שלנו בשיברי־אחוזים של צמיחה. דובר על [illegible] ריאליים של 5%, 7% ו־8% לשנה. אך זהו היום ומן־עבר־לאתמול.

וכאשר לטענתו השלישית של אמוראי, בדבר קיום [illegible] גדולות של כושר יצור בלתי־מנוצל, אפנה אותו לדו"ח בנק ישראל לשנת 1984 (ואמוראי הוא מועמד מומחה למישרת נגיד בנק ישראל. לכשזו תתפנה סוף סוף) שבו נאמר — בלשון מאוד מקצועית, לא חס וחלילה פוליטית, או, טפו טפו: מפלגתית — כך: „העובדה שקיימת התאמה ארוכת־טווח בין מגמת מלאי ההון הנקי לבין מגמת התוצר הנקי מלמדת על כך, שקצב צמיחה מהיר יותר בעתיד יחייב גם קצב גידול מהיר יותר במלאי ההון. כדי להשיג את זה הגברת יזמה להגדיל, כמובן, את משקל ההשקעות בשימושים". „כמובן". „מן ההכרח". שתי מילים המסכמות את המחשבה הרצינית על הצמיחה.

תגובות

בין מציאות לניסוחים

מאמר המערכת „האופציה הפלשתינית" שהתפרסם ב„על המשמר" ב־20.2.86, אינו משקף לדעתנו את עמדת מפ"ם, כפי שבאה לידי ביטוי נאמן בדבריו של מזכ"ל המפלגה ח"כ אלעזר גרנות בישיבת המרכז שהתקיימה 19.2.86.

ח"כ גרנות חזר על 3 הנקודות שנתקבלו בזמנו פה אחד על־ידי ריכוז המפלגה ושהתבססו על החלטות הוועידה והמועצה. בהחלטת הריכוז נאמר: 1) הסיכסוך הישראלי־ערבי ובעייתם הלאומית של הפלשתינים אינם ניתנים לפתרון בדרך הנשק. הדרך היחידה לפתרון היא דרך המו"מ המדיני. 2) מפ"ם קוראת להתחיל מייד במו"מ בין ישראל, ירדן ונציגים מוסמכים של העם הפלשתיני — להשגתו של שלום צודק ויציב המבוסס על הכרה הדדית בזכויות הלאומיות הלגיטימיות של העם היהודי והעם הפלשתיני. 3) מפ"ם קוראת להפסקה מוחלטת של מעגל הדמים בין הצדדים, על בסיס של הדדיות, לתקופה של שישה חודשים לפחות, כדי לאפשר פתיחתו של המו"מ."

לאור החלטות אלה אנו מסתייגים בתכלית מן המאמר, ושוללים את תוכנו ואת סיגנונו.

ח"כ מוחמד ותד, לטיף דורי

תגובת המערכת:

קראתי שלוש פעמים את המסמך, מכתבם של שני חברים חשובים ממפ"ם, והצצתי בלוח השנה, כדי להיווכח, כי אכן אנו חיים בשנת 1986, ולא בראשית שנות ה־50. אני מציע לקוראים לשים לב לסגנון המכתב הזה, ש„נוזף" בעיתון על ש„אינו משקף" את עמדת מפ"ם, כלומר בדיוק נמרץ את דברי „מזכ"ל", המבוססים על החלטות הוועידה והמועצה. תראו איזו חוצפה מצידו של כותב מאמר המערכת, שלא השכיל בטרם הכתיבה לחזור ולשנן בעל־פה את התורה המקודשת.

מה זה בכלל חשוב, שבאיזור מתרחשים דברים כמו למשל הודעת המלך חוסיין על הפסקת השיחות עם ערפאת ועל כשלון המאמצים שנמשכו שנה להביא את אש"ף לעמדה שפויה, שתהפוך אותו אליל לפרטנר בשיחות השלום. אך הוועידה, המועצה, הריכוז והמטה של המפלגה עדיין לא הביעו בעניין את דעתם על כך. וחובה להיצמד ל„פרה־גראמה" הקיימת, הבלתי מעורערת.

מה החפזון הזה של העיתון לומר דבר מה על אירוע שקורה, שיש בו שינוי כלשהו בתמונות המצב? כדי לספק את החברים ותד ודורי מוטב, כי מאמרי המערכת יחזרו על החלטת המפלגה. אפשר גם לא להוסיף דבר, שכן כידוע כל המוסיף גורע. או אז החברים, הצנזורים מטעם עצמם, ישלחו לנו ברכות על דבקותנו במטרה.

מי שקורא את הציטוט עם שלושת הסעיפים מהחלטת ריכוז המפלגה יכול להתרשם, כי המאמר הנ"ל „סטה" מעל אותם סעיפים, כלומר שנאמר בו, למשל, כי הסכסוך הישראלי־ערבי והבעיה הלאומית של הפלשתינים ניתנים לפתרון בדרך הנשק. אנא, מחברים, תמצאו רמז לכך! ואם לא מצאתם, לשם מה החזוכרת? כך גם לגבי הסעיפים הנותרים.

אך מכיוון שאיני חושד בחברים ותד ודורי שהם נטפלו לעיתון, הרי שבמאמץ אינטלקטואלי מועט גיליתי את הפסוק הרלבנטי במלל הציטוט. פסוק שלמענו יצאו להגן על כבוד החלטותיה של מפ"ם. המדובר כמובן ל„נציגים מוסמכים של העם הפלשתיני", אשר בעיני חברים אחרים זה בעיקר פעילי אש"ף. ומכיוון שמאמר המערכת ערך חשבון נוקב עם אש"ף, הרי שנגע כביכול ב„עמדתה" של מפ"ם. אך זהו החוסר של כותבי המכתב.

אין זה מקרה שמפ"ם לא הזכירה את אש"ף בשמו המפורש, משום שדרשה ממנו (כאן נוסחת שם־טוב־יריב) הכרה בהחלטות 242 והפסקת הטרור, דברים שגם חוסיין ניסה לשווא להשיג אצל ערפאת.

מי שחושב לבקר את העיתון שהעז [illegible] את ערפאת, חי במציאות שאנו לא [illegible] לה. אנו, למרבה החוצפה, סבורים, שלא [illegible] את אש"ף מותר לבקר, אפילו... את [illegible] ובמיוחד כאשר מתגלים בתוכה גילויים [illegible] „מכתב הנזיפה" הנ"ל.

מ. גפן

ריפוי המשק — לא על־ידי טיפול בהלם

הכל עוסקים בצמיחה. סמוך להודעת ראש־הממשלה, שיש לעבור משלב הבלימה לצמיחה, התפרסמו הצהרות רבות ותוכניות רבות. הראשון היה גד יעקובי, ובעקבותיו פורסמו תוכניות של התאחדות התעשיינים; גם קיסר דיבר על הצורך בחידוש הצמיחה ומניעת אבטלה ואפילו גדעון סת תרם את תרומתו.

קיסר הזכיר לכלכלנים בהופיעו בפניהם את שנות ה־50, כאשר המשק נקלע למצב של אבטלה חמורה וספיר חיפש השקעות בין היתר הוא פנה אז גם לקיסר, שריכז את המחלקה לנוער תרבות וספורט בהסתדרות. בסופו של דבר הוקם, בין היתר, איצטדיון בראש־העין, בגודל דומה לבלומפילד. כלומר, כולם מבינים את הצורך למנוע השקעות בזבוניות רק לשם מציאת תעסוקה למובטלים. מה שקיסר לא בדיוק הבין, בהופיעו בכנס איגוד הכלכלנים בירושלים, הוא שהורדת שכר־העבודה איננה תרופה לאבטלה, אלא להיפך, הדרך לאבטלה. גם בתורות הכלכליות הקיינסיאניות וגם על־פי התורות המודרניות יותר, של „כלכלת היצע", רק שכר עבודה גבוה, שיבטיח שוק עם ביקושים גבוהים, יכול ליצור את התנאים המוקדמים לצמיחה.

הן תוכניות הצמיחה של התאחדות התעשיינים והן יעקובי מצדדים בהגדלת ההכנסה הפנויה, בעיקר על־ידי קיצוץ במיסים על עבודה ועל שאר ההכנסות הפרטיות. אין ספק כי צעד כזה יגדיל את הגרעון בתקציב.

יעקובי מציע להעמיד 500 מיליון ש"ח לצרכי גיוס הון בנוסף לסכום של 150 מיליון דולר שהממשלה התחייבה להעביר לחקלאות. מאחר שמלווה החיסכון כיום מולאם ומשמש את מיחזור החוב הממשלתי, העברת סכום לשוק ההון הפרטי תגדיל את הגרעון של הממשלה בפעולותיה בשוק ההון.

הגרעון הוקטן לאחוז

הגרעון התקציבי המתוכנן השנה הוא סביב אחוז אחד בתקציב הפעולות המקומי, המוגדר כהוצאה מקומית פחות ההכנסות ממיסים. ו־6 אחוזים אם מכלילים גם את שוק ההון ותשלומי הריבית.

מאחר שהגרעון הבסיסי ב־1984 הגיע ל־8 אחוזים והגרעון כולל ריבית ל־15 אחוזים מהתקציב שיעור דומה בתל"ג, מדובר כאן בירידה דראסטית ביותר בגרעון.

הנושא האמיתי של המעבר מהקפאון הנוכחי למצב של צמיחת המשק הוא הבטחת המשאבים וצורת השימוש בהם. אחד המשאבים האפשריים הוא הגדלת הגרעון בתקציב הממשלתי או בתקציב שוק ההון (שרק במקרה נכלל אף הוא בתוך התקציב).

מודעי ומספר פרופסורים ועיתונאים סבורים, כי אין בשום אופן להגדיל את הגרעון בתקציב הממשלתי. כפי הנראה תקציב מאוזן נותן להם סיפוק ארוטי, כי קשה לראות סיבה אחרת לאופן טיפולם בבעיה המרכזית של המשק.

אפשר בהחלט להגדיל את הגרעון התקציבי מ־100 מיליון שקל חדש ל־600 מיליון אם הסכום הנוסף יופנה להשקעות יצרניות באמת במשק ולא להוצאות שוטפות או להשקעות סרק, כגון ההתנחלויות, שלא הוסיפו שום תוצר ממשי למשק. השקעות סרק אלו הן גם הסיבה העיקרית לירידה המתמשכת בפריון הכולל ובפריון ההון.

ניתן לאזן את הגרעון בתקציבי הפעולות על־ידי הקטנת ההוצאה על ריבית, בתנאי שיוטל מס מיידי ומלא על הריבית. תשלום הריבית המקומית לסקטור הפרטי יסתכם בשנת התקציב ב־1.2 מיליארד ש"ח. הטלת מס בשיעורים הרגילים יכול להכניס לאוצר סכום של כ־500 מיליון ש"ח. סכום דומה מתקבל גם מדו"ח מחלקת המחקר של מינהל הכנסות המדינה על שווי הטבות המס.

התעשייה לא יכולה להתחרות בריבית סטורה

מיסוי הריבית הכרחי גם משום שהתעשייה לא תוכל להתחרות עם הממשלה, כאשר הממשלה מבטיחה תשואה נטו. כיום התשואה נטו באגרות־חוב ממשלתיות נעה סביב 10־13 אחוזי ריבית נטו, בתוספת הצמדה למדד או לדולר. באג"ח ממשלתיות צמודות לדולר. הנקראות מניות בנקאיות. למשל, נעה הריבית סביב 14־16 אחוזים נטו. על מנת שכל השקעה תעשייתית תתחרה בריבית כזו, היא חייבת להניב תשואה של 30־50 אחוזים ברוטו כבר מהשנה הראשונה של ההשקעה וללא סיכון גבוה יותר מהסיכון להלוות כסף לממשלה.

מיסוי שווה לפירות ההון

ברור ששום השקעה לא תוכל לתת פירות כאלה. לכן, לשם הפניית כספים פנויים להשקעות תעשייתיות מועדפות באמצעות אג"ח, יש להטיל מס על הריבית. כל אלה שמציעים מיסוי הון או מס הון נטו או סוגים אחרים, כדאי שידאגו קודם למיסוי פירות ההון הפינאנסי במידה שווה עם פירות ההון המושקע בייצור תעשייתי חקלאי, תיירות וכד'.

הנושא השני שלא אוהבים לדבר בו בגלוי הוא הצלת מפעלים קיימים בסקטור העסקי ובסקטור ההסתדרותי. מתכסים בסיסמאות כגון „יש לתת הזדמנות לבריאים ולמבריאים ובשום אופן לא השקעה במפסידים ובפושטי־רגל". השאלות המיידיות הן, אם במסגרת זו יש להציל את סולל־בונה, מספנות ישראל, צים ומפעלים קיימים אחרים, או לתת להם להתמוטט. הבעיה המכבידה ביותר היא סולל־בונה, המעסיקה כ־14 אלף עובדים. בהם תלויים עוד כ־50 אלף נפשות באופן ישיר ועד כדי 100 אלף נפשות, אם כוללים סקטורים שייפגעו באופן עקיף. אם יוחלט לא להבריא את סולל־בונה. יתמוטטו גם שני הבנקים הגדולים במדינה, כך שהממשלה תצטרך לכסות בסופו של דבר את ההפסד, אם כבעלת הבנקים או כמבטחת את כספי המפקידים.

לכן, מאחר שההפסד כבר קיים והוא יפול, בכל מקרה, על הממשלה יש לעשות את המעבר לא באמצעות קאטאסטרופה כללי־[illegible] כרוכה בתוכנית הבראה, שצריכה להבטיח איזון בתיפעול השוטף על־מנת שלא ייווצרו חובות חדשים. תנאי מוקדם לכך הוא קו הפרדה ברור עם העבר, באמצעות קונסולידציה של החוב לטווח ארוך בריבית מתקבלת על הדעת. פריסת החוב תאפשר למפעל לפרוע אותו בטווח ארוך, במקום שהחוב יירד באופן מיידי לטמיון. לכן אין מנוס מלנקוט פעולה כזו, ובהקדם האפשרי. כל חודש שעובר בשיעורי הריבית הנוכחיים רק מחריף את הבעיה.

מאחר שהמשק הישראלי אינו מסוגל כיום להבטיח עבודה אלטרנאטיבית ל־14 אלף עובדים, יש להבטיח תעסוקה גם על־ידי הפעלת מפעלי פיתוח הנמצאים בצנרת. אשר יביאו תועלת למשק, כגון: שיפור והרחבת הכבישים ה„ארורים", הנחת קו רכבת לאילת ועבודות פיתוח חיוניות אחרות. אין זה אומר שיש לחדש פילים לבנים בדומה לתעלת הימים, שתועלתה היתה מפוקפקת מלכתחילה וכיום, לאור ירידת מחירי הנפט, היא בלתי־כדאית אפילו בחלום. אולם יש מספיק פרוייקטים שניתן לבצעם גם לתועלת המשק וגם לשם הנחת תשתית.

מה שאמור לגבי סולל־בונה, אמור גם לגבי מפעלים אחרים. עדיף להסב אותם ולמצוא להם תעסוקה יצרנית. בדרך־כלל זול יותר לשקם מפעל מאשר להקים מפעל חדש. כי במפעל זה קיימת כבר תשתית ניהולית שיווקית. לכן עדיף לנסות להסב מפעלים כמו סולתם מייצור מרגמות שאין להן שוק לייצור מוצר בתחום המתכת שיש להם שוק.

מכאן, שהגיע הזמן לרדת מהמאקרו ואם כי גם שם עדיין נותרו בעיות, כגון הריבית הגבוהה, השער וכד', ולטפל בהרבה מאד בעיות שנוצרו בגין התוכנית הכלכלית בתחום המיקרו ברמה המפעלית ובאופן מיידי. אחרת, המשק [illegible] מידי שר האוצר.

צבי טיאור

טור החדשות

הערכות בנקאיות

צפויות עליות במניות

המניות הבנקאיות הפכו לאטרקטיביות

הערכות אופטימיות על הצפוי בשוק המניות בתקופה הקרובה כלולות בסקירות שהעבירו הבנקים בסוף השבוע ליועצי ניירות־הערך.

עם זאת, מסתייגים כלכלני הבנקים מכך שלאחר שבועיים של עליות שערים, עלול השוק להגיב בתיקונים טכניים לגבי מניות שעלו בקצב מהיר מדי.

לפי הערכות הבנקאים, תביא ירידת הריבית הבנקאית להעברת כספים רבים יותר להשקעה במניות, שבהן ניתן עדיין לצבור רווחים ריאליים.

גם כספים שהוגירו בעבר מפט"ח והופקדו בפקדונות שקליים עשויים למצוא עתה את דרכם לשוק המניות. הכלכלנים מציינים כי שוק המניות מושפע מהגורמים הבאים:

● הפרסום על ירידה במדד המחירים לצרכן בשיעור של 1.3%.

● ההתבטאויות במערכת הפוליטית־המשקית בדבר הצורך בהתערבות למניעת התמוטטות מפעלים בסקטור היצרני ולנקיטת צעדים להתחלת תהליך צמיחה במשק.

● הורדת שערי הריבית במשק.

● רמת השערים במספר ענפי מסחר הנראית כאטרקטיבית להשקעה.

על רקע גורמים אלה ניתן להסביר את גיוסי הכספים לקרנות הנאמנות. שרשמו לזכותן בשבוע שעבר תשואות נאות למדי. נראה שקיים מעבר מפקדונות שקליים לקרנות המתמחות במניות.

יש לציין, כי מאז ראשית השנה נתנו מניות הטקסטיל וההלבשה את התשואה הגבוהה ביותר — 27.4%, בעוד שמניות ענף המתכת והאלקטרוניקה ירדו מאז תחילת השנה ב־4.1 אחוזים. מניות הבנקים שבהסדר ירדו גם הן בתחילת השנה בכ־2.5 אחוזים. תכונת מצב זו נכונה למועד שלאחר עליות שערים חדות למדי בכל ענפי המניות בשבוע שעבר.

אשר לשוק האג"ח, קובעים הכלכלנים כי התנהגותן של האגרות הצמודות למט"ח מוכתבת על־פי הצפיות הנוכחיות להמשך מדיניות הייצוב בתחום שער החליפין של השקל לעומת הדולר. עדיין ניכר באפיק המט"ח הפער בתשואות לפדיון נטו בין אג"ח לבין המניות הבנקאיות (כ־7% לעומת 11%). הפעילות בשוק אג"ח מצומצמת בדרך כלל. בולטת במיוחד ההאטה בפעילות קרנות הנאמנות. המסחר מושפע מהמדד הנמוך שפורסם לחודש ינואר וההתנצחויות בתחום הפוליטי באשר לשלב הבא בתוכנית הכלכלית.

התקופה הקרובה תושפע בעיקר מהריבית הקרדיטורית היורדת ומהקטנת הריבית באפיקי הפקדונות השקליים. מצב זה עשוי להשפיע לחיוב על שוק אג"ח הצמודות למדד. עם זאת, יש לראות בהאטת הפעולות בקרנות הנאמנות המתמחות באג"ח וכן המשך מכירות של גופים מוסדיים חסמים אפשריים בפני התפתחות חיובית.

באפיק הצמוד למט"ח יש לראות השקעה במניות הבנקאיות שבהסדר ברמות תשואה לפדיון נטו של כ־11% כאטרקטיבית. לנוכח ריבית של כ־7% לשנה הניתנת כיום על תעודות פיקדון בחירות בבנקים. עם זאת אין לצפות לשינוי משמעותי בתשואות לפדיון של אג"ח מסוג גלבוע, רנון וארבוז, כל עוד אין ציפיה לשינוי במדיניות הפיחותים.

א.ש.

גרעונות נזילות זמניים במערכת הבנקאות

גרעונות נזילות של כ־100 מיליון שקלים חדשים נצברו במערכת הבנקאית בימים האחרונים.

בבנקים מעריכים כי גרעונות אלה עתידים להצטמצם בימים הקרובים, בין היתר כתוצאה מהמשך ההזרמה הממשלתית ומהעברת כספי קיצבאות הביטוח הלאומי לחשבונות הבנקים של מקבלי הקיצבאות.

הבנקים הפחיתו בסוף השבוע שעבר את הריבית שהם משלמים למפקידים על פקדונות תפ"ס ותק"ג, בעקבות החלטת בנק ישראל להוריד את הריבית מיום השישי שעבר.

בעקבות זאת משלמים הבנקים ללקוחות על פקדונות פק"מ, ריבית של 18־19 אחוז לשנה. שפירושם ריבית של 1.5 אחוזים לחודש. זאת לעומת יותר מ־2 אחוזים בשבוע שעבר. ריבית הג'נבו נעה בימים אלה סביב 19־20 אחוז לשנה.

א.ש.

הריבית הריאלית עדיין 82%

התעשיינים מזהירים, כי אי הורדת הריבית הריאלית במשק בצורה דראסטית תסכן את התוכנית הכלכלית ולא תאפשר את שינוי הכיוון המתבקש כדי לעבור לשלב הצמיחה. זאת, בעקבות חישובים שעשו כלכלני התאחדות התעשיינים, מהם עולה, כי הריבית הריאלית השנתית המצטברת מפברואר 85 עד ינואר 86 מגיעה ל־82%. ריבית שאין לה תקדים בעולם כולו.

לפי התעשיינים, לאחר מדד המחירים לצרכן בינואר, שהיה 1.3%־ והורדות הריבית במשך חודש ינואר, עומדת עדיין הריבית הריאלית האפקטיבית „ללווה המייצג" בשיעור של 6.6% לחודש ינואר.

התעשיינים תובעים להוריד את הריבית הריאלית לרמה של אחוז בחודש ומדגישים, כי אין להסתפק בהורדת ריבית הפריים, אלא יש להוריד גם את עלות ההקצאה והריבית על החריגות.

מכתבים לעורך הכלכלי

חעלות המים: מי משלם?

לאחרונה הועלתה במספר פורומים הטענה, "מדינת ישראל מסבסדת במידה ניכרת את עלות המים. הגידולים החקלאיים, בעיקר הכותנה, אינם כדאיים, כך גורסים, והודות ללובי החקלאי החזק והמאורגן היטב משתלשלים לכיסו של החקלאי כספי סובסידיה אדירים, תוך כדי בזבוז מקורות המדינה.

הטענה מתבססת על חשבון עלות המים, אשר מראה שמטר מעוקב מים עולה למדינה כ־24 סנט ואילו המשתמש משלם כ־10 סנט בלבד. מבלי להיות קטנוני, ולשאול למה המדינה זקוקה ללא פחות מ־700 כלי רכב כדי להפיק את מימיה ולמה מ"ק מים זקוק ל־8 סנט של חשמל כדי להגיע לברזו של הצרכן — אם נתרכז בסעיף החזר ההון של החשבון, ניתן לבדוק את צדקת הטענה.

מתוך עלות המים 14 . סנט, כ־60% מהעלות, נובעים מהחזר הון. הנתון הזה מחושב כ־10% של שיעור תשתית המים במדינה, מחולק למים שיוספקו. פירוש הדבר, שעלות המים כוללת המחיר הנדרש לשחזר את תשתית המים במדינה, לפי 10% ריבית לשנה לצמיתות (אלטרנטיבית, אפשר לראות את זה כ־8% ריבית ל־10 שנה או קומבינציה אחרת של שנים וריבית בין המספרים הנקובים) לכותב שורות אלה מקדם של 10 נראה מוגזם — אבל שוב, לא נעסוק בזאת וניצמד לעיקר.

ראשית כל, החשבון הכלכלי הוא נכון בעיקרו, אם לא בפרטיו. הקמת תשתית המים היוה חלק מהעלות למדינה ויש לשייכה לשימוש השוטף במים. אבל נשאלת השאלה, אם כדאי למדינה שמחר בבוקר יוודע טחנה, אם הכותנה לא מסוגלת לשלם את כל עלות המים? התשובה החד־משמעית היא, בהעדר שימוש אלטרנטיבי למים: בוודאי שכן. כי עלות הקמת תשתית המים היא sunk cost, עלות קבועה שהושקעה בעבר, חלב שנשפך, ואינה רלוואנטית לקבלת החלטה בטווח הקצר. ומכאן להפרכת הטענה הפשטנית כאילו המדינה מזרימה כספי סובסידיה אל החקלאים. במקרה הרע, המדינה אינה מצדיקה בפעילות השוטפת את ההשקעות בתשתית שהיא עשתה בשנים שעברו.

אבל מה עם הטווח הארוך? אם למשק הלאומי, בחשבון אמת — וחשבון כזה צריך לכלול כל האלמנטים של כדאיות גידול הכותנה, לרבות הקצאת מקורות, השפעות מיסוי וערך חליפי לעבודה — מתברר שלא כדאי לגדל כותנה, ואז על הממשלה לדאוג להסבת המקורות לדברים כדאיים. אבל בהנחה שכן כדאי למדינה לגדל כותנה, או גידולים חקלאיים אחרים, האם נכון וצודק להגיש את חשבון עלות תשתית המים לחקלאי?

בענפים רבים המדינה מספקת שירותי תשתית — ואינה מגישה חשבון. אף אחד לא מבקש מעסק שתלוי בתשתית כבישים. נמל, חשמל ואחרים, לשלם ישירות את החזר ההון של תשתית שמשירותיה הוא מקיים פעילות. יש הנחה סמויה שהמדינה שותפה לעסק וגם גובה את חלקו ברווחים באמצעות מיסים. לגבי השימוש במים קל לבודד ולחייב את המשתמש. ומכאן התביעה שהמשתמש ישלם את כל החשבון. הנושא הזה, של חיובים למשתמש, הוא פרק שמן בספרות ענפה של מדיניות פיסקאלית. וודאי שאין תשובה פשוטה לשאלה איך לחלק את הנטל של עלות המים — אבל ברור שאם כדאי למדינה לקיים חקלאות, על המדינה לדאוג שיהיה כדאי גם לחקלאי.

דניאל ברזר

רוזוליו: הממשלה מזניחה את הטיפול במגזרי המשק

תוכנית הממשלה לייצוב המשק, שהביאה להורדת האינפלציה ולשיפור במאזן התשלומים, הזניחה את הטיפול במגזרים שונים ובעיקר בחקלאות ובבניין, והביאה אותם לסף התמוטטות. דברים אלו אמר מזכיר חברת־העובדים דני רוזוליו, בהרצאתו במועדון חימי כלכלי בחיפה.

הוא הוסיף, כי על הממשלה לפעול במסגרת התוכנית הכלכלית שלא למוטט מערכות חברתיות, אזורי פיתוח ותנועות התיישבותיות. חיוני והכרחי ביותר להפנות מקורות פנימיים של החסכון כדי לממן תקציב שוטף להשקעות במשק, ולהבראת מפעלים, הדגיש מזכיר חברת העובדים.

ההרעה הדראמאטית במיגזר החקלאי ובתחום הבנייה נובעת מאי צמיחה ומהריבית בשיעורים שאינם מאפשרים כלל וכלל פעילות כלכלית במסגרתה. הממשלה נדרשת לשנות מייד דרך זו ולהתאים את המקורות במשק ליישומים, תוך הפניית מקורות של שוק ההון למערכת היצרנית.

בהתייחסו לסולל־בונה אמר דני רוזוליו, כי מקובל על כולם שאפשר ומוצדק להציל את החברה על 14,000 עובדיה, ועלינו יש להפקיע את שאלת סולל־בונה מהמחלוקת הפוליטית ולגשת מיד לישום תוכנית ההבראה של החברה, המעוכבת בוועדה המשותפת לממשלה, לבנק־ישראל ולחברת־העובדים. בוועדה זו נושאים בעול כל הנוגעים בדבר — מנהלים, ועדים, ההסתדרות, הממשלה והמערכת הבנקאית.

● חברה חדשה, המאפשרת ללקוחות של חטיבת סחר הפנים של קונצרן כור לשכור ציוד, במקום לקנותו, הוקמה לאחרונה. אבי חממי, מנהל החטיבה, מסר כי החברה החדשה — פירה — משרתת את כל שבע החברות הפועלות במסגרת כור סחר פנים. לפי ההערכות, כבר בשנת 1986 יבוצעו באמצעות חברה חדשה זו כמחצית מרכישות המכונות והציוד הנרכשים היום על־ידי כור סחר פנים ועסקיה יגיעו לכ־5 מיליון דולר כבר בשנת פעילותה הראשונה. את המימון לעסקיה תגייס החברה החדשה מספקיה בחו"ל באמצעות כור סחר.

מאת יעקב רבי (442)

פרצוף שמן, מאניאק וכו'

חילופי הדברים החריפים שהושמעו באחת הישיבות האחרונות של ממשלת האחדות הלאומית אפשר שאינם עניין לדייקה של בלשון. ללשון כתיקנה, וכל שכן למדע הבלשנות. מאידך גיסא, כל מה שמובע במלים ובמשפטים קוהרנטיים, בין שהוא ערב לאוזן ובין שהוא צורם את האוזן ומעורר רגשי סחי ומיאוס, אפשר שיהיה נידון ומוערך בכלים של לשונאות.

אם שר הבריאות, לפי מה שמסרו בשעתו, כינה את שר האוצר „מאניאק", ואם שר האוצר השיב עתה לעמיתו (האומנם עמיתו? רעו? חברו?), לפי מה שנמסר כתום ישיבת הממשלה, דברים כדורבנות על „פרצופו השמן, המחייך" – האם זה מלמד משהו על מעמדה של העברית בחוגי השלטון של מדינת ישראל? כן, זה מלמד דבר אחד. כדברי נתיבה בן־יהודה בשיחה עם דניאל פאר בטלוויזיה: שרי הממשלה (או מוטב: ש ר י ם בממשלה, מקצתם ולאו דווקא כולם) מדברים „דוגרי". ישר לעניין, ללא שום ניסיון לחפות על מוצא־פיהם ולדבר לשון נקייה ונמלצת גם כשהתוכן והמשמעות של דבריהם רחוקים מניקיון. זו התקדמות רצויה. השתמע מדברי נתיבה בן־יהודה, שכן היום אין אישים רמי־מעלה מבזים עוד זה את זה בביטויים כמו „בן נעוות המרדות", „ערוות אמך" וכדו'. אבל מתי נהגו דוברי עברית, נכבדים או פשוטי־עם, להשתמש בפומבי בלשונות־גנאי כאלה? לא בעבר הקרוב או הרחוק (ונסיונם האישי של דוברים בני־דורנו), אלא בימי־קדם, בתקופת המיקרא, ואז היו מליצות אלו בבחינת „דוגרי". משהו המקביל ל„בן זונה" או ל„כוס אמך" (ערוות אמך בערבית מדוברת!) בשפת ימינו. ואילו אם ישתמש מישהו בימינו, בפרהסיה וברצינות־הכי־גמורה, בביטויי החירוף והגידוף הנ"ל מאוצר לשון המיקרא – הוא ישים את ע צ מ ו ללעג ולקלס. (תן דעתך: השימוש ב ע ר ב י ת, „כוס אמך", מסווה קמעא את הניבול המובהק שבהיגד „ערוות אמך").

אכן, דור דור ו„דוגרי" שלו. השאלה היא – אימתי והיכן ראוי ומותר להשתמש ב„דוגרי". מבחינה לקסיקאלית ואידיומאטית, הלעז „מאניאק", שחדר עמוק לשפת דיבורנו, ואמירה כמו „פרצוף שמן" – הם לשון ללא דופי. הדופי מתחיל לזעוק לשמיים רק כשנותנים את הדעת לנסיבות המסויימות שבהן הוחלפו הטחות־הגנאי „מאניאק", „פרצוף שמן ומחייך" – מ ע ל ב מ ה פ ו מ ב י ת, או פ ו מ ב י ת ־ ל מ ח צ ה (כגון ישיבת ממשלה, המתנהלת בדלתיים סגורות אך ברור שאין צורך בשום עוף־שמיים אשר יוליך מכנה את הקולות). או־אז, שום נימוק של „דוגרי" לא ילמד זכות על לשונות־הגנאי הנזכרים. „מאניאק" ו„פרצוף שמן" אולי מלמדים על לשון „בלתי־אמצעית" ו„טבעית". אבל אין זה מעלה ואין זה מוריד: הלקח הרלוואנטי היחיד שניתן ללמוד מהם שייך לתרבות הפוליטית הישראלית, שמידרדרת והולכת. ושום נכונות של הנוגעים בדבר „למחוק את הדברים מן הפרוטוקול" לא תתקן את המעוות, לא תפיג את רגש המיאוס בקרב הקהל הרחב. האלימות המילולית בישיבת ממשלה מעידה מעל לכול על שיקריותו של המושג „ממשלת האחדות הלאומית".

להסיק מסקנה

מהו שם־הפעולה של הפועל להסיק. – הֶסֵּק או מסקנה? גם זה וגם זה, אבל אין האחד חלופתו המדוייקת של האחר. הבה נראה תחילה מה עניינו ומה גורלו של להסיק. זהו בניין הפעיל של נסק, ונסק הוא לשון עלייה (נסיקה – היפוכה של נחיתה). להסיק, הוראתו הראשונית היא ל ה ע ל ו ת. אבל נושא ההעלאה הוא דבר מסויים – אש בוערת. מסיקים את התנור, כלומר מעלים אש בתנור. להסיק הוא לשון־חכמים, ואילו בלשון ימי־הביניים ניתוספה לו הוראה מושאלת: ל ה ע ל ו ת ד ב ר ב ה י ג י ו ן, להוציא מסקנה: „מסיק שם רב ששת שאין לווה וגואל" (ספר מצוות גדול מ"ע פג). שם־הפעולה של להסיק בפשוטו, במשמעו הראשוני, להצית, להדליק, לחמם באש – הוא הסקה. בבית זה יש הסקה מרכזית. ואילו שם־הפעולה של להסיק במשמעו המישני הוא הֶסֵּק (היסק בכתיב מלא), כלומר, היסק הוא התהליך של העלאת דבר בהגיון; ל ת ו צ א ת התהליך אנו קוראים בעיקר מסקנה. מלה ארמית (מסקנא) משורש דומה שחדרה ללשוננו בתקופה הבתר־תלמודית.

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון

פנינה בן־גל – מיניות לא מוגדרת

תקוע בציפורני הגימיק

מאת דורית קדר

שלמה בכן הציג במוזיאון רמת־גן קולג' של צילומים. היסודות הם מושטטים ובכן יוצר עימם אספקטים תיאטרליים על־ידי הבלטה אשלייתית, תודות למיקום ולהצללות. מעין משחק דרמטי בהדבקות, המצביע על מעוף, ויחד עם זאת, האמן נשאר „תקוע" בצפורני הגימיק — מלבב אמנם, אך לא יותר מזה.

אבי יעקובוביץ מציג משך חודש פברואר בדים ועבודות על נייר בגלריה מבט. הציורים הגדולים על בד מאוכרים יתר־על־המידה את סגנונו האמוציונלי והחזק של אנסלם קיפר. ההשפעה צפה על השטח, הן בבחירת צבעי האדמה, הן באופן הציור המסמן נקודות בשטח והן בהדבקות החומרים הזרים. כנראה, שהאמן בחר בשפתו של קיפר להביע את רגשותיו שלו, אבל, כאמור, הדמיון פוגם. לא כך נראים הדברים דווקא בעבודות הקטנות יותר על נייר. תחושת הכבדות האמוציונלית מנוסחת בצורה אישית ואינטימית יותר, ועל כן, מעבירה את הלך הרוח הכבד בצורה כנה ומשכנעת יותר.

פנינה בן־גל מציגה משך חודש פברואר בגלריית הקיבוץ ביפו. „מלחמת יעקב עם המלאך", ה„הורדה מהצלב" או „הבשורה" — חלק מהנושאים המסורתיים שחוזרים ומתעתדים לקום לתחייה בכסות אחרת. בן־גל מרמזת על המקורות ואפשר לאתר את פונטורמו, קרווג'יו, דלקרואה ואולי אף את לאונרדו. אולי היצירות הגדולות חדרו לתת־מודע ואולי — וכנראה ההנחה השנייה מתקבלת יותר על הדעת — האמנית משתמשת במלון האיקונוגרפי הקולקטיבי על מנת להביע בעיות קיומיות אישיות. האישים השונים מקבלים טיפול שווה־ערך. מעין יצורים שמיניותם אינה מוגדרת, הנעים בין ארכטיפ או מסכה לבין חיות אנושיות המונעות על־ידי איזה כוח נסתר. הרעיון טוב וראוי לעבודת־יתר. הביצוע, לעומת זאת, לוקה מאוד בחסר. שני חריגים בלבד: מעין ציטטה נשגית, מוגדלת וחוזרת על עצמה, הדנה ב„הורדה מהצלב". עבודה שחור־לבן הממוקמת מול הכניסה של הגלריה ויצירה שנייה ומצוינת, המתארת זוג במעין גן־עדן פראי. הזוג הוא כשתי חיות יצריות ושוקקות. הטיפול בדמויות וברקע משתלב וקולח.

צבעוניות ושרבוט הצמחייה של הרקע חוזרת לגופות, והאנרגיה של אלה משפיעה על המיסתורין של הרקע. לעומת עבודות אלה, הרקע בשאר הציורים כהה, זר ומנוכר לדמויות האדם. השרבוטים מקבלים נפך מנייריסטי. הם משוחים בצבע שאינו מתקשר לנושא והופכו למלאכותי. האמנית חשה את הדברים. היא זקוקה, כנראה, לזמן נוסף על מנת להגשים בצורה טובה יותר את הנהיות הכמוסות.

מחול

„ענבל" — תנופה חדשה

מאת גיורא מנור

פעם, כשהסופר מרק טוויין היה עדיין בחיים, התפרסמה באחד העיתונים החשובים בארה"ב ידיעה על הסתלקותו. הוא ישב ושיגר איגרת למערכת העיתון, בה נאמר: „הידיעה על מותי בהחלט מוקדמת מדי". דומני שאין בארץ להקה או תיאטרון, שהספידו אותם כה הרבה פעמים בטרם עת, כתיאטרון המחול „ענבל". אחרי ימי צמיחה מהירה בראשית שנות ה־50 יצאה הלהקה לסיורים וכבשה את העולם הגדול בסערה. בזכות סגנונה הייחודי, ובעיקר הודות ליכולתה האמנותית המופלאה של שרה לוי־תנאי, הרוח החיה של הלהקה.

אחר כך באו שנות משבר: שמה של ענבל צלצל בעולם הרחב, אבל לא בבית. לא היה זה באופנה לעסוק בעניינים „משלנו", הכל בארץ העדיפו את תוצרת־החוץ. הדור הראשון של רקדנים, ובראשם מרגלית עוכה, הסתננו מן הלהקה והכל היו סבורים, שאין עוד תקומה לתיאטרון המחול הישראלי המקורי ביותר.

קשיים תקציביים הצטרפו לבעיות אמנותיות. כל חקלאי יודע, שקשה לצמח כלשהו להתקיים בצילו של אילן גבוה — וליד שרה לא צמחו יוצרים נוספים, שיפרו את אדמת „ענבל". ושוב נראה היה שזה סוף הדרך.

אחד ההשגים המעטים, שאפשר לזקוף לזכות ההתעניינות המחודשת במסורת יהודית בכלל וזו של עדות־המזרח בפרט. הוא תשומת לב מחודשת שניתנה בתודעה הציבורית למפעלה האמנותי של „ענבל".

ומקץ 36 שנות פעילות יוצרת יוצאת הלהקה למרחב מכמה וכמה בחינות. בחצר בית־הספר הישן לבנות בשכונת נווה־צדק הולך ומוקם מבנה, שישמש את „ענבל", ובו סטודיו ואולם בן 400 מקומות ישיבה וחדרים למשרדים, סדנאות וכו'. בתרומה של ג'ו דלאל מלונדון בסך מיליון וחצי דולאר ישופץ ויוגבה האולם הקיים, ששימש פעם אולם התעמלות, ויהיה למרכז המחול ע"ש סוזאן דלאל, ביתו החדש של תיאטרון „ענבל".

אבל בית ואולם לבדם אינם עדיין הבטחה לחיי יצירה פוריים. תמורות חשובות לא פחות חלו גם בהרכב האנושי של הלהקה. ל־12 הרקדנים הקובעים נוספו 6 חדשים — ומה שחשוב עוד יותר — פנים ורגליים צעירות. ליד הלהקה פועלת סדנא בהנהלת לאה אברהם, המכשירה רקדני־ענבל כעתודה.

אל הצוות הצטרף לאחרונה משה קדם, שהכל קוראים לו מוסה, מי שהיה בשעתו רקדן הלהקה. שגילם את דמות בועז ב„מגילת רות" המפורסמת, נסע אחר כך למקסיקו. שם ניהל להקה משלו, ומשם עבר לאוסטראליה. כיום מוסה הוא בעל תואר דוקטור בתחום תולדות המחול, והוא שב לארץ לפי הזמנת „ענבל" ויהיה לשותף בניהול האמנותי יחד עם שרה. נראה שנוצרו יחסים של אימון הדדי בין שרה ושותפה החדש, וזה תנאי הכרחי להצלחת המהפך הביתי שנוצר.

בחודש מרס עומדת הלהקה להציג לפני הציבור בארץ תכנית חדשה, ובה שלוש יצירות.

אושרה אליקים מחדשת את עבודתה הוותיקה „והים איננו מלא"; רקדנית הלהקה אילנה כהן, שכבר יצרה בעבר את המחול המרשים שלה „קינה", מכינה עבודה חדשה משלה, „אם" (אמא־אדמה) שמה, עם מוזיקה מקורית מאת ריצ'ארד פרבר.

שרה מסיימת את המחול רב־ההיקף החדש שלה, „אגדתי", הבנוי על דמותו של חלוץ המחול המודרני בארץ, ברוך אגדתי, איש הקולנוע, הציור והכוהמה.

משתסיים שרה את החזרות על „אגדתי" שלה, תתחיל להכין מחול על האיסיים, שבכורתו תתקיים בניו־יורק, בחודש ספטמבר, במסגרת הכינוס למסורת המחול היהודי, שיתקיים שם.

גם המופע של ג'ו על נעימות נשים תימניות, של לאה ותפציכה אברהם, שזכה להצלחה בלתי רגילה בשנה שחלפה. „שתי וערב", יצא לסיורים בחו"ל, תחילה במאי, לדרום־אמריקה וביוני לאירופה.

מלבד כל אלה עוסקת הסדנא שבהנהלת לאה אברהם בהכנת עבודות מאת טל הרן, רונית לנד. תפציכה אברהם ורקדן להקת בת־שבע, ברונו דה סנט שאפריי.

מתקבל הרושם, שענבל עומדת לפני חידוש עלומיה.

תיאטרון

אוטו מאייר מבית־שמש

גיבור מחזהו של פראנץ קסאבר קרויץ, „די, בן אדם", עובר מסלול דומה לזה של המובטל העברי של 1986. מהזדהות מוחלטת עם המדינה ועד הפיטורים, ששוברים בו את ההכרה המעמדית

מאת אילן שיינפלד

הפועל אוטו מאייר הוא פועל במפעל המכוניות ב.מ.וו. ודמות במחזה „די, בן אדם" מאת פראנץ קסאבר קרויץ. העולה בימים אלה על בימת תיאטרון „הספריה" בבימויו של יורם פלק ובהשתתפות גד קינר, אהובה יובל ורמי חזקיהו. אוטו, הפועל בגרמניה המרוחקת, עובר במהלך עלילת־חייו אותו מסלול שעובר המובטל העברי של 1986: בתחילה אתה מצוי במצב של הזדהות מוחלטת עם המדינה. המדיניות הכלכלית. המפעל. אתם מדקי־לם. כי „צריך להיפטר מהשומן. להיות גמישים כל עוד אפשר". אתה ארידור קטן. לאט לאט קרבה סכין־הפיטורים אליך. חברך הטוב מפוטר, ופתאום אתה מוצא. כי אתה הוא שומן המדינה. כך קורה גם לאוטו מאייר, שפיטוריו שוברים בו את ההכרה המעמדית של טכנאי, שלא יתיר לבנו להיות „סתם פועל שחור". כי „צריך להתקדם בחיים. להעפיל שלב אחר בסולם".

עם פיטוריו נשברת באוטו לא רק ההכרה המעמדית. אלא גם תפיסתו את הזיקה של היחיד למפעל. לפתע הוא קולט את הרמייה שבהבטחות הפנסיה. את הכפייה וההצמתה שבשיטת העבודה. לפיכך. איפוא, הוא נושא מונולוג מתפרץ זה —

„העבודה זה הדבר היחידי שעוד הולך. הפס ייעצר. בשבע הם מחברים אותנו. בשמונה הם מנתקים אותנו סופית, ושמים עלינו מגיני־אבק... ואז יש אחד מהפיקוח הפנימי שלהם, שמפעיל אצלנו את זרמי המוות. שנראה איך אנחנו נוסעים הביתה, לבית מאושר... למחרת בשבע מורידים את כיסוי המגן, ואף אחד לא מרגיש... יש להם שיטות... בתור הכנה לפנסיה הם מראים לנו סרט על עשר שנים של פנסיה מאושרת..."

שבירת הדימוי הפנימי של אוטו, כתוצאה מפיטוריו, היא, למעשה, לוז העלילה במחזה זה. העוקב אחר הידרדרותו של אוטו, וכבר עם כך — אחר הפיכת אשתו ובנו למתכחשים לו. אוטו מתחיל לשתות לשוכרה, מאבד עשתונותיו והורס את דירתו. אשתו נמלטת ממנו בשל כך, ובנו, לודביג, מחליט לצאת לעבוד כפועל שחור. דווקא, ומחזק בכך את שבירת הדימוי המעמדי של אביו. אוטו מנסה להשיב אליו את אשתו. אולם היא, גם אצלה נופצו כבר כל קלישאות חייה. אם בתחילה אמרה „מה זה אושר? לשכוח את עצמך ולתת למען האחרים", היא מגלה פתאום, כי האושר הוא דווקא ההגשמה העצמית, הכרוכה בעזיבת בעל ובית, בכניסה לעבודה, אף אם היא מפרכת, בהרווחת כסף.

כך גם הבן. עד פיטורי אביו ושבירתו הוא מצוי במילכוד, הוא מבקש לעבוד כפועל, וכיוון שאביו אינו מתיר לו לעשות כן, הוא שוקע בבטלה וסופג, בשל כך, טרוניות מאביו. רק לאחר השבירה הוא יוצא להגשים עצמו, כפועל, וכך נחלץ אף הוא ממעגל זה של ייאוש, בו נותר רק אוטו, שאין בו הכוח להיחלץ מפח זה, שפרשה לרגליו המציאות הכלכלית. לכל היותר יכול הוא לחלום על היותו אלוף טיסנים. „האלוף הבא בראייה למרחקים ארוכים", להרהר בכך ש„שם, למעלה, אתה חופשי". כבמעין גילוי של רצון הינתקות מנסיבות חייו. אולם להגשים חלום זה אינו יכול כלל. עובדה זו מביאה את אוטו לתסכול. הנפרק בהתנהגות אלימה, כשלבסוף גם דרך הפורקן האלים מתנפצת למול חוסנם הפתאומי של האשה ושל הבן. הנה, אוטו בא לדירת אשתו ומנסה לבעול אותה. והיא מסרבת. אחר־כך הוא בא למקום עבודתו של בנו, ומנסה להשיבו הביתה בדיבור אלים. או מגלה הוא, כי גם הכוחות אבדו לו. כי הוא נותר בודד באמת, ומרוקן מכל קווי הזהות הקודמים שלו, כפועל, כגבר, כבעל וכאב.

או אז הוא נפרק לחלוטין, ונושא מונולוג קשה ממין זה —

„את התפתחת מאז שנפרדנו. אני התכ־ווצתי. זו גבוות. פעם הייתי בן־אדם מאושר... יש לי הזכות, למשל, אני משכנע עצמי שהתעוררתי. ולאף בן־אדם אין טלפון שאפשר להודיע... זה המוות הבטוח, כי אני אאבד את הדרך. אני אצנח לתהום ואף אחד לא ישמע אותי. או אני נשאר במיטה. אני אבוד..."

בסיום המחזה מתאפס אוטו לחלוטין. ובעוד אשתו מתכננת מעבר למחלקה אחרת במקום עבודתה, ובנו — לשכור עימה דירה, שוכב אוטו על מיטתו, מדבר בינו לבינו אל אשתו, ואומר: „בהמה, היית. ההגנה שלי. עכשיו אני חשוף. ועכשיו מאוחר מדי... האמת היא, ששמה שהייתי רוצה, זה לחוּל ולא לצאת יותר אף פעם... ולא יהיה יותר אני". כך, שבמעין שיבה לרחם.

המחזה. „די, בן אדם", העוקב אחר תהליך הידרדרותו של הפרט בחברה במשבר כלכלי, הוא, אם כן, יותר מאקטואלי למצבנו. אולם מי שראו מצוקת האבטלה בעיירות הפיתוח וביישובים צעירים כאן, עכשיו, בחודשים האחרונים, יידעו כי הדרמה הנוראה באמת מתרחשת בחוץ. בלשכת התעסוקה, ברחבת ההפגנות מול משרד ראש הממשלה בירושלים. ברחוב.

„די, בן אדם" – הדראמה האמיתית מתרחשת בחוץ

בתמונה: אהובה יובל ורמי חזקיהו

...ת יוסף שמי

...א רוצות לידה ממוכשרת

...שמות קשות נשמעו בכנס גינקולוגים ומיילדים ...יום בברלין בדצמבר 1985. הגינקולוגים טענו כלפי ...ות בבית שהן רוצחות, ואלה כינו את הגינקולוגים ...ה „אלילי המיכשור". הכול בלהט הוויכוח האם יש ...או לשלול את הנטייה הגוברת בקרב האימהות להביא ...עולם בחדר המיטות בבית ולא במחלקה של בית־...ם.

...רה לשיטות הלידה המקובלות עד לשנות העשרים והשלושים ...מאה שלנו באה כתגובה למיכשור יתר. לבדיקות יתר, ...צוות הצוות המלווה את האם, למצוקת המיטות בבתי־החולים. ...ילדים בבתי־החולים המציאו „לידה מתוכננת". בעזרת הורמון ...יטוצין הם מכוונים את שעת הלידה לפי רצונם. גם במקרי לידה ...ות, כשאין צורך בהתערבות. זה הפך לדבר של שיגרה. לידה ...גדול ועמוס אינה לרווחה של היולדת. כך החלה השיבה אל ...ת הפרטית, שמגיעה אל ביתה של היולדת ונצמדת אליה עד ...וגם אחרי הלידה. המיילדות הפרטיות, שמשך שנים ארוכות ...סרות עבודה, שוב זכו לעדנה. באחרונה נפתחו גם מרכזי מידע ...הרות, של מיילדות ורופאים העוסקים בהפצת מידע על „כיצד ...את זה בבית".

...ילדות החלו לעזוב את העבודה בבתי החולים וסיפרו לכתב ...ון „דר שפיגל" על „חוויותיהן" — עד כמה נוהגים להחליט ...ת על ניתוח קיסרי: מספיק היה שאיבחנו הפרעה קלה בקצב ...ת הלב של העובר... על המתח, הדריכות וחילופי צוותים, אשר ...ם לא מעט לעצבנות היולדות וכדומה.

...מו שרולות של מיילדות, רופאים ואף נשים שדרשו אישפוז ...שלידתן כרוכה בסיכונים — ואלה בלבד. נשים אחרות, שלא ...ת להן סכנה בעת הלידה יישלחו הביתה. במקביל דורשים ...השרולה שניתן יהיה להזעיק עזרה במקרה שמשהו משתבש ...לידה הביתית.

...סר מאזורי האישפוז של גרמניה המערבית עשו השוואה בין ...ם בלידה ביתית לבין שיעור הסיכונים במחלקות היולדות של

בתי־החולים. נסתבר שבבתי־החולים נעזרו הרופאים באינפוזיות המשתקות צירי לידה ב־א אחוז מהלידות. בבית לא היה צורך בכך בכלל; במחלקות של בתי־חולים היתה התערבות כירורגית וניתוח קיסרי, טיפול במלקחיים, או בוואקום בכ־26 אחוז מן הלידות. בבית לא נעזרו בשיטות אלה בכלל. כמובן שנידובר באוכלוסיה מעט שווה — נשים שהוגדרו כ„לא בעייתיות". „נטולות סיכון".

התפיסות „האופנה החדשה" מעוררת לא פעם תגובות חריפות מצד הגינקולוגים. מנהל אחת מן הקליניקות במערב־ברלין טוען, כי לידה ביתית היא „ריכוז גורמי סיכון" גם ליילוד וגם לאם, בין התקלות האפשריות הוא מונה פגיעה בכלי הדם של היילוד. בלחץ דם של היולדת ועוד סכנות הנובעות מלידה ביתית, שיגדילו את התמותה של התינוקות והיולדות. מ־13 לידות ביתיות אשר הובאו לבית־החולים בשל סיבוכים נפטרו 6 ילדים. בתגובה לכך אמרו מצדדי הלידה הביתית, כי בהולנד ובבריטניה אין מיקרי מוות של ילודים משום שהאימהות מקבלות הדרכה מתאימה בטרם הלידה.

למרות הסתייגות חלק מהרופאים, עולה מספרן של הנשים המעדיפות לידה ביתית. הדבר בולט בקרב האקדמאים. „הירוקים" ואף הרופאות עצמן. מבחינה כספית אין הבדל בעלות הלידה בבית או בבית־החולים. אך מובן כי היחס בין האשה ובין המיילדת והרופא היושב בבית ומתמין „לרגע הגדול" הוא שונה תכלית שינוי. וזה מה שמושך את הצעירים המשכילים לשיטה זו של לידה.

השמרנים שבין הרופאים מציעים פשרה: שתשכב האשה בבית עד להופעת צירי הלידה. תובא למחלקה כדי ללדת ואחרי שעות מספר תחזור לביתה שלה... באחד מבתי־החולים של נויקלן כבר נוהגים על־פי עקרון זה. האמבולנס מוביל את האשה עם הופעת הצירים. הלידה נעשית במחלקה ואחר־כך מחזיר האמבולנס את האשה עם הרך הנולד חזרה הביתה. יש בזה כדי לקשור בין הצוות הרפואי שבבית־החולים ובין המיילדת. המגישה שירות רק בבית. נתונים שונים מראים כי בדרך זו מצמצמים סיבוכים ומקטינים את הצורך בהתערבות כירורגית או תרופתית לשם ניטרול כאבים בעת הלידה.

ויכוחים כאלה, וזכות בחירה בין לידה בתנאי בית או בתנאי בית־החולים. אפשריים כמובן רק במקום שלא מבצעים קיצוצים „עד זוב דם" בשירותי הבריאות. היולדות שלנו אינן כל כך מפונקות.

...תר להתנשק עם איידס

...ם חולה איידס מותר להתחבק, להתנשק אך לא לקיים מגע ... — כך עולה מסקר שערכו חוקרים אמריקנים, ותוצאותיו ...מו ב„ניו אינגלנד ז'ורנל אוף מדיסין". החוקרים בדקו 101 ...י משפחה של חולי איידס, שהמשיכו לחיות בתוך המשפחה, ...חים ואחיות, הורים ועוד, כשהמגע התוך־משפחתי נמשך ...ים. כל החולים בילו במסגרת המשפחה לפחות שלושה ...שים מתוך ה־18 שבטרם גילוי המחלה. זוהי תקופת השיא ...דבקות המחלה. בין הנבדקים היו כאלה אשר אף השתמשו ...ה מברשת שיניים, סכין גילוח, כלי מטבח ושולחן; 37% ...באותה מיטה; כמעט כולם נהגו להתחבק ולהתנשק. מבין ...הנסקרים רק אחד נדבק במחלה. המחלה נתגלתה גם אצל ...בת 5, שנולדה לאם נרקומנית, חולת איידס. אך יש חשש ...לדה נדבקה עוד ברחם האם. העובדה שכל האחרים — 100 ...ר — לא נדבקו באיידס ראויה לציון, שכן מדובר בסביבה ...אנשים עניים, שתנאי חייהם מסייעים לכאורה להעברת ...לה.

...ם בכל זאת לא נרשמו הידבקויות רבות, אומר האפידמיולוג ...ש של ניו־יורק המתמחה במחלת איידס, הרי שהמחלה לא ...ף מתלמיד לתלמיד בבית־ספר, עובדי מסעדה לא ידביקו את ...חים, ופקידים במשרדים לא יעבירוה זה לזה או לנזקקים ...ותיהם.

...רופאים סבורים כי נתוני הסקר ירגיעו את אלה שנבהלו ...שרות להדבקה ונטו לנתק כל קשר עם אנשים הנחשדים ...ם, שלא לדבר על חולים ממש.

...ופסיה נגד תביעה משפטית

„אני מבצע ביופסיה אצל חולה במהלך בירור אם יש או אין גידול בשד, גם במקרים שאין הדבר נחוץ", מתוודה רופא כירורג בפני חבר המכין סקירה על מצב הדברים במחלות ממאירות של השד. „אצל אשתי לא הייתי עושה ביופסיה", מוסיף הרופא, „כי אין חשש שהיא תגיש נגדי תביעה משפטית. אצל חולה אני מציע ביופסיה בכל מקרה שצילום הרנטגן משאיר סימן־שאלה כלשהו. כי מבחינה סטאטיסטית סביר, שחלק מהנבדקות יפתחו גידול, ואז יכולה הפאציינטית אחרי זמן להגיש תביעה משפטית בגין רשלנות".

ריבוי בדיקות מסוג זה. אשר אינן נחוצות כלל או לפחות לא באותו שלב, נעשות בשל עלייה תלולה בתביעות משפטיות. אותן מדרבנים עורכי הדין. הגיעו הדברים עד כדי כך, שאלף־חמש־מאות רופאים הפגינו בחוצות אטלנטה כשכרזות בידיהם: „שעורכי הדין יעסקו במיילדות". במסאצ'וסטס מסרבים גינקולוגים רבים לקבל פאציינטיות חדשות.

מחריף המאבק בין הרופאים וארגונם לבין עורכי־הדין וארגון המשפטנים. האחרונים גורסים כי אין להעניק חסינות לרופאים, הם חייבים לשאת בתוצאות רשלנותם וטעויותיהם, כמו ארכיטקטים או יצרני מצרכים. ארגון הרופאים דורש הטלת רסן על עורכי־הדין, הגבלת מספר התלונות שמותר להם להגיש והגבלת התקבולים הניתנים להם. תקבולים אלה מעוררים תביעות. לאחרונה פשטה שיטה של השתתפות. העורך־דין נוטל בהכנסה שותפה שמקבל המתלונן במקרה של זכייה. לדוגמה, הפך בן אדם לצמח במהלך הניתוח — הוא זכה לגימלה חודשית בגובה מצטבר של 15 מיליון דולר. לעשרים שנה. מעריכים שזאת תוחלת החיים ה„סבירה" של „הצמח". מהסכום הזה יגרוף העורך־דין 5 מיליון דולר...

...עם „גידול" מספר. התביעות. המשפטיות. מעלות חברות־הביטוח את הפרמיות. בין 1980־1984 עלו סך הפיצויים ששילמו החברות ב־63%. הפרמיה שמשלם הרופא עלתה ב־79% בין 1976—1984. כנגד זה טוענים עורכי־הדין, כי באותו פרק זמן עלו הכנסות הרופאים ב־89% הפיצוי הממוצע נשאר יציב — 200 אלף דולר למתלונן.

ארגון הרופאים דורש שינויים בנוהל הקיים. כן הוא יוצא נגד השיטה של השתתפות העורך דין בהכנסה החודשית המושגת אחרי הדיון המשפטי. דרישה אחרת — לנהוג בקביעת פרמיה של הרופא לפי המקובל בביטוח רכב: מי שאין מאחוריו תביעות משפטיות ישלם פרמיה נמוכה מחברו שבית־משפט מצאו אשם ב„רשלנות". בנוסף לדרישות מחברות הביטוח דורשים הרופאים שינוי בשפיטה וביטול הסעיף על „סבל נפשי".

מלבד העלייה בהוצאות הביטוח. שבסופו של דבר מכסה אותו הציבור בכלל והחולים כפרטים, גורם הדבר לוויתור על שימוש בשיטות לא קונבנציונליות באבחנה. בטיפול. בהגשת עזרה במצבים אקוטיים. הרופא נזהר מפני דרכים חדשות. שכן במקרה של תביעה משפטית הוא לא יוכל להיעזר בתשובה שפעל „לפי הספר".

ממוגרפיה לכל אשה?

החברה האמריקנית למחלות סרטניות והאקדמיה לרדיולוגיה ממליצים: בדיקת ממוגרפיה לכל אשה בגיל 35־40, ומגיל 50 בדיקה פעם בשנתיים, מסתבר, ש־42% מהגידולים הסרטניים של השד לא נתגלו בבדיקת מישוש, ואפשר היה לזהותם ולגלותם בעזרת ממוגרפיה.

נתוני הסקר מראים ירידה בשיעור של 31% בתמותה אצל נשים שאצלן נעשתה בדיקה ממוגרפית שיגרתית בנורדע, ורק שליש מאוכלוסיית הסיכון עבר אי־פעם בדיקה ממוגרפית.

ביצוע הלכה למעשה של המלצות הרנטגנולוגים והרופאים האונקולוגים מחייב ש־50% מהנשים המבוגרות יורקסו לממוגרפיה מדי שנה. בדיקה ממוגרפית יכול לבצע טכנאי ואין הכרח ברופא. מלבד תוספת כוח־אדם למכוני הרנטגן שעיסוקם בממוגרפיה, יגדל העומס על הכירורגים, שיצטרכו לתת תשובה מחייבת — מה אפשר להסיק מהממוגרפיה. כבר התפתח ענף משנה חדש — „מעריך בדיקה ממוגרפית". כן יעלה כנלמר מספר הביופסיות. רופאים רבים טוענים שאין להרבות בבדיקות ממוגרפיה. והחוששים שיש מכך מן התגוננות נגד תביעות משפטיות. מחבר הסקר, שפורסם בשבועון רפואי אמריקאי ידוע, דורש שלא להכניס לתיאור הממוגרפיה את המשפט השיגרתי: „אין לשלול אפשרות קיום שינוי סרטני". קביעה כזו דוחפת לסדרה שלימה של בדיקות, לרוב מיותרות. לדבריו, מוטב לארגן שיתוף־פעולה הדוק יותר של רופאים ורנטגנולוגים, כדי למנוע בדיקות מיותרות.

למרות המלצת דוברי החברה האמריקנית למחלות סרטניות, והכן של האקדמיה לרדיולוגיה, רחוק עוד היום בו יעברו כל הנשים בגיל 50 פלוס בדיקה ממוגרפית פעם בשנתיים, שלוש שנים. המערכת אינה מסוגלת לעמוד במשימה.

בעריכת דוד ארן

להיפרד מהגוף ולטבול בזוהר

לפי ממצאיהם של מדענים במרכז המחקר ע"ש אליסטר הארדי באוניברסיטת אוקספורד, אחד מבין כל שלושה מבוגרים בבריטניה עבר בחייו „התנסות דתית". אך רובם שומרים את הדבר בסוד, פן ייחשבו כשוטים או בעלי דמיון חולני.

בתיקי המכון מצויים 5,000 דו"חות על התנסויות מסוג זה, החל בריפויים, ובניסויים וכלה בתחושות של שמחה לא־נורמאלית ואחדות מיסטית עם היקום.

„ניתוח באמצעות מחשב מראה, שבני־אדם אשר עברו התנסויות מסוג זה, הם פתוחים, מאוזנים, אינטליגנטיים ואחראיים יותר, מבחינה חברתית, מן האחרים" — אומר מנהל המכון, אדוארד רובינסון.

המרכז הוקם לפני 16 שנה על־ידי סר אליסטר הארדי, ביולוג ידוע־שם, שהאמין כי מעיני המדע נעלם מה שכינה „היבטם הרוחני של החיים". „לדעתי, אין המדע מסוגל להסביר את מהותה של הדת, כפי שאינו מסוגל להסביר את הערכתנו את האמנות, את הנאתנו מיפי הטבע או את האהבה האנושית" — אמר הארדי בראיון עיתונאי, זמן קצר לפני מותו, ב־1985 בגיל 89 — „אך בכוחנו לערוך מחקר מדעי ברגשותיהם הסובייקטיביים של בני־אדם".

לפי הגדרתו של רובינסון, התנסות דתית היא זו שמניעה אדם לשאול שאלות דתיות, אך אין היא מתרחשת בהכרח בהקשר דתי מובהק. „אחד מממצאינו המעניינים ביותר הוא, שאין כל הבדל מבחינה זו בין בני־האדם המשתייכים לדת רשמית או לאו".

היה זה הארדי, שניסח את השאלה אשר הוצגה ל־1,035 בני־אדם במסגרת משאל דעת־קהל של מכון גאלופ: „האם התנסית אי־פעם בנוכחות של כוח שהוא מעבר לעצמיותך היומיומית?" — 31 אחוז מן הנשאלים השיבו בחיוב, ובכך איששו את הממצאים של משאל משנת 1976. אשר בו נתנו 36 אחוז תשובה חיובית. שני המשאלים גם יחד הראו כי היקף ההתנסויות הדתיות שווה בין גברים ונשים, והן רבות יותר בקרב השכבות המשכילות והאמידות.

לדברי רובינסון, יש צורך בראיינים מנוסים כדי להניע בני־אדם לדבר על ההתנסויות שלהם. „יש שאמרו, כי שתקו לבל יחשבום לשוטים, אף על־פי שבעיני רבים מהם, ההתנסות הדתית היתה הדבר החשוב ביותר שאירע להם בחייהם", אמר. לדבריו, אמנם חלק קטן מן הסיפורים באו מפיהם של אנשים מופרעים בעליל. אך רוב הדו"חות נכתבו בידי בני־אדם שלא היה ספק בשפיותם ובכנותם".

התנסותם של חלק מן הנשאלים התרחשה בשעה שהיו חולים או עמדו תחת השפעתם של סמים. אחד החוקרים אמר כי לדעתו, שינוי במאזן הכימי של הגוף „אינו מחליש את המודעות הפיזית, אך אולי מחדד את התפיסה הרוחנית".

הארדי חילק את ההתנסויות הדתיות ל־12 קבוצות, ולתת־קבוצות. ההתנסויות הנפוצות ביותר הן אלו של מודעות, שתפילותיהם התקבלו, תחושה עמוקה של ביטחון, מוגנות ושלווה, ונוכחות של ישות על־אנושית. אך היו גם אנשים שתיארו פגישות עם כוחות־רוע על־טבעיים: „אפפני כוח מקומם, בו רשע והרסני. שמעט יכולתי להריח את הרוע", כתב אחד המשיבים. רבים יותר, לאין ערוך, סיפרו שטבלו בזוהר זהוב וחשו כיצד הם נפרדים מגופם ומסתכלים על עצמם מלמעלה.

עתה שולחים החוקרים שאלונים לבתי־ספר בכל רחבי בריטניה, ונתברר כי התנסויות דתיות שכיחות אפילו בין בני עשרה, שיחסם אל הדת עוין.

הארדי, שהיה דרוויניסט וראה ב„מודעות הרוחנית" גורם חשוב בהישרדות המין האנושי, זכה בפרס טמפלטון האמריקני ל„קידום הדת", שבעבר ניתן לאם תרזה ולסופר הרוסי אלכסנדר סולז'ניצין. הוא היה כבר חולה מכדי להשתתף בטקס חלוקת הפרס, ומת בעבור שבועיים.

אלן אלסנר

הפרופסור המוזר של אדינבורג

אמריקני שקט ונעים־הליכות התחיל זה עתה לעבוד באוניברסיטה של אדינבורג, כאחד משני פרופסורים לפארא־פסיכולוגיה בעולם. בין היתר, הוא חוקר את השפעתם של בני־אדם מסויימים על מכונות. „יש אנשים המגיבים על מכונות יותר מן האחרים ואני מתעניין באפשרות שמעורב בדבר גורם נפשי מיוחד", אמר הפרופסור, רוברט מוריס.

כהונתו החדשה של מוריס מאפשרת לו לעסוק בתחומי הטלפאתיה, הטלקינזה והופעתן של רוחות בעת לילה. מישרתו השנויה במחלוקת ממומנת מקרן בסך 700,000 דולר, שהוקמה על־פי צוואתו של ארתור קסטלר, אשר התאבד בשנת 1983 ושבספריו האחרונים דן בנושא הפארא־פסיכולוגיה. הסטודנטים של מוריס, שאינם נרתעים מהמוני העיתונאים והצלמים המ־גיעים לאוניברסיטה מאז דצמבר אשתקד, כאשר מוריס החל לעבוד בה, כבר קושרים אנשים לכיסאות בחדרים חשוכים. כדי לערוך ניסויים בכשריהם העל־טבעיים.

מוריס אינו מתקשה למצוא „שפני ניסיון" לניסוייו. שולחנו מלא וגדוש מכתבים של אנשים המספרים על חוויות מוזרות או טוענים כי יש להם כשרים „פארא־נורמאליים". „אך אל תצפו מאיתנו כי נגלה מדי שבוע רוח רפאים או אפילו נאשר כל טענה לכוח על־טבעי" — מתריע מוריס — „המקרים הסנסאציוניים, המופיעים מדי פעם. אינם מלמדים אותנו אלא מעט מאוד. הם גורמים כדרך־כלל, רק לניפוח חשבונות הבנקים של האנשים המעורבים בהם. ואינם אלא מעשי מרמה".

הוא מתעניין בפולקלור הסקוטי כדי לבחון מה ניתן להפיק ממנו למען מחקרו בעתיד. „באי סקאי, למשל, טוענים תושבים רבים כי הם מחוננים בכושר לראות דברים שאינם נתפסים על־ידי החושים. אך סגולה זו נעלמת כאשר הם עוברים אל היבשת".

סטודנטית שלו, ג'ולי מילטון, מצפון־מזרח אנגליה, מתמחה במה שמכונה „שיטת גנצפלד". כדי לבחון כושר זה. האיש, אשר בו נערך הניסוי, נקשר אל כיסא בחדר קטן והשוד, תמנעים ממנו גירויי חושים. על עיניו מושמים כדורי פינג־פונג, פניו מוקרנות באור אדום, ובאוזניות הוא שומע צליל תדירני — תוך הנחה כי הסידורים האלה מקילים על דמיונו הספונטאני. הערותיו מוקלטות בשעה שהוא מנסה לתאר תמונה המוקרנת על מסך בחדר סמוך.

מוריס עצמו נדהם נוכח הפירסום שהתלווה למינויו והוא מדבר בביטול על גל המחאות שהוא עורר במימסד המדעי בבריטניה. לדבריו, רק מדענים מועטים חושבים את ה„פארא־נורמאלי" כראוי למחקר רציני. מושג המשתקף בעובדה, שמלבדו מכהן בעולם רק עוד אדם אחד כפרופסור לפאראפסיכולוגיה — באוניברסיטת אוטרכט שבהולנד. „אני יודע כי רבים רואים בפאראפסיכולוגיה בריחה גרידא, אך לדעתי, יש באדם כוחות נפשיים, שאיננו מבינים אותם כל־צרכם. והוא עשוי להיות מועיל כדי לשפוך עליהם קצת אור", אמר.

מוריס, שבעבר היה חוקר בכיר במדעי המחשב באוניברסיטת סיראקוס בארה"ב, אך השמיע זה עשרים שנה הרצאות על פאראפסיכולוגיה באוניברסיטאות אמריקניות שונות וההתעניינות בנושא גוברת. לדבריו, יותר מסקרנות מאשר מהתנסויות על־חושיות) נפגש עם קסטלר בוועידה הפאראפסיכולוגית הבינלאומית באדינבורג ב־1972. כאשר הסופר נאם שם, מה שעורר לו הוא שבו כאדם ישר, ומאמציו הבלתי־נלאים לגלות מעשי מרמה. אף לפני מינויו של מוריס עסקו באדינבורג בפאראפסיכולוגיה, במסגרת הקורסים לפסיכולוגיה. לדברי ד"ר בלוף, שטיפל אז בנושא זה. „תקוותנו היא כי ביום מן הימים אפשר יהיה לקבל תואר אקדמי בפאראפסיכולוגיה. אך הדרך לכך עודנה ארוכה".

קאתי מארקס

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן החוק) כג/754/80

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי יעקב אלפי אברהם חיים חסון ואחרים ע"י דני ברלר הגישו לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתיר בניית גשר בנכס גוש 96 חלקה 78 ברחוב גבעת שאול בירושלים, והיתנו: בניית גשר כניסה לבנין במרווח הקדמי.
את ההתנגדויות להתרת בניית גשר הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.
אברהם כחילה, סגן ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מוריעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי, ברחוב ככר מסריק מס' 19 גוש 6952 חלקה 128.
תיק בנין 2/424—019
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
גבעתיים

מהות הבקשה: הודעה עפ"י סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
גוש 6163 חלקה 106 רח' כ"ג 28 גבעתיים. תיק בניה מס' 4036.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה לתוספת בניה בקומת הקרקע והוספת קומה חלקית בבית חד קומתי דו־משפחתי עם הקלה של עד 10% בקו בנין צדדי.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום פרסום של הודעה זו, ואם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.
תאריך: פברואר 1986.
יצחק ירון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
תיק בנין 5329

ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להתיר בניה על חלקה 167 בגוש 7070, רח' אבן־גבירול מס' 14 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 452 מ"ר לשיפור תנאי התכנון והדיור.
החלקה הנ"ל הנמצאת באיזור מגורים ב'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה — חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
תיק בנין 2623

ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להתיר בניה על חלקה 125 בגוש 6018, רח' בלבן מס' 12 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 691/2 מ"ר בשתי הקומות לשיפור תנאי התכנון והדיור.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב התכנון המקומי, קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה: קריות הוגשה בקשה לקירוי מרפסת פתוחה בגג רעפים וסגירתה בחלונות, ברח' ציגל 11 קרית מוצקין, גוש 10426 חלקה 114.
מהות הסטיה: חריגה של 7.54 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 1.33% x 8 דירות משטח החלקה.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו.
ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
לודים
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מפורטת גז/414/5" ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת קוי בנין, שטחים לצרכי ציבור ודרכים. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 4492, 4794, 4815, בית נחמיה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
תיק בנין 5330

נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להתיר בניה על חלקה 198 בגוש 7164 רח' קפא"ח מס' 56 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 237 מ"ר בשתי הקומות לשיפור התכנון והדיור. החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ב'־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל. לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה לתכנון
ולבניה — חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
תיק בנין 1648

ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להתיר בניה על חלקה 183 בגוש 6017, רח' בן הלל מס' 4 חולון, הכוללת הקלה של 3% משטח המגרש 656/2 מ"ר לשיפור תנאי התכנון והדיור.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה — חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
תיק בנין 554

ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להתיר בניה על חלקה 151 בגוש 6018, רח' בלבן מס' 15 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 691/2 מ"ר לשיפור תנאי התכנון והדיור.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ריצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה — חולון

טלוויזיה

08.15 אורחות (חטה"כ): זכות הציבור לדעת 08.40 כלי טורות: ביניים חולם 09.00 אנגלית ח' 09.20 חשבון משוט ר' — סימני התחלקות 10.05 ארץ מולדת: בראשית המאבק 10.30 הגיל הרך: רגע עם דורלי 11.00 ערבית מדוברת 11.15 אנגלית ו' 11.30 מרעי הטבע ו'־ב': חורפון 12.00 תלמוד: שניים אוחזין 12.25 אנגלית ז' 12.45 צרפתית — העשרה 13.00 אנגלית ח' 14.00 ילדים משכנות חיים — מיון 2: ביקור נוסף אצל הילדים משכנות חיים. שיטפון רציני פוקד את ביתם של רחלה ויוני. מבצע ניקיון מתארגן בשכונה ובנוסף אבד המפתח למועדון 14.25 פנים כדור הארץ — הסרט מנסה להסביר את הנעשה מתחת לפני האדמה, את פנים כדור הארץ 14.40 FOLLOW ME — קורס באנגלית מדוברת למבוגרים 15.00 קסים קסם: שלוליות 15.25 כלי סורות — שוא 50 15.4 מאה ציורים מפורסמים — ארבע תמונות בנושא יגון. הפעם: המזבח של איינהיים — גרינוולד 16.00 הכו בתוף לאט — הסרט מספר על קבוצת כדורבסיס ועל ברוס, אחד השחקנים חולה ועומד למות. ידידו הטוב של ברוס עומד לצדו ועוזר לו. מערכת היחסים ביניהם ויחסיהם עם יתר חברי הקבוצה משקפים את החברה האנושית 16.35 צלילים צעירים — קטעי נגינה בביצוע דורו כרמל — אבוב, מלכה מבורך — פסנתר 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 עליזה בארץ הפלאות — סידרת הנפשה בת 26 פרקים, מוגשת בדיבוב עברי. שם הפרק: הנפילה למנהרת הארנב. עליזה החולמנית צונחת דרך מנהרת הארנב הלבן למרכז האדמה ומוצאת את עצמה באולם מלא דלתות. הדלת המובילה לארץ הפלאות קטנה מדיי וקשה לה לעבור דרכה 18.00 באותו עניין — סידרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון בדרך של פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: יעקב נאור 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.02 תהילה. שם הפרק: שירו של ריי קלקסטון. ניקול מגלה מלחין מוכשר בבית־הסוהר לעבריינים צעירים 20.50 נקודת חן — טיולים עם אורי דניר 21.00 מבט לחדשות 21.30 קרובים קרובים. הפרק השני: הטווים לטיס. אביתר מתגייס לצה"ל. המאורע מרגש את כל המשפחה, כולם חולמים על טייס, לכל אחד מן המשפחה חלום משלו... משתתפים: חנה מרון, לאורה ריבלין, יהורם גאון, אילן דר, משה גרשוני, מולי שגב, גליה קרם. שחקנים אורחים: יהודה פוקס ועננת צחור 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח. מנחה: רם עברון 22.50 בולמן — סדרת סרטי מתח אנגלית. שם הפרק: גביע למנצח. דיפלומאט אמריקני באנגליה רוצה למצוא גביע זהב שהיה שייך למשפחתו ונגנב בשנת... 1746 משנמצא חפץ יקר זה תוהים בולמן ולוסיי האומנם זה הסיפור כולו 23.40 פסוקו של יום חדשות.

השידור היומי לבתיה"ס: ספור אני שומע 11.30 השכלה ודעת לכל: תל־אביב — הרוד הראשון 12.05 ספור ושיר 14.00 לבת ולבן ולכל המתעניין — תכניות לילדים: א) קוקי חבקוקי — מאת טובה הרשקוביץ; ב) מחזור המים — ספורה של טיפה מאת מרגלית הלפרט; ג) מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי הבר מאת סלמה לגרלף; ד) ספור השבוע: המופע של יומבו מאת זאב ורדי 15.00 לילדים הגדולים: המשך יבוא — שעשועון בשידור חי 15.25 הכדור עגול — ספורט לנוער 15.55 מאוצר הספרים 16.05 רדיו דרמה — באילו נחלום מאת אוריה באר; בימוי: ניסים קמחי 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה הפתוחה: הטלאי הצהוב; והפעם: ההיבט הפסיכולוגי של עמידת היהודים בשואה, פרופ' שמאי דוידסון 18.08 מנחת ערב — משדר יומי 19.05 עיונים בפרשת השבוע 19.30 שידורים לעולים 22.05 קשר לילי — מאזינים מתחלקים בחוויות ומחרשים קשר.

רשת ב'

08.05 סעו לשלום 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הרשת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח חדשות ומזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ומזמונים 14.08 יש ענין עם גבי גזית 15.10 רגעי קסם 16.05 שירים ושערים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.08 שעה חמישית — מגזין לענייני חנוך 18.45 היום בספורט 19.35 דין ודברים — מגזין לענייני חוק ומשפט 20.05 מצעד הזמירות 22.05 פינת הג'אז 23.05 מחפשים את המטמון מנחה: משה טימור.

רשת ג'

14.06 לי ולך שיר וברכה 15.05 חרש, חריש ומחודש עם שוש עטרי 16.05 מוסיקה לענין 17.05 שוקו חם — תחנת שידור חשאית 19.05 אתם זוכרים את השירים? 21.05 קצת אורות — פופ מתוקים עם אורלי מורג 23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.00 באוטן מילולי — פיתוח של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו, מרצה: פרופ' יהודה לנדאו 07.07 שבע אפס שבע עם עדי טלמור 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף 11.05 טעם של פעם עם אורלי יניב 12.05 להיום לאתמול 13.05 בסיגנון ישראלי עם אלי ישראלי 15.05 מה יש עם ארז טל 16.05 ארבע אחרי הצהרים — שירים עבריים 16.55 באוטן מילולי — פיתוח של אבשלום קור 17.00 יומן גלי צה"ל 17.30 משהו עולמי — מגאזין גלי־צה"ל לענייני חוץ 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה עם אברהם טל 19.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר 20.05 משלנו מצעד הפזמונים העבריים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 קריאת כיוון — על ספרים וקוראים. בתוכנית: על הספר הסיני ריקשה ועל הספר היפני אומרי שיר על סף מוות שערך יואל הופמן (ש.ח.) 23.50 צעד וחצי — סיקור משחקי הליגה הלאומית בכדורסל 00.05 ציפורי לילה — עם יעקב גלעד 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב
9.30 — 7.15 — 4.30
אסתר: סוניה הארומה
אורלי: הספינה שטה
בית לסין: דיוה 23.15
בן־יהודה: חזרה לעתיד 4.30, 7, 9.30
גת: פע.ים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.30
גורדון: בתר בי 4.30, 7.15, 9.30
דקלו: לילות לבנים 7.00, 9.30
דרייב־אין:
הכו ואיש השלג
סטודנטית ושמה תשוקה 7.15, 9.30
הוד: משאלת מוות 3 12.00
מוזיאון תל־אביב: סהרורים 4.30, 7.15, 9.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
מאר: מסע העסקים של אבא 4.15, 7, 9.30
סינמה 1: הנינג'ה האמריקאי 5.00, 8.00
סינמה 2: שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
פאריס: עד סוף הלילה 12, 2, 4, 7.15, 9.30
רחובות לוהטים 23.30
רב־חן:
חן 1: שנת הדרקון 4.15, 7, 9.40
חן 2: גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
חן 3: סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.40
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5: רומן על בטוח 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
שחף: המאהב
תל־אביב: רוקי 4
תכלת: הרבה ולא כלום 4.30, 7.00, 9.00
צוותא: נגוע + במקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: שנת הדרקון 6.30, 9.30
לילי: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
ארמון: סוניה הארומה 5.00, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: סיפורה של מארי 5, 7.30, 9.40
גן 2: בירדי 5, 7.20, 9.40
גן 3: הרבה ולא כלום 4.30, 7.10, 9.45
גן 4: להב משונן 5.00, 7.20, 9.15

ירושלים
אדיסון: משאלת מוות 3 4.30, 7, 9
אורנע: שוטר עם כבוד 4.30, 7, 9
בית אגרון:
הנינג'ה האמריקאי 16.00
כל מה שרצית לדעת על המין 18.00
שיר אשיר בגשם 19.45
שכנים 21.45
טרזון 24.00
בנייני האומה: מסע העסקים של אבא 6.45, 9.00
כפירה: רוקי 4 4.30, 9.1
הבירה: גולאג 4.30, 6.45, 9.00
מיטשל: המטרה 6.45, 9.15
סמדר: קאוס 6.30, 9.15

חיפה
ארמון: סוניה הארומה 4.30, 7.00, 9.15
אורה: המאהב 4.30, 7.00, 9.15
חן: קומנדו 4.30, 6.45, 9.00
עצמון: משאלת מוות 3 4.30, 7.00, 9.00
פאר: הרבה ולא כלום 4.30, 6.45, 9.00
קרן אור המזרח: קאוס 6.00, 9.00
רון: רוקי 4
אמפי: חזרה לעתיד 4.30, 6.45, 9.00
אורלי: להב משונן 4.30, 7.00, 9.15
6.45, 9.15

נתניה
שרון: קומנדו 7.00, 9.15
סטודיו: מטרה 7.15, 9.40

חולון
סבוי: רוקי 4 4.30, 7.00, 9.30
מגדלי: תלמידה משתמלת 7.15, 9.30

בת־ים
עצמאות: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה
חיכל: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.10
דניאל: הבלש האמריץ סלטש 7.15, 9.30

באר־שבע
חן: רוקי 4 7.15, 9.30

חדרה
חוף חדרה: שנת הדרקון 7.00, 9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ב', 24.2
תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות: 20.30
חבית ברחוב שינקין: 20.30
התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה
קומדיה עגומה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב', 24.2 בשעה 20.30
פגישה לאין קץ
לזכרה של רחל מרכוס־אלתרמן. בהשתתפות: אורנה פורת, עודד קוטלר, שלמה ניצן, גילה אלמגור, איציק וינגרטן, יוסי בנאי, ריקי גל, מיקי קם, אילנה רובינא, יהודית רביץ ועוד...

שרותים ● עזרה ● תחבורה

רדיו

קול המוסיקה

08.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב. מוזס: סימפוניה מס' 7 בסי במול מג'ור, קורלי: סונטה בסול מינור לכנור וקונטינואו 07.30 שחרית מוקלית. היידן: סימפוניה קונצרטית בסי במול מג'ור, מוצרט: רביעיית פסנתר בסול מינור, ק' 478, רימסקי קורסקוב: קפריצ'ו ספרדי, רוברט פלאנל: בורלסקה, רדיוס מילו: השור על הגג, אשטור פיאצולה: קונצ'רטו לחמישיה, קורט וייל: סוויטה מתוך אופרה בגרוש 09.30 בטהובן: שלישית פסנתר במי במול מג'ור, ברהמס: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ותזמורת, ברליוז: סמפוניה פנטסטית 11.57 מגישים שיר 12.05 מאוצר הסרטיה. עם רביעית החליל הישראלית: טלמן: רביעיה בסול מינור, מוצרט: רביעיה ברו מג'ור, ק. 285, רוליק פרלה: טיול באופניים 13.00 קונצרט צהרים. פיטר וורלוק: הסוויטה קפריול, שירי־עם מן האיים הבריטיים בזמרתה של ג'ואן באאז, בטהובן: שירי־עם מן האיים הבריטיים, מנדלסון: סימפוניה מס. 3, בלה מינור, הסקוטית 15.00 מילון מוסיקלי 15.05 מוסיקה ויוה. גינטר ביאליס: חמישיה לנבל וכלי קשת, היינץ קרל גרובר: פרנקנשטיין !! מהומה לבריטון ולתזמורת 16.00 קונצרט מנחה. ויואלדי: גלוריה, שומאן: אטיודים סימפוניים, מאהלר: סימפוניה מס' 2 התחיה 18.30 קונצרט מהקלטות התז. הסימפ ירושלים: הריס מליטורגיקה 85, שיץ: 4 מוטטים, קמפרה: אהבה מתוקה, באך: מוטט, הנט וולף: 4 שירים רתיים, וי"ג שירי אייכנדורף, ורדי: אווה מריה, מאאוסברגר: מוטט, הרסטון: שני שירי־דת כושיים 20.05 ערב טוב. היידן: שלישיה במי מינור, לכנור, פסנתר וצ'לו (שלישיית יובל) 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם, בטהובן: סימפוניה מס. 4, בסי במול מג'ור, שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 8, בדו מינור 22.25 מילון מוסיקלי 22.30 מן המקורות: המוסיקה העממית של פרו 23.00 ורפי פסנתר: מיצירות שומאן, בנגינת הפסנתרנית מריה ז'ואאו פירס. תמונות ילדות, תמונות יער, ורפי פסנתר.

רשת א'

07.30 הינ שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חוגה. עם בני הגרל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגזין בשידור חי 10.30 רדיו קל 11.10

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים – הנביאים 3
חולון
אהרון – הופיין 152 קופ"ח עין יהב
ירושלים
אשר – מ. מסחרי ק. יובל
נתניה
תרופה – הרצל 2
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר
רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41
תל־אביב
בני – דיזנגוף 174
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7
חיפה
יבנה – אבן סינא 7
רחובות
כללי – בני משה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 2444 חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
בקור חולים — ילדים
הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
משגב לדך — נשים
שערי צדק — עיניים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00, מבני ברק 8:16
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
תל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00 — בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנובסקא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 521566. פתוח: מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני מוקדם.
ריטנבוי ספנר שער 3 (ליד המשביר) קומה א' טל' 03־285822, 294869.
מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־52432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־237171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316
סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, [illegible] — טל' 5781111, [illegible] — 065־93334, עפולה — טל' 221022 [illegible]

מאמן־מנהל נבחרת אנגליה, בובי רובסון, אמש בלוד:
„אריץ ביום רביעי את הסגל הטוב ביותר שברשותי"

חבל שליניקר ורייד נפצעו בשבת ● וילקינס וקאונס יגיעו הערב מאיטליה ● שילטון: „טוב לשחק על מגרש יבש אחרי השלג והכפור באי הבריטי"

„אנו מעריכים את הזמנת נבחרתנו בישראל. שחקני הנבחרת האנגלית יודעים כי יהיה זה אחד המבחנים־הבודדים שלהם לקראת ההופעה במקסיקו, ולכן אני בטוח שנתייחס למשחק ביום רביעי בשיא הרצינות" — דברים אלו אמר אמש בובי רובסון, מאמנה של נבחרת אנגליה בכדורגל, בהגיע המשלחת הגדולה ללוד.
רובסון הוסיף: „אני מבין שכל נבחרת בעולם מבקשת לנצח את נבחרת אנגליה, אך אנגליה אינה נוהגת לוותר בקלות גם במשחק ידידותי ולכן צפוי קרב מעניין. המשחק נגד ישראל הוא אחד מארבעה משחקי מבחן שאנו עורכים לקראת הגביע העולמי. אחד כבר ניצחנו במצרים (0:4), ואחרי המשחק עם ישראל צפויים לנו משחקים נגד בריה"מ וסקוטלנד".
רובסון ציין בסיפוק כי לראשונה מאז חודש נובמבר יעמדו לרשותו כמעט כל שחקני הסגל. „אני מקווה כי ביום רביעי אוכל להריץ את הסגל הטוב ביותר העומד לרשותי. אני יכול להצטער שגארי ליניקר ופיטר רייד הפצועים לא כאן. הערב יגיעו ריי וילקינס וגורדון קאונס מאיטליה, כך שההרכב שלנו יהיה לא רע".
הנבחרת האנגלית הגיעה ארצה עם 20 שחקנים ו־15 מלווים. לנבחרת התלוו 40 אנשי תקשורת שיסקרו את המשחק.
בריאן רובסון, קפטן נבחרת אנגליה, אמר: „יש לאנגליה סיכוי טוב במקסיקו: אנו נתמודד יחד עם עשר נבחרות על הבכורה".

פרס יקבל הבוקר האורחים מאנגליה

ברט מילצ'ופ, יו"ר התאחדות הכדורגל האנגלית, ייפגש הבוקר עם ראש ממשלת ישראל, שמעון פרס.
מילצ'ופ יבוא לפגישה יחד עם חבריו בהנהלת ההתאחדות האנגלית.
נושא השיחה: תמיכת אנגליה בצירוף ישראל לאירופה.

● כדורגל

השוער הוותיק פיטר שילטון הוסיף: „אני שמח שיש לי ולחברי הזדמנות לשחק על מגרש יבש לאחר תקופה ארוכה של שלג באנגליה".
בובי רובסון ציין שהוא ידיד ישראל ועוקב אחרי מאמצי הכדורגל הישראלי להתקבל לאירופה.

מכבי ניצחה שוב בדרבי בראשל"צ 17:20

● כדוריד

מאת יוסף חכם

מוליכת הליגה הלאומית בכדוריד, קבוצת מכבי ראשון־לציון, גברה אמש במשחק המרכזי במחזור ה־18 בדרבי על הפועל ראשון־לציון — 17:20, לאחר 10:10 במחצית.
כתבנו יצחק פרי מדווח ששחקני הפועל ראשל"צ הוליכו בדקה ה־18 — 5:9, ובהמשך החזיקו כרסן עד לדקה ה־53. שערים למכבי ראשל"צ: צרפתי 7; דרוקר 6; כנען 3; מרבשוביץ 2, יוסיפוביץ 1 ובשן 1. להפועל ראשל"צ: אביזן 6; דיין 5; רפאלי 3; אקרמן 2 וגלזר 1. שפטו זינגר ובוקר, לעיני 600 צופים.
● באולם בקריית־מוצקין הביסה קבוצת הפועל רחובות את מכבי המקומית — 12:31 (56:12). שערים להפועל רחובות: אלמוסנינוס 11; גוז 8; גמליאל 5; אדלר 5 ומשיח 2. למכבי קריית־מוצקין: דויד עמר 6; שיפטן 2; טל 1; בלום 1; מ. עמר 1 ופרוטבניק 1.
● קבוצות מכבי נתניה והפועל פ"ת סיימו בתיקו 23:23 (11:11), את שער השוויון להפועל כבש ניר קוז'קרו בשניות הסיום. שערים למכבי נתניה: דוואי 6; לפלר 5; בכר 4; פפרוביץ 3; שרצר 2; סלומון 1; בוארון 1 ופינקלשטיין 1. להפועל פ"ת: שיבי 7; קוז'קרו 5; ינקוביץ 3; גולדרט 3; חלוטה 3 וכרו 2. שפטו מאיה ופלם בנתניה.
● בהיכל הספורט ברחובות חזה כתבנו תמיר חופי בנצחונה של הפועל רמת־גן על מכבי רחובות — 17:20 (9:12). שחקני רחובות הוליכו בדקה ה־50 — 14:15, אך זיו קושניר, ביכולת מצויינת, הקנה לרמת־גן את הנצחון. שערים להפועל רמת־גן: קושניר 8; גרא 4; סומך 3; אריאלי 2; צליציון 1; זרמונסקי 1 וולינגר 1. למכבי רחובות: שמחי 5; גלבוע 5; בלדר 5; איתי 1 ומירום 1. שפטו: זבצקי ונוטמן.
● בקרב־תחתית ביהוד גברה קבוצת מכבי פ"ת על הפועל נוף־ים — 19:22 (10:15). כתבנו שמעון קרודו מדווח ששחקני פ"ת היו נמרצים יותר. שערים למכבי פ"ת: פריקמן 8; צ'יליכון 8; אורון 1; קביליו 2 ובכר 1. להפועל נוף־ים: הרכון 8; זיפרט 6; בס 3; אלון כהן 1 וליפשיץ 1. שפטו: גרוס וצבירין.
● באולם האוניברסיטה ברמת־אביב ניצחה מכבי הארזים רמת־גן את אליצור הרצליה 18:24 (7:10). להארזים: מועלם 13; שמש 7; גלפנר 2; רונן גוז 1 ועמבר 1. לאליצור הרצליה: עמידט 4; פינזילבר 3; מגריל 3; ולצר 3; רוני נתן 2; ליבה 1 והרטמן 1. שפטו הרש וגורודין.

טבלת הכדוריד
(אחרי 18 מחזורים)

1.	מכ. ראשל"צ	327-450	33
2.	הפ. רמת־גן	327-417	31
3.	הפ. רחובות	289-401	29
4.	הפ. ראשל"צ	373-420	25
5.	מכבי נתניה	431-454	23
6.	הפועל פ"ת	350-367	19
7.	מכ. רחובות	373-349	18
8.	מכבי ארזים	396-320	11
9.	אלי. הרצליה	385-356	10
10.	מכבי פ"ת	405-337	8
11.	הפ. נוף־ים	308-333	7
12.	מכ. מוצקין	481-337	2

סובייטי קבע שיא עולמי במשולשת באולם

קופץ המשולשת, הסובייטי מאריס בחוהיקס, שיפר במדריד ב־4 ס"מ את ההישג הטוב ביותר בעולם בקפיצה משולשת באולם של האמריקני צ'רלי סימפקינס מ־17 בינואר השנה, כשקפץ 17.45 מטר. ההישג נקבע באליפות אירופה באולמות.
● אינגריד קריסטיאנסן מנורבגיה, שקבעה אתמול את ההישג הטוב ביותר בעולם בריצת 10.000 מטר (30.39), סייעה לנבחרתה לנצח במירוץ השליחים המרתוני שנערך ביוקוהאמה, יפאן. שיאה העולמי הרשמי של קריסטיאנסן — 30:59.42 דק'. נורבגיה 2:16.42 דק') הקדימה את ארה"ב (2:18.51) פורטוגל (2:19.22) וסין (2:20.18).

● ליגות באירופה

הפסד למילאן — תיקו לרומא

משחקים מרתקים נערכו אתמול בליגה האיטלקית בכדורגל: מילאן נוצחה ע"י טורינו — 2:0 ורומא סיימה בתיקו 1:1 עם פיורנטינה (בוניק מרומא כבש שער עצמי). יובנטוס (קאבריני, פין ובריאסקי) ניצחה את באורי 3:0 והגדילה את יתרונה בפסגה ל־4 נקודות.
שאר התוצאות אינטר — לאצ'ה 0:3 (רומיניגה 2 וטרדלי 1); נאפולי — ורונה 2:2 (מאראדונה 2); אטלנטה — סמפדוריה 1:2; אבלינו — פיזה 1:1; אודינזה — קומו 2:2.
● ספרד: המוליכה ריאל מדריד גברה על סביליה 1:2 ולה 44 נקודות. לפני ברצלונה (38) שניצחה בחוץ את קאדיז 1:0.

זלצר במקום פיקרש

כשלונותיה של אלופת ישראל לנשים בכדורסל, אליצור ת"א, במשחקיה האחרונים, גרמו אמש ל"הפיכה": המאמנת יעל פיקרש הורחה ובמקומה, התמנה מארק זלצר.

ניסים כהן זומן לסגל על־אף שאינו משחק בליגה

מאת אשר גולדשלגר

22 שחקנים זומנו על־ידי המאמן הלאומי יוסף מירמוביץ למחנה־האימון של הנבחרת הלאומית, שיתחיל מחר, לקראת המשחק עם נבחרת אנגליה, מחרתיים.
מירמוביץ העדיף לזמן סגל רחב בגלל גל הפציעות הפוקד את שחקני הנבחרת הלאומית.
לדברי מנהל הנבחרת, אברהם ינגורי, ישנם פצועים בין המוזמנים, כמו ציון מרילי ממכבי חיפה, אלי כהן ויעקב אקהויז מהפועל ת"א וניסים כהן מבני־יהודה, שאינו נוטל חלק במשחקי קבוצתו כחודש ימים.
22 השחקנים שהוזמנו הם: גינזבורג, רן, אלטר, אוסמו (הגדול), אהרוני, ארמלי, רוזנטל, מרילי, אקהויז, לסרי, סיני, כהן, אוחנה, מלמיליאן, איוניר, אבי כהן, מנשה שמעונוב, בגלייטר, דוידי, ניסים כהן, טורק ולוין.

שריר ישפוט בדרבי התל־אביבי

השופט צבי שריר ינהל בשבת את הדרבי התל־אביבי בבלומפילד, בין קבוצות הכדורגל של הפועל ומכבי ת"א.
שאר השופטים יהיו בשבת: יעקב שיינר, בית"ר ירושלים — מכבי חיפה; אריה פרוסט, מכבי פ"ת — הפועל פ"ת; עובדיה צבי, שמשון ת"א — בני־יהודה ת"א; משה אשכנזי, מכבי שעריים — מכבי נתניה, יצחק רוזנברג, הפועל כפר־סבא — הפועל באר־שבע; יהושע לויה, הפועל חיפה — הפועל ירושלים; עובדיה בן־יצחק, מכבי יפו — מכבי יבנה.

באליפות ישראל בטניס שולחן שתיפתח היום:
עריקות מרומניה במדי גרמניה נגד... רומניה

מאת [illegible]

[illegible]

הפועל ת"א חגגה נצחון שני על הגליל 95:105

גם אליצור נתניה עלתה לחצי־הגמר בפליי־אוף – גברה 106:108 על בית"ר ת"א ● צפוי דרבי תל־אביבי

לאוואן מרסר מהפועל ת"א וגרג סימס מהפועל הגליל־העליון במאבק־גבהים אמש בפליי־אוף צילם: אריה קנפר

משחק מסקרן הערב בחיפה

שני משחקים נוספים ברבע־הגמר בפליי־אוף בכדורסל ייערכו הערב ב־8.
המשחק המעניין יותר ייערך בהיכל־הספורט ברוממה בין קבוצות מכבי חיפה והפועל חולון. במשחק הראשון לא נאלצו החולונים להתאמץ (101:123), אולם הערב יבקשו החיפנים לנצל את ביתיותם ולנגול ליריב. אם יצליחו בכך תהיה זו הפתעה גדולה.
במשחק השני יהיה בירושלים. ובו תארח מכבי רמת־גן את מכבי ת"א. מכבי רמת־גן אינה ריאל מדריד... מכבי ת"א, שהביכה את יריבתה במשחק הראשון (100:51), תנצח שוב בקלות.

הפועל ירושלים כמעט בלאומית

קבוצת הכדורסל של הפועל ירושלים דוהרת ללאומית לאחר שגברה אמש, במחזור ה־17 בליגה הארצית, דרום, על יריבתה העיקרית, אליצור נוהדוד רמלה — 89:94.
רמלה הוליכה במחצית — 41:48. גל קנו קלע 31 נקודות לירושלים.
שאר התוצאות בדרום: מכבי ראשל"צ — מכבי הולון/פ"ת 77:89; הפועל גבעתיים — הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה 86:92; הפועל קרית־גת — בית"ר ירושלים 87:91; מכבי דרום ת"א — אליצור ת"א/פ"ת (הופסק).

הצמרת
(אחרי 17 מחזורים)

1.	הפ. ירושלים	1241-1606	33
2.	אלי. רמלה	1416-1560	30
3.	מכבי ראשל"צ	1319-1407	30

בצפון מתנהל קרב שקול על כרטיס־עליה. במשחק המכריע הבכיעה אמש הפועל איתן גבת את הפועל נהריה — 60:90 (31:51). נעים כהני קלע 31 נקודות למנצחים.
שאר התוצאות בצפון: הפועל גן שמואל — הפועל דגניה ב' 67:87; מכבי חדרה — מכבי קרית־מוצקין 70:76; הפועל כנרת — הפועל עיר דוד/תבור 64:87; הפועל בקעת בית־שאן — מכבי כרמיאל 76:92; מכבי נתניה — הפועל הר־הכרמל 57:67.

הצמרת

1.	הפועל איתן	1225-1492	31
2.	הפ. גן־שמואל	1285-1392	30
3.	הפ. נהריה	1377-1542	30

16 ניחשו 12 בטוטו

16 משתתפים שניחשו 12 תוצאות נכונות בטופס הטוטו בשבת יקבלו כ־28 אלף שקלים חדשים. המשחק ה־13, שפוצץ בתולה, לא נחשב.
585 מנחשי 11 תוצאות יקבלו כ־380 ש"ח. 9025 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־24 ש"ח ו־68,500 מנחשי 9 תוצאות נכונות יקבלו 3 ש"ח.

ויליאמס ויעקבי פתרו את הבעיות

● כדורסל

הפועל ת"א — הפועל הגליל העליון 95:105 (45:46)

מאת יצחק ויסהוף

במשך 24 דקות חיפש אייל ויליאמס את כפפל קבוצתו. לוח התוצאות הורה על שוויון 57:57, אז הורה יעקב אולר, מאמן הפועל ת"א, לוויליאמס להיכנס. וויליאמס חיסל את גבוהי הגליל, בראון וסימס. הענק מרחב מחויה לעופר יעקבי, שצלף ארבעה סלים רצופים של 3 נקודות והעניק לקבוצתו יתרון 63:70, ובסיום נצחון — 95:105.
הפועל ת"א עלתה לחצי־הגמר בפליי־אוף והבטיחה הופעתה בגביע־קוראץ' בעונה הבאה.
ויליאמס קלע ב־16 דקות ששיחק 13 נקודות וקלט 8 כדורים חוזרים, והעיקר מנע ממורי בראון וגרגורי סימס השגת כדורים חוזרים.
אולם הגיבור האמיתי של הפועל ת"א אמש היה עופר יעקבי, שהריהם את 2200 הצופים בסידרה של סלי 3 נקודות, שהכריעה את המשחק.
לאוואן מרסר היה האיש של הפועל ת"א במחצית הראשונה. כשקלע במחצית זו 19 נקודות, ויחד עם ג'ק ציזמן החזיקו את קבוצתם בתמונות המשחק, לאחר שהגליל הוליכה. יתרון־השיא של הגליל לפני ההפסקה היה בדקה הי"ג — 23:32, בזכות משחק מעולה של ברד ליף וסימס.
בגנר עוזר משחקו של מייק לארבי רוחמים במחצית זו, לקראת ההפסקה השתפרה הפועל ת"א וקבעה — 45:46 במחצית.
ברד ליף, שהיה מצטייני הגליל במחצית הראשונה, ביצע את העבירה החמישית בדקה ה־26 ויצא. חבריו לא ידעו להסתדר בלעדיו והרבו להחטיא. שמואל ויסמן קלע אמנם 18 נקודות, אך התקשה לנווט את חבריו.
הפועל ת"א רייקה יותר מריבתה ועובדה זו העניקה לה את הנצחון. שחקני הפועל קלעו 8 סלי 3 נקודות (יעקבי 5), לעומת 6 של הגליל (ויסמן 4). בריבאונד היה יתרון לגליל — 33 כדורים חוזרים (סימס 13), לעומת 26 של הפועל ת"א (מרסר 10 וויליאמס 8).
שפטו: ראובן וירוכביץ ואפא קמינר באולם הפועל ת"א.
● קלעו להפועל ת"א: ברכר 25; יעקבי 21; ציזימן 20; לארבי 13; ויליאמס 13; פריימן 12 ואמכלם 1.
● קלעו להגליל־העליון: סימס 25; בראון 20; ויסמן 18; חזן 16; ליף 14 ורוני כהן 2.

מחזור 18 בליגה לנשים

משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל ייערכו הערב.
התכניות: הפועל הגליל־התחתון — אליצור ת"א (8: 92:44); הפועל חיפה — בני־יהודה ת"א (8.45); הפועל גבעת־חיים — מכבי ת"א (8: 65:61); הפועל קישון — אליצור ראשל"צ (8: 81:73); אליצור קרית־אונו — מכבי דרום/רמת־חן (8: 83:67).
במשחק שהוקדם ניצחה הפועל ת"א את הפועל ירושלים — 61:66.

אליצור נתניה לחצי הגמר בדרך הקשה

אליצור נתניה — בית"ר ת"א 106:108 (56:57)

מאת אריה גינליס

אליצור נתניה עלתה אמש בדרך הקשה לחצי־הגמר בפליי־אוף בכדורסל כשגברה בהארכה על בית"ר ת"א, לעיני למעלה מ־2000 צופים, על בית"ר ת"א — 106:108.
חוסן בוחמאות לכדורסלני בית"ר ת"א, שנתנו „פייט" מצוין ליריביהם הבכירים בנתניה ועם מעט מזל היו כופים עליהם משחק שלישי.
במשך כל 40 הדקות התנהל קרב נתוח, מלהיב, איכותי, מאבקים מתחת לסלים, אסיסטים מצויינים. (מה לא?)
שתי הקבוצות נקטו בשמירה אישית. אולם דבר זה לא הפריע לשחקני הצוות לקלוע. הלהיט של אליצור היה הפעם דני ברמה, שיצא להתעלות ברגעים קריטיים. ממול הצטיין חברו לשעבר בהפועל ת"א, פנחס חוזז, שהוכיח כי עדיין לא גס ליותו. בבית"ר הצטיינו גם ג'ונס ובנטון.
היו לכל עשרת הכדורסלנים במגרש ארבע עבירות!
בית"ר פתחה 2:5, אולם שחקני אליצור נטלו את היוזמה והוליכו — 11:16, 20:26 ו־10:37. בית"ר צמצמה ל־50:51, ובמחצית — 56:57.
בית"ר ת"א הפכה בפתיחת המחצית השניה — 63:59. ברמה נכנס לפעולה ואליצור עלתה ליתרון־שיא — 68:77. לקראת הסיום צימצמה בית"ר ת"א — 94:92, והוזון העלה את התל־אביביים ליתרון — 98:99, בסל של 3 נקודות. המתח היה בשיאו. ג'ונס ושטוס בבית"ר אחרו בדורים, ואליצור קבעה — 103:103, סל של 3 נקודות מידי הוואר מבית"ר הוריד ל־106:108.
בית"ר ת"א נטלה 19 כדורים חוזרים ויריבתה מאליצור — 18.
שפטו: נמתלי עוכריה ושלום ולצר.
● לאליצור נתניה קלעו: פייר 26; נורמה 22; גברסון 22; הול 17; סימס 14 ופאול 7.
● לבית"ר ת"א קלעו: ג'ונס 34; ג'ונסון 30; חוזז 26; הוואר 8; גינזבורג 3 ופיסטוני 3.

איראן מרגיעה הערבים: לא נתרחב מחוץ לעיראק

משקיפים: המיתקפה האיראנית הדרמטית נבלמה; הזמן פועל לטובת עיראק

דמשק. — שליח איראני בכיר הבריז אמש, כי טהרן לא תנסה להרחיב את המלחמה מעבר לתחומי עיראק, שם כבשה כמה מאות קילומטר מרובע של טריטוריה.

סגן שר החוץ האיראני עלי באשאראתי אמר במסיבת עתונאים בדמשק, כי אין למדינות הערביות התומכות בעיראק סיבה לחשוש מפני פלישת איראן לשטחים מדרום לעיראק.

כווית וסעודיה, התומכות הפינאנסיות והמדיניות העיקריות של עיראק, הביעו חשש שמא ההתלקחות האחרונה בגבול הדרומי מהווה איום לגבולותיהן. הכוחות האיראנים בחצי האי העיראקי פאו, נמצאים במרחק של קילומטרים ספורים מכווית.

באשאראתי אמר במסיבת העתונים: „אנו מבטיחים לכולכן, ביחוד למדינות המיפרץ כי נדאג למנוע את התפשטות המלחמה. לטהרן אין שאיפות של התפשטות — לא בעיראק ולא במדינות המפרץ".

סוריה ולוב הן המדינות הערביות היחידות התומכות באיראן.

שבועיים לאחר פתיחת המיתקפה האיראנית „אל פאג'ר 8" בדרום-עיראק, סבורים רוב הקצינים העיראקים כי תבוסת האיראנים „קרובה מאוד" וכי היא תביא ל„התמוטטות הפוטנציאל הצבאי" של איראן.

כתב רויטר מוסר, כי נראה שהמיתקפה האיראנית הדרמטית נבלמה, וכי הזמן פועל לטובת עיראק.

מקורות מודיעין מוסרים, כי איראן ריכזה כוחות למיתקפה שנייה יותר צפונה, בקירבת העיר בצרה, אולם טהרן הודיעה עתה כי יעדיה הושגו.

בעוד מתנהלים מאמצים דיפלומטים נמרצים כדי לשים קץ לקרבות, מסרה איראן כי היא מוכנה לדון על המצב עם בעלות הברית הערביות העיקריות של עיראק, שזועזעו קשה ע"י פלישת הכוחות האיראניים לחצי האי פאו שבדרום עיראק.

הכוחות העיראקים שבו וכבשו אתמול צומת תחבורה חשוב בחצי האי פאו, מסרה סוכנות הידיעות העיראקית.

היא הודיעה, כי האיראנים תקפו את הכוחות העיראקים שהתקדמו בצירים הדרומי והמרכזי, אולם הכוח המרכזי פתח במיתקפה חדשה וכבש את הצומת אחרי קרבות עזים „שבהם נהרגו איראנים רבים".

(ע"ר, ע"צ)

רייגן מציע חיסול בסיסי טילים באסיה

ניו-יורק. — **הנשיא רייגן הציע למנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב, כי תוך שלוש שנים יחוסלו כל הטילים לטווח בינוני, האמריקניים והסובייטיים, המוצבים באירופה ובאסיה.**

ה„ניו-יורק טיימס" ציטט מדבריהם של פקידי הממשל, שאמרו כי האיגרת ששלח הנשיא רייגן לגורבצ'וב בשבת, היא תשובה לתוכניתו של גורבצ'וב לבטל לחלוטין את כל הנשק הגרעיני עד שנת אלפיים. (ע"צ)

תיקון טעות

להלן לוח האירועים הנכון של מועדוני „צוותא" ירושלים וראשון-לציון, ולא כפי שפורסם בטעות בעתון „על המשמר" ביום שישי.

„צוותא" ירושלים

ליל שבת, 21.2.86 יוקרן הסרט „מרד הנעורים". עם: ג'יימס דין, נאטלי ווד, דניס הופר. בשעה 22.00.

מוצ"ש, 22.2.86 בשעה 21.00 „מרד הנעורים". ניתוח מעמיק של נער הנתון במצוקות ההתבגרות. יחסי אבות ובנים.

שבת, 22.2.86 בשעה 11.00 בבוקר „בוקר קלאסי". עם: עידית שגב — פסנתר, יגי מלכה — צ'לו, ברוך שטרן — כינור.

יום ראשון, 23.2.86 בשעה 19.30 סדנה להתחרשות עצמית בהנחיית: הדסה הסקל ושלמה אלפנדרי.

יום רביעי, 26.2.86 בשעה 20.30 חוג האזנה למוסיקה בהנחיית: ממרד כרמי-גינרמן. הברוק — כור ההיתוך של הצורות המוסיקליות.

יום חמישי, 27.2.86 בשעה 17.30 סדנה לתיאטרון נהרכב — בנימין צמח.

בשעה 21.00 — עמר-עמך — מחזמר קומי באנגלית.

ליל שבת, 28.2.86 בשעה 21.30 נארח את הזמרת יעל לוי בתכניתה — „אהבה צעצוע". מלווה — רוני ידידיה.

„צוותא" ראשון-לציון

ליל שבת, 21.2.86 בשעה 22.00 — „פונדק הגיטרות". גיורא נאור מארח נגני גיטרה. אוסקר שר — משורר הגיטרה מארגנטינה, הגיטריסטית — אורלי לבן תנגן מוסיקה קלאסית קלה. ונארח את הזמר חווה אורלנדו.

שבת, 22.2.86 בשעה 11.00 בבוקר — מחזה מוסיקלי לילדים מגיל 5. מגישים ליאורה ריבלין ועמי וינברג. „בארץ לא זוכרת".

יום שני, 24.2.86 בשעה 21.00 במסגרת מפגשים — „מי מפחד מטלוויזיה". מועדון צוותא בשיתוף עם ועד ההורים המרכזי מגישים סדרת מפגשים בנושא חברה ואקטואליה שיתקיימו בחסות ראש העיר מאיר ניצן. במפגש ראשון נארח את — ד"ר יריב בן-אליעזר. בחלק השני של הערב נארח את להקת הזמר העירונית בהדרכתו וניצוחו של שמעון כהן.

ליל שבת, 28.2.86 בשעה 22.00 „החוג לדרמה". משתתפים: אלברט אילוז, זהבה מנולי, מוטי בהרב, שמוליק חי, מאיר דרון ויעקב כהן.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה עפ"י סעיף 149–151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

גוש 6160 חלקה 117 רח' ז'בוטינסקי א'/75.

תיק בנייה 1255.

ניתנת הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה בקשה להשלמת בנייה ב-2 קומות: בבית בתהליך בנייה בהקלה של 0.5%.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה גבעתיים

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב מרחב תכנון מקומי
תל-אביב-יפו

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל-אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מצורפת מס' 1700 17 א'/2. שינוי מס' 1 לשנת 1984 של תכנית מפורטת מס' 1700 א' (שלב א') — לשינוי מס' 1 לשנת 1984 של תכנית מפורטת מס' 1170.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש: 6620 חלק מחלקות 8 ו-11. רח' מס' 2215. בין דרך חיפה והמשך אבן גבירול.

עיקרי מטרת התכנית: לתכנן שלב ב' של איזור המגורים שבתכנית מפורטת מס' 1170, בהתאם למגבלות התעופה ולקבוע בהתאם לכך: איזור מגורים מיוחד, איזור מסחרי, שטח פרטי פתוח (מרכז ספורט ואנטנה מרכזית) שטח מוצע לבנייני ציבור, שטח ציבורי פתוח, התוית דרכים, הרחבת דרך קיימת, חניות, איזור לתכנון בעתיד ולשנות בהתאם לכך את התכנית המפורטת מס' 1700 א' (שלב א') ואת התכנית המפורטת מס' 1170 על שינוייה (להלן „התכניות הראשיות") אשר ההודעה בדבר מתן תוקף לגבי תכנית מפורטת מס' 1170 התפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 1531 ביום 12.6.69 ולגבי תכנית מפורטת מס' 1700 א' (שלב א') התפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 3076 ביום 19.7.84 וכל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע ובבניין או בכל פרט תכנוני אחר ורואה את עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 בחוק רשאי תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל-אביב

לקראת פתיחת הוועידה ה-27 של המפלגה הקומוניסטית – מחר:

מקורות: גורבצ'וב יגלגל את המחדלים על ברז'נייב

מוסקבה. — **המפלגה הקומוניסטית הסובייטית עומדת לפתוח השבוע פרק חדש בקורותיה, בוועידה ארצית שתיקבע את המטרות ל-15 השנים הקרובות, ותגבש מחדש את ההנהגה בראשותו של מיכאיל גורבצ'וב.**

יותר מ-5000 צירים יבואו לוועידה הנחשבת כחשובה ביותר מאז 1961, והם יעניקו את ברכתם לתוכניות של גורבצ'וב שנועדו לחולל שינויים בחברה הסובייטית. הם גם יצטרפו לגינויים לשגיאות שנעשו בעבר.

בנאום פתיחה שישא מחר, ושיימשך יותר מ-4 שעות, יסקור גורבצ'וב את מצב האומה ויתווה את מדיניות הפנים והחוץ שלו לשנים הבאות.

מנהיגים ונציגים מבעלות בריתה של בריה"מ וממפלגות קומוניסטיות וסוציאליסטיות ברחבי העולם, ישתתפו בוועידה שתימשך 10 ימים, והמתקיימת מדי 5 שנים. מצפים כי גורבצ'וב יקרא למנהיגים אלה להצטרף ל„קואליצית-שלום" חדש שתפעל למען חרם כולל על נשק גרעיני.

הוועידה ה-27 של המפלגה מתכנסת אחרי 11 חודש במהלכם ביקשה ההנהגה החדשה לגנות את מורשתה של תקופת ליאוניד ברז'נייב ולפתוח ב„שלב חדש בהסטוריה הסובייטית".

עיקר הטיהורים היו במפלגה עצמה: מאות מנהיגים ועסקנים קשישים, מושחתים או בלתי-כשרוניים הודחו, במסגרת שידוד מערכות שזיעזעה את המפלגה, בה חברים 18.4 מיליון איש.

מקורות במפלגה משערים כי גורבצ'וב יטיל על ברז'נייב, שמת ב-1982, את האחריות לקיפאון בחייהם הכלכליים והפוליטיים בבריה"מ, קיפאון שנמשך משך 18 שנות כהונתו.

גורבצ'וב רמז על כך בראיון שהעניק החודש, בו ציין כי מימשל ברז'נייב הצטיין בחוסר מעש, היעדר כשרון וחוסר אחריות.

(עתי"ם-רויטר)

רוב בבריטניה: ארה"ב מסכנת השלום יותר מבריה"מ

לונדון. — **רוב התושבים בבריטניה סבורים, כי ארה"ב מסכנת את שלום העולם לפחות כמו בריה"מ.**

סקר שפורסם ב„סאנדיי טיימס" העלה, כי 20 אחוז מהנשאלים סבורים שארה"ב היא סכנה גדולה יותר לשלום העולם, ואילו 34 אחוז נוספים רואים בשתי מעצמות-העל סכנה שווה. (רויטר-עתי"ם)

היהודים בסוריה – בני-ערובה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — **יהודי סוריה מוחזקים כבני ערובה חרף שיפור תנאי חייהם, ויהודי לבנון בסכנת חיים — נמסר אתמול בכינוס המועצה הבינלאומית למען שחרור יהודי סוריה.**

קרובת משפחה של חיים כהן, אחד מבני הערובה היהודיים שנרצח על-ידי אירגון הטרור השיעי „חיזבאללה", הופיעה רעולת פנים. היא אמרה, כי 120 היהודים בביירות לא מודעים לסכנה, או פוחדים לצאת, או שלא רוצים לעזוב. אשתו ובניו של חיים כהן מתעקשים בתוקף להשאר בביירות, רק עזבו את הרובע השיעי למזרח-העיר.

יהודי לבנוני אחר אמר לנו, כי בני משפחת בנבנישתי המשיכו לגור ברובע שבשליטת „חיזבאללה", אחרי שאביהם נחטף במאי, כי ראו בשכניהם השיעים ידידים-משנים ובטחו בהם, שלא יאונה להם כל רע. הם אפילו לא טרחו לדווח על החטיפה, כי היו בטוחים שישוחרר בקרוב. במקום שחרור, נחטפו גם שני בניו, ואחד מהם, רופא לב, נרצח.

„שצ'רנסקי הבין שבמערב זקוקים לקדושים מעונים"

„קוריירה דלה סרה" יתבע פיצויים על העברת מסמך מזוייף של שצ'רנסקי

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — פרשת שצ'רנסקי עדיין מסעירה את איטליה ותופשת כותרות גדולות לצד הכותרות על ההתנקשות האחרונה של „הבריגדות האדומות". הפרשה תעבור לבית משפט, אחרי ש„קוריירה דלה סרה" הטיל על משרדו בלונדון להגיש תביעת פיצויים בסך 4 מיליון לירות שטרלינג מסוכנות ידיעות בריטית, על העברת מסמך מזוייף לעיתון.

כתבי העיתון האיטלקי בלונדון מוסרים, שמנהל ה„לונדון ניוז", מק-קארתי, עומד על מהימנותו של שצ'רנסקי, כפי שפורסם בניסוחו הראשון.

הוא מסתמך בעיקר על דבריה של אידה מילגרום, אמו של שצ'רנסקי, ומסביר הכחשת „המסמך" על-ידי שצ'רנסקי עצמו בכך, שכהגיעו למערב הוא הבין, שאין המהגרים הרוסיים משלימים עם דעות, שתנאי החיים בברית המועצות מתקבלים פחות או יותר על הדעת.

„להגירה הסובייטית במערב" — טען עורך ה„קוריירה" — „דרושים לא רק אסירים פוליטיים אלא גם קדושים-מעונים".

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים – 21.2.86

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.44	1.51	1.4668	1.4852	1.4760
לירה שטרלינג	1	2.08	2.17	2.1123	2.1386	2.1244
מרק גרמני	1	0.62	0.65	0.6331	0.6410	0.6346
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2056	0.2082	0.2066
גילדן הולנדי	1	0.55	0.58	0.5588	0.5658	0.5618
פרנק שווייצרי	1	0.75	0.78	0.7590	0.7685	0.7606
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1989	0.2014	0.2003
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2023	0.2048	0.2035
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1711	0.1732	0.1720
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2804	0.2839	0.2822
דולר קנדי	1	1.03	1.08	1.0540	1.0671	1.0601
דולר אוסטרלי	1	0.99	1.07	1.0275	1.0404	1.0362
ראנד דר' אפריקאי	1	0.62	0.74	0.7276	0.7366	0.7314
פרנק בלגי	10	0.30	0.32	0.3089	0.3127	0.3100
שילינג אוסטרי	10	0.88	0.92	0.8988	0.9100	0.9035
לירה איטלקית	1,000	0.91	0.97	0.9295	0.9411	0.9325
ין יפני	100	0.78	0.82	0.8002	0.8102	0.8016

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי
עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה עמק חפר הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' עח/5/81" ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: תוספת שטח לאזור תעשייה ע"י שינוי יעוד קרקע מציבורי פתוח לתעשייה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 8389 מגרשים 65, 64, מפעלי הוד חפר.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. שייש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד בקומת קרקע ברחוב שד' מסריק מס' 4 גוש 6952 חלקה 147.

תיק בנין 2/0182-001.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תל-אביב-יפו

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקו בנין צדדי ואחורי 10%, ברחוב באר טוביה מס' 8. גוש 6954, חלקה 81.

תיק בנין 2/281-008.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם, שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו

אל בית-המשפט המחוזי בירושלים — הצהרת מוות 10/86

בעניין חוק הצהרת-מוות תשל"ח-1978, ובעניין הצהרת מותם של הנספים/הנעדרים:

1. אסתר וינברגר 2. ג'ורי וינברגר 3. לאונה קפש
4. ניקולאי רוזנברג 5. פטר רוזנברג 6. אירן רוזנברג

המבקשת: הגב' אליזבט רוזנברג — ע"י ב"כ עו"ד פנחס בורוכוב, מרח' הנשיאים 3, חולון

הודעה

להווי ידוע כי הגב' אליזבט רוזנברג באמצעות ב"כ עו"ד פ. בורוכוב, פנתה אל בית-המשפט המחוזי בירושלים, בבקשה להצהיר על מותם של הנספים:

1. אסתר וינברגר 2. ג'ורי וינברגר 3. לאונה קפש
4. ניקולאי רוזנברג 5. פטר רוזנברג 6. אירן רוזנברג

שנעלמו. משערים שהם מתו וכי בית-המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 10.4.86 בשעה 09.00.

וזה תיאורם של הנעלמים 1–6 לפי הצהרת המבקשת:
1. מקום לידתם ותאריך לידתם: כולם נולדו בעיירה אורדיה שבטרנסילבניה בתאריכים: (1) 1901, (2) 1931, (3) 1903, (4) 1911, (5) לא ידוע, (6) 1919.
2. מקום מגוריהם הרגיל: בעיירה אורדיה שבטרנסילבניה.
3. מקום מגוריהם הידוע האחרון: בעיירה אורדיה שבטרנסילבניה.
4. אזרחותם: הונגרית.
5. התעסקותם: לא ידועה.
6. התאריך הידוע האחרון שבו נראה היה שהם עדיין בחיים והמקום שבו נמצאו אז: שנת 1944, בעיירה.
7. השמות והכתובות של בני משפחתם הקרובים ביותר: בני רוזנברג, ארצות-הברית; לסלו וינברגר, רח' הגאונים 3, חולון.
8. סימנים אחרים: אין.

כל מי שיש לו ידיעות על הנעלמים הנ"ל מתבקש בזה להמציאן לבית-המשפט, בין בכתב עד ליום הדיון ובין בע"פ לפני בית-המשפט במועד הנקוב לעיל, אם בעצמו ואם ע"י ב"כ. וינמק את התנגדותו, או ימסור לבית-המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידיו שבה פורטו טעמי ההתנגדות, או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי ההתנגדות, שאם לא כן יחליט בית-המשפט כטוב בעיניו.

תאריך: 7.2.86 — ד"ר אליהו צ. בן-זמרה — הרשם

טלקס

● **מדרשה ע"ש יעקב לוינסון**

במלאות שנתיים למותו של יעקב לוינסון התקיים אמש בבית ברל ערב התייחדות עם זכרו. בו הכריז מנכ"ל בית ברל, ח"כ אהרון הראל על הקמת מדרשת חברת העובדים על שם יעקב לוינסון בבית ברל.

באזכרה השתתפו בני משפחתו של המנוח וכן מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, ח"כ נאוה ארד ומאות ממוקירי זכרו.

במדרשה ילמדו בתנאי פנימיה לימודי מינהל וחברה ברמה אקדמית. הלימודים מיועדים למנהלים במשק העובדים, למזכירי מועצות פועלים ולמדריכי תנועות נוער. **ניצה רימון**

● **שיבושים באספקת מים בחולון**

שיבושים באספקת מים בשכונות נאות רחל ותל-גיבורים בחולון צפויים היום עקב תרגיל נול"ח (נשק לשעת חרום). בו נוטלים חלק חברת „מקורות", עיריית חולון וועדת נול"ח.

מטרת התרגיל, שיתחיל ב-9 בבוקר ויימשך עד 1 בצהרים, לתרגל את מפעל המים של חברת מקורות וכן את מחלקת המים העירונית בהפעלת מתקני מים ורשת המים העירונית במצב חירום. **אשר שילוני**

● **הסעות בדיליז'נסים בבאר-שבע**

תחנת הסעות מיוחדת בבנינה תופעל בבאר-שבע. תהיה זו תחנת דיליז'נסים - כרכרות פאר מתוצרת אירופה, שתופעל מרחבת המוזיאון ע"ש נחום גוטמן בעיר. על כך מסר אתמול, מנהל המוזיאון, זכריה לירז.

בית התרבות של מועצת פועלי באר-שבע, שבנייתו הולכת ונשלמת בימים אלה, יהיה מוקד תרבותי-אמנותי לכל איזור הנגב ונוסף לאולם המופעים שלו ולתערוכות במוזיאון נחום גוטמן, אנו רוצים לעשותו למוקד תרבותי חי ופעיל", אמר לירז.

באחרונה קיבל לירז הצעות מחירים מ-6 מפעלים בצרפת והצעה נוספת ממפעל בריטי. מסתבר, שבאירופה פועלים מפעלים רבים לייצור דיליז'נסים והם אף מאוגדים באיגוד יצרני הדיליז'נסים האירופי. (עתי"ם)

● **„טע עץ במו ידיך"**

אתר נטיעות לתיירים במסגרת מיבצעי „טע עץ במו ידיך" יופעל ביישוב בית אשל, ממזרח לבאר-שבע. על כך מסר בסוף השבוע שעבר מרדכי דיין, יו"ר עמית של הקרן הקיימת לישראל.

דיין סייר בבית אשל והבטיח לבדוק לאת האפשרויות השונות לשיקום ולשימור האתר. הוא אמר, שאין כיום מניעה לסלילת דרך גישה למקום.

לפני כעשרים שנה החל לטפל בשיחזורו ושיקומו של המקום גדעון ספיר, הממונה על ההסברה מטעם הקק"ל במחוז הנגב. האתר אומץ על-ידי בית-הספר התיכון המקיף ה' בבאר-שבע ותלמידיו מטפלים בו בפעמים אחדות בשנה ונוטעים בו עצים. בטקסי הנטיעות משתתפים גם עולים חדשים, קשישים, חיילים ותלמידים אחרים. השנה הצטרפו לאימוץ האתר גם תלמידי תיכון מקיף ו' בעיר. (עתי"ם)

● **ילדים מישראל זכו בפרס בתערוכה בינ"ל**

4 ילדים מישראל זכו בפרס הצטיינות על עבודותיהם שהוצגו בתערוכה בינלאומית של ציורי ילדים שנערכה מטעם האקדמיה לאמנות „סנט אנה" בברזיל. יצירותיהם של התלמידים הישראלים נבחרו כמצטיינות ע"י ועדה בת 14 חברי אקדמיה.

הילדים הזוכים הם איילת דר (13) שציירה נוף ישראלי טיפוסי, אליסיה ברנע (11) שציירה נוף, אילן קווה (12) שצייר דמויות וורדית ארז (10) שציירה סל פירות. מישראל השתתפו בתערוכה 13 תלמידים. (שע"ה)

תרומות ל„קרן הצמיחה" — החל ממשכורת אפריל

יגוייסו תרומות בתמורה כספית של שלושה ימי עבודה לכל עובד במשק בתקופה של שנה וחצי

הוועדה המרכזת אישרה אתמול את התקנון וההליכים הפורמליים שנעשו עד כה ע"י הנהלת קרן תנופה לצמיחה, שמטרתה להביא לשינוי ערכי החברה בישראל, לפתרון מצוקות המשק ולחידוש הצמיחה הכלכלית, באמצעות גיוס תרומות בתמורה כספית של 3 ימי עבודה לכל עובד במשק בתקופה של שנה וחצי.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, שיזם את הקרן, ציין את הפעולה הבסיסית הראשונה של המועצה הציבורית ובראשותו של יצחק בן-אהרון וכריכנו נפתלי בלומנטל) וההנהלה, אשר הביאה לכך שהקרן כבר נכנסה לשלבי ביצוע מעשיים והוכנו הכלים לגיוס התרומות, שחרורן ממס-הכנסה וכיו"ב.

המזכ"ל קרא לחברי הוועדה המרכזת להיות המובילים בפעולה התנדבותית זו.

קיסר אמר, שבמשך חודש מארס ייעשה מאמץ להרים את מירב ועדי העובדים בארץ לקרן, כגוף היציג של העובדים בכל מקום עבודה, ועי"כ יתאפשר להזרים את הכספים לקרן כבר במשכורת אפריל. כמו כן ציין המזכ"ל שכלל העבודה הארגונית של הקרן נעשית על בסיס התנדבותי.

המזכ"ל קרא גם לגופים כלכליים שמחוץ להסתדרות להצטרף לקרן ואף הודיע שהתאחדות התעשיינים ומעסיקים אחרים לא פסלו את הרעיון להצטרף לקרן ולסייע בגיוס הכספים מהעובדים.

יצוין, שבנוסף למיגזרי העובדים השכירים הצטרפו לקרן התנועה הקיבוצית והסתדרות הגימלאים.

בסיס חוקי איתן לעמותה

יצחק בן אהרון העומד בראש העמותה „תנופה לצמיחה", אמר, כי במשכורת חודש אפריל הקרוב יבוצע, על-פי המתוכנן, השלב הראשון בניכוי תרומות שנועדו לקרן.

הוא סיפר, כי בעקבות ההסכמה העקרונית של ראש הממשלה ושר האוצר לפטור את התרומות ממס הכנסה, עומד להסתיים בימים אלה התרגום המעשי של הסכמה זו למיסמכים רשמיים מחייבים בעקבות בירורים ותאומים הנמשכים עד לרגע זה, עם כל הרשויות המוסמכות.

בן-אהרון דיווח לוועדה המרכזת על העבודה המדוקדקת שבוצעה על-מנת להעניק בסיס חוקי איתן לפעילות העמותה.

בנימין יבעיה, מנהלת העמותה, אמר, כי בעקבות הדיונים והבירורים המתקיימים על יעוד המשאבים שתנייס העמותה, מתגבשת מגמה לפיה תייעד הקרן את כספי התרומות להרחבת מפעלים קיימים, במגמה ליצור מקומות עבודה חדשים ולהקמת מפעלים חדשים שבעיסוקיהם תוספת מקומות עבודה. הקרן תקבע בראש סולם העדיפויות את היישובים שבהם מוקדי האבטלה העיקריים והיא תצטרך לקבוע את סדרי הגודל של הסיוע למפעל בודד.

חזן: להגביר עבודת שליחי הקבה"א בתפוצות

מאת כתב „על המשמר"

„המהפכה הציונית טרם הסתיימה. הקמת המדינה וביסוסה הוא רק שלב בתהליך השיחרור של העם היהודי שמטרתו העיקרית היתה והינה ריכוז רוב רובו של העם היהודי בארץ ישראל.

„העבודה הציונית של השליחות בקרב העם היהודי הוא כפירוש שלב מהפכני שעל הקיבוץ הארצי יחזק אותו יותר ויותר" — דברים אלה אמר בסוף השבוע יעקב חזן שדיבר בפני קורס שליחים של ההנהגה העליונה בקיבוץ הארצי.

בקורס שנמשך שבועיים יוכשרו כ-100 חברים היוצאים באביב הקרוב לעבודה בסניפי התנועה בעולם. בקורס שנערך בגבעת חביבה השתתפו לראשונה גם „שליחוגים". שליחים צעירים אלה משתתפים במסלול חדש של הקיבוץ הארצי המאפשר לחברים בני 19–20 לפעול בתנועה העולמית בריכוז קינים ובעבודה ציונית בגולה. [illegible]

עיריית תל-אביב חזרה בה – הארנונה תועלה רק ב-160%

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" בת"א

עיריית תל-אביב חזרה בה מהחלטתה מלפני שבוע להעלות את הארנונה ב-175 אחוז, והחליטה אתמול בישיבת פורום הקואליציה להגבות ב-10% אחוזים פחות — 160 אחוז ארנונה למגורים ו-165 אחוז לעסקים.

גזבר העירייה, יצחק אלרון, הודיע לראש עיריית תל-אביב, שלמה להט, כי חלה טעות בתחשיב הראשוני של שיעור העלאת המיסים, וכי יש להעלות את הארנונה בפחות מ-175 אחוזים.

ההחלטה על העלאת הארנונה התקבלה אתמול רק ברוב של 5 קולות חברי הקואליציה. כמה מנציגי חירות והליברלים דרשו להוריד את ההעלאה ל-155 אחוז.

מזכיר מועצת פועלי תל-אביב, טדי קאופמן, תבע במברק לראש עיריית תל-אביב למנוע העלאה דרסטית של מיסי ארנונה בעיר, שתפגע בשכירים. לדבריו, אין הצדקה אף להעלאה של 160 אחוז, וזאת משום שמאפריל 1985 ועד ינואר 1986 עלה המדד ב-77 אחוז בלבד.

קאופמן טוען עוד, כי על-פי נתונים בשנתון הסטטיסטי שהוציאה עיריית תל-אביב בשנת 1984, מצבם של השכירים בתל-אביב הוא הקשה ביותר בהשוואה לערים גדולות אחרות. לפי הנתון מיבצורה הממוצעת של משפחה שכירים בתל-אביב היא 473 ש"ח, לעומת 511 בירושלים ו-541 בחיפה.

גופת גבר התגלתה בחולות ראשל"צ

גופתו של גבר במצב ריקבון מתקדם התגלתה אתמול אחר הצהריים על-ידי שני נערים, ששיחקו בחולות ראשון-לציון, באיזור התעשיה, כ-500 מטר ממפעל „גלי".

זהותו של האיש טרם הוברה, ובשלב זה גם אי-אפשר היה לקבוע את סיבת מותו וכמה זמן נמצאת הגופה בחול.

שרידי הגופה, שראשה נפרד ממנה, הועברו לבדיקה במכון לרפואה משפטית באבו-כביר.

בפלילים

22 שנות מאסר למחבלים שחדרו מסיני

מאת זהבה גוזס, כתבת „על המשמר"

22 שנות מאסר גזר אתמול בית-המשפט הצבאי בלוד על שני בדואים שחדרו מסיני והניחו מטען חבלה בנס-ציונה.

שני הנאשמים סלמה סלומן עיד תרבין בן 19 מג'ורה שבסיני ומסלם הניר סלמה ג'הגאה טרבינבן 23 היו חברים בקבוצה של חמישה אנשים שפעלו תגורת בנעיבקפ. החמישה הסתננו לארץ באוגוסט שעבר והניחו פצצה ליד בית מגורים בנס-ציונה. לזכרה הזול נתגלתה הפצצה בעוד מועד ופורקה בלי שגרמה כל נזק. שלושת חברי החוליה האחרים לא היו באשמה ומשפטם נדחה למועד אחר.

ישב בדין הרכב של שלושה שופטים בראשותו של נשיא בית-הדין, אלוף-משנה אהרון אלפרן. על הנאשמים הגן עו"ד אחמד נזאל.

חיפושים אחר חשוד בשלושה נסיונות שוד

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

ניידות של המשטרה ערכו אתמול מרדף וחיפושים אחר צעיר רעול פנים וחמוש בסכין אשר איים על כמה צעירות בתל-אביב ודרש מהם את כספם.

אתמול בשעה 11.00 בבוקר ניגש החשוד לצעירה בת 18 שהלכה בדרך חיפה פינת רחוב דפנה ודרש את כספה באיומי סכין, והשודד נמלט. זמן קצר לאחר מכן נתקבל דיווח כי חשוד בתיאור דומה איים על צעירה אחרת ברחוב דפנה. היא שוחחה עם הצעיר והלה „ויתר" ועזב אותה.

כמה דקות לאחר מכן נתקבלה תלונה כי החשוד ניגש לאשה בת 38 ובתה בת 12, בגן הציבורי מול תחנת רכבת צפון בתל אביב ודרש את כספם באיומי סכין. הבת נתנה לצעיר 10 ש"ח שהיו ברשותה והוא נמלט ממקומם.

ניידות משטרה סרקו את האיזור בנסיונות לתפוס את החשוד. המשטרה משערת שמדובר באותו אדם בכל הנסיונות. עד כה לא נעצר איש.

חשוד בבעילת קטינה שנעדרה מביתה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

נערה בת 14 וחצי שנעדרה לפני כחודש וחצי מביתה ביפו נמצאה בנצרת לאחר חיפושים ממושכים יחד עם צעיר. והוא חריב בן 21 מיפו.

הנערה הוחזרה בסוף השבוע להוריה ואילו הצעיר שהיה בחברתה נעצר והובא בפני שופט, המשטרה מייחסת לו עבירה של בעילת הקטינה.

החשוד טען, כי מדובר בפרשת אהבה עם צעירה שהוריה מתנגדים לקשריהם בגלל היותו ערבי.

בא כוח המשטרה, רס"ר אברהם בן שמעון, טען, כי העבירה המיוחסת לחשוד חמורה ביותר ובן הביע חשש כי אם ישוחרר הוא עלול להימלט לקרובי משפחה מעבר לקו הירוק. כן הביע בא-כוח המשטרה חשש, כי אם ישוחרר החשוד עלולים בני משפחת הקטינה להתנכל לו.

ליצחק בקון ולכל המשפחה
אתכם באבלכם במות
האב
קיבוץ דביר

לאילנה ולכל משפחתה
ליהודית ולכל משפחתה
אתכם באבלכם במות
יחזקאל
קיבוץ חצור

לרות ואריה זלמנוביץ
ליהודית והמשפחה ולבית עין-השופט
אתכם באבלכם במות האב
יחזקאל שביט
בית ניר-עוז

לאיתן קידר ומשפחתו
אתכם באבלכם עם מות
האם-הסבתא
מבית מעברות

לרבקה יואלי
לברוך שחר ולמשפחות
משתתפים בצערכם על מות
פנינה ז"ל
קיבוץ אילון

ליפתח, למשפחה ולקיבוץ עין-השופט
משתתפים באבלכם הכבד עם פטירת
יחזקאל שביט
קיבוץ דליה

לדני שפיץ ובני משפחתו
משתתפים באבלך במות
האם
מחלקת המודעות
על-המשמר

לדובי זיס והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות
האב
קיבוץ מגן